

KRÓTKOFALOWIEC polski

ORGAN ZARZĄDU GŁÓWNEGO PZK
NR 1 (279) STYCZEŃ 1984

POLSKI ZWIĄZEK KRÓTKOFALOWCÓW
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ UNII RADIOAMATORSKIEJ (IARU)
Skrytka pocztowa 320, 00-950 Warszawa, Tel. 26-73-73

Z DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACYJNEJ PZK

W dniach 16 i 17 września 1983 r. odbyło się w Warszawie pierwsze po przerwie wakacyjnej posiedzenie Prezydium ZG PZK. Porządek dzienny posiedzenia obejmował: omówienie przez prezesa PZK SP5LVV aktualnej sytuacji w Związku, sprawozdania sekretarza i dyrektora Biura ZG PZK z przebiegu włączania się jednostek terenowych PZK do działalności PRON oraz z przebiegu akcji aktualizacji licencji w Wojewódzkich Komisjach Aktualizacyjnych PZK, informację SP5QU dotyczącą zamierzeń wydawniczych PZK na rok 1984, przygotowanie do narady z prezesami Oddziałów Wojewódzkich PZK, zwołanej na dzień 17 września, a także bieżące sprawy organizacyjne. W pierwszym punkcie porządku dziennego prezes PZK omówił aktualną sytuację w PZK w okresie przeciągającego się powrotu do normalnej działalności krótkofalarskiej w kraju i perspektywy bliskiego już masowego zwrotu licencji. W dyskusji podkreślano negatywne skutki moralne, organizacyjne i finansowe takiego stanu rzeczy, a także zwracano uwagę na konieczność przygotowania się wszystkich instancji PZK do zwiększonych obowiązków, jakie spadną na nie z chwilą masowego zwrotu licencji.

SP8TK zapoznał uczestników posiedzenia z przebiegiem włączania się terenowych instancji PZK do działalności Patriotycznego Ruchu Odrodzenia Narodowego. Apel ZG PZK w tej sprawie spotkał się ze zrozumieniem i poparciem społeczności krótkofalarskiej, w rezultacie czego stale napływają do Biura ZG PZK informacje o deklarowaniu udziału poszczególnych Zarządów Oddziałów Wojewódzkich PZK w działalności terenowych ogniw PRON.

Mówiąc następnie o przebiegu akcji aktualizacji licencji przez Wojewódzkie Komisje Aktualizacyjne SP8TK stwierdził, że według niepełnych informacji dopiero mniej więcej połowa posiadaczy licencji przed dniem 13 grudnia 1981 r. dopełnia formalności aktualizacyjnych. Stan faktyczny może się jednak nieco różnić od podanego, ponieważ kilka Wojewódzkich Komisji Aktualizacyjnych nie nadesłało aktualnych sprawozdań. Przypuszcza się, że pewna część zainteresowanych złożyła dokumenty aktualizacyjne już po rozpoczęciu wydawania licencji, co może spowodować nadmierne obciążenie Komisji Aktualizacyjnych i w rezultacie spowodować opóźnienia w zwrocie licencji tym osobom.

Zamierzenia wydawnicze PZK na rok 1984 przedstawił SP5QU. Przewiduje się kontynuowanie wydawania „Biuletynu PZK” w dotychczasowym nakładzie 3200 egzemplarzy i przy dotychczasowej cenie rocznej prenumeraty tego pisma, wynoszącej 280 zł. Przewiduje się także wydanie 2 lub 3 broszur technicznych w nakładzie po 3000 egzemplarzy, a także zaopatrywanie PZK we wszystkie potrzebne druki i formularze. Prezydium ZG PZK zaakceptowało te zamierzenia.

Wiele czasu poświęcili członkowie Prezydium przygotowaniu tematyki narady z prezesami Oddziałów Wojewódzkich PZK. Postanowiono, że po wystąpieniu prezesa PKZ i omówieniu organizacyjne referuje SP8TK, a sprawy finansowe SP5BFW. W bieżących sprawach organizacyjnych postanowiono rozwiązać dotychczasową Komisję d/s Odnaczeń i włączyć tę tematykę do zakresu działania Komisji Organizacyjnej ZG PZK. Wobec przedłużającej się choroby wiceprezesa ZG PKZ d/s organizacyjnych SP4BBU postanowiono, że do czasu jego powrotu do pełni sił, będzie on wspomagany przez SP5QU. W dniu 17 września odbyła się narada prezesów Oddziałów Wojewódzkich PZK z udziałem członków Prezydium. Przybyli na nią prezesi lub inni przedstawiciele 32 ZOW PZK oraz dyrektor Departamentu Służby Radiokomunikacyjnej Ministerstwa Łączności płk inż. Janusz Fajkowski. Po powitaniu zebranych i zagajeniu narady przez prezesa PZK, zabrał głos dyrektor Fajkowski, wyjaśniając przyczyny opóźnienia zwrotu licencji w stosunku do terminu odwołania stanu wojennego w Polsce i informując o terminie wydawania licencji i sprzętu z depozytu (na początku października).

Następnie SP8TK omówił działalność Wojewódzkich Komisji Aktualizacyjnych i niedomagania w działalności Zarządów Oddziałów Wojewódzkich PZK i ich biur. Zwrócił szczególną uwagę na wyraźny spadek aktywności niektórych jednostek organizacyjnych PZK i nierytmiczną sprawozdawczość. Skarbnik ZG PZK SP5BFW, zwrócił uwagę na opóźnienia we wpłatach składki i na niektóre nieprawidłowości w zakresie działalności finansowej Oddziałów. Stwierdził, że PZK jak dotychczas nie ma prawa prowadzenia działalności gospodarczej. W związku z tym prezesi Oddziałów są zobowiązani do szybkiego nadesłania oświadczeń, że ich Oddziały nie prowadzą takiej działalności. Nie dotyczy to działalności samopomocowej – współpracy koleżeńskiej przy wspólnym budowaniu urządzeń i wszelkich form zaopatrywania członków w podzespoły i urządzenia nie związanych z uzyskiwaniem dochodów.

Na zakończenie narady prezes PZK stwierdził między innymi: „Bliski już czas powrotu do normalnej działalności krótkofalarskiej w Polsce stawia przed wszystkimi instancjami PZK zwiększone zadania organizacyjne. Oczekują tego od nas zarówno nasi członkowie, jak też i władze. Rozpoczynamy przygotowania do zwołania Zjazdu Krajowego PZK. Poprzedzą go zjazdy wojewódzkie, które powinny odbyć się na początku 1984 roku, już po zakończeniu akcji aktualizacyjnej. Jeśli któreś z Oddziałów nie wykaże spodziewanej aktywności w tym tak ważnym dla nas okresie, Zarząd Główny będzie zmuszony do rozpatrzenia możliwości rozwiązania takich Oddziałów i włączenia krótkofalowców z ich terenu do Oddziałów sąsiednich. Czeka nas obecnie dużo pracy i musimy podjąć zwiększonym obowiązkom”.

Po naradzie dał się zaobserwować wzrost aktywności Zarządów Oddziałów Wojewódzkich PZK. Przyczyniło się do tego

także przystąpienie Okręgowych Inspektoratów Państwowej Inspekcji Radiowej do wydawania licencji, które nastąpiło w pierwszych dniach października. Zezwolenia i sprzęt z depozytu wydawane są w podanych zainteresowanym terminach, po kilka do kilkunastu w ciągu jednego dnia, w każdym punkcie depozytowym. Sprzęt przechowywany był na ogół w dobrych warunkach, toteż nie sprawia trudności uruchomienie go po tak długiej przerwie.

Po wakacyjnej przerwie rozpoczęto regularne nadawania Radiowego Biuletynu Informacyjnego PZK, w każdą niedzielę, o godz. 10.30 czasu lokalnego, na częstotliwości 7090 kHz, emisją AM. Po uruchomieniu radiostacji SP5PZK z obecnej siedziby ZG PZK rozpocznie się nadawanie RBI także SSB, na około 3700 kHz, w każdą niedzielę o godz. 9.00. Audycje RBI są przygotowywane przez społeczny zespół, działający od 25 lat pod kierunkiem kol. Mieczysława SP5RM, w oparciu o materiały dostarczone od korespondentów terenowych i Biuro ZG PZK.

SP5QU

CENTRALNY OŚRODEK ŁĄCZNOŚCI ZHP

W dniu 8 października 1983 r. łącznościowcy w harcerskich mundurach wzbogacili się o własny, Centralny Ośrodek Łączności w Łosicach, przy ul. Międzyrzeckiej 59.

Uroczystość otwarcia Ośrodka rozpoczęła się od uroczystego apelu hufca ZHP w Łosicach, z okazji 40-lecia Ludowego Wojska Polskiego. Apel ten odbył się przed zbiorczą szkołą gminną, nad której wejściem widniało hasło: „Członkowie PZK w szeregach PRON-u działają na rzecz umocnienia Socjalistycznego Państwa”. W apelu wzięli udział między innymi: sekretarz Komitetu Wojewódzkiego PZPR Stanisław Nowak, zastępca naczelnika ZHP hm PL Piotr Grządek, posełanka na Sejm, przewodnicząca Wojewódzkiej Rady Przyjaciół Harcerstwa Józefa Marcinkowska, przedstawiciele miejscowych władz polityczno-administracyjnych, przedstawiciele ZG PZK, przedstawiciele bielsko-podlaskiej Chorągwi ZHP, także przedstawiciele LWP z dowództw i jednostek, które przyczyniły się do wybudowania i wyposażenia Centralnego Ośrodka Łączności ZHP w Łosicach. Meldunek o zakończeniu I etapu budowy tego ośrodka złożył jego kierownik, hm Roman Kasprowicz. Przedstawił krótki rys historyczny kilkuletnich prac przy budowie Ośrodka, a następnie podziękował wszystkim instytucjom, organizacjom i osobom, które przyczyniły się do jego powstania.

Następnie odbyła się ceremonia wręczenia odznaczeń. Srebrny Krzyż Zasługi otrzymał hm Roman Kasprowicz za ogromny wkład pracy w organizację Ośrodka. To właśnie jego osobiste zaangażowanie, młodzieńcza pasja i nieustępliwość w pokonywaniu licznych trudności przyczyniły się w walnie do powstania Ośrodka. Odznaczenia harcerskie i odznaki Rady Przyjaciół Harcerstwa, a także odznaki za zasługi dla województwa otrzymało wiele osób, które nie szczędziły swojej pomocy przy realizacji całego przedsięwzięcia. Większości z nich przypinano odznaczenia i odznaki do mundurów wojskowych, co potwierdziło raz jeszcze, że harcerze mają w wojsku wypróbowanych przyjaciół.

Po tej uroczystości zabrał głos zastępca naczelnika ZHP hm PL Piotr Grządek. Na wstępie podkreślił związek dzisiejszej uroczystości z obchodzoną w całym kraju 40-rocznicą powstania Ludowego Wojska Polskiego. Powód dzisiejszego spotkania – otwarcie Centralnego Ośrodka Łączności ZHP – jest przykładem stałej, trwałej więzi ZHP z Ludowym Wojskiem Polskim.

Hm Grządek serdecznie pogratulował wszystkim odznaczonym, a także hufcowi ZHP w Łosicach za staranne przygotowanie uroczystości.

Końcowym akcentem apelu było odczytanie rezolucji łącznościowców ZHP – adeptów sztuki krótkofalarskiej, skierowanej do krótkofalowców całego świata w obronie pokoju. Tekst rezolucji publikujemy obok.

Po apelu odbyło się otwarcie Centralnego Ośrodka Łączności i zwiedzanie jego pomieszczeń. Ośrodek składa się z czterech obiektów: z właściwego Ośrodka, urządzonego w wyremontowanym i adaptowanym budynku po młynie, gdzie znajdują się sale szkoleniowe, warsztaty, magazyn przyrządów pomiarowych i radiostacji, centrum nadawczo-odbiorcze i pomieszczenia administracyjne, z ośrodka szkoleniowego w pobliskim Nowosielcu, zlokalizowanego w budynku dawnej 4-klasowej szkoły podstawowej, gdzie urządzono sale szkoleniowe, pomieszczenia magazynowe i pomieszczenia radiostacji oraz z dwóch obiektów magazynowych, znajdujących się w pobliżu Łosic.

Uczestnicy uroczystości przejechali następnie do odległego o około 7 km od Łosic Nowosielca, aby zwiedzić znajdujący się tam ośrodek szkoleniowy. Budynek, starannie wyremontowany i odnowiony od podłóg aż po dach, stoi na niewielkim wzniesieniu. Płaski teren w pobliżu budynku może być wykorzystywany do ustawienia namiotów w czasie letnich obozów szkoleniowych. W tym celu zmagazynowano sprzęt kwatremistrzowski dla 80 osób. W najbliższym czasie staną tu dwa 30-metrowe maszty do anten obrotowych. Budynek ma własne zasilanie awaryjne, co niezależni pracujący tu radiostacje od zasilania sieciowego. Cały obiekt nadaje się doskonale, poza swoim podstawowym, szkoleniowym zastosowaniem, do zainstalowania wyczynowych radiostacji amatorskich KF i UKF, a także do zainstalowania przemiennika UKF-FM.

W drugim etapie budowy Ośrodka planuje się kontynuację wyposażenia w aparaturę kontrolno-pomiarową, przygotowanie zaplecza technicznego do prowadzenia napraw sprzętu łączności dla jednostek ZHP, doprowadzenie do pełnej używalności zestawu sprzętu dla potrzeb centralnych akcji szkoleniowych ZHP oraz przygotowywanie materiałów szkoleniowych dla potrzeb ZHP. Harcerze – łącznościowcy z hufca w Łosicach oczekują propozycji ze strony starszych kolegów krótkofalowców wspólnego wykorzystywania ich dorobku, a także pomocy instruktorskiej. Takie piękne obiekty muszą być intensywnie i właściwie wykorzystywane, służąc nie tylko swoim twórcom – harcerskim łącznościowcom, ale także i ogółowi krótkofalowców. Takie jest zdanie nie tylko komendanta Ośrodka harcmistrza Romana Kasprowicza, ale także i przedstawicieli wszystkich instancji ZHP, obecnych na uroczystości otwarcia Centralnego Ośrodka Łączności ZHP.

Po przerwie obiadowej zorganizowano dla gości pokaz działania drużyny obrony cywilnej, polegający na rozwinięciu na czas węzła łączności radiowej i przewodowej. Odbyło się to w lesie koło Łosic. Mimo chłodu i deszczu, praca szła składnie i w ciągu 45 minut łączność została rozwinięta i nawiązana, a węzeł łączności został umieszczony w dwóch dużych namiotach, oświetlonych z agregatów prądotwórczych. Poszukiwania „radiostacji zakłócających”, prowadzone przez zawodników ARS z Białej Podlaskiej, zostały szybko uwieńczone powodzeniem.

Po pokazie odbyło się ognisko harcerskie na pobliskiej polanie.

Pointą tego sprawozdania niech będą zasłyszane słowa wysokiego rangą przedstawiciela Dowództwa Wojsk Łączności: „Takim ludziom, jak tutejsza młodzież, nie można szczędzić pomocy, nie szkoda im przekazywać sprzętu. Oni go będą wykorzystywać jeszcze długo, szkoląc się i bawiąc równocześnie. Oby zawsze to była dla nich tylko zabawa”. SP5QU

REZOLUCJA

My, łącznościowcy Związku Harcerstwa Polskiego, młodzi adepci sztuki krótkofalarskiej, zebrani na uroczystej inauguracji działalności Centralnego Ośrodka Łączności ZHP w Łosicach w dniach obchodów 40-lecia Ludowego Wojska Polskiego, w obliczu poważnego zagrożenia bytu narodów przez najbardziej agresywne siły imperialistyczne, szczególnie USA, zwracamy się do wszystkich krótkofalowców świata o ciągle nadawanie sygnałów „SOS” dla pokoju światowego.

Pamiętajcie! Dziś, gdy decydują się losy narodów i przyszłości świata, wołamy w poczuciu historycznej odpowiedzialności: Świat nie ma innej rozsądnej alternatywy niż pokój! Nie ma nic ważniejszego niż pokój! W imię trwałej, po wszystkie wieki pamięci o 6 milionach zamordowanych i poległych Polek i Polaków zgłaszamy stanowczy sprzeciw wszelkim imperialistycznym zakusom, usiłującym stopić nasz świat w morzu atomowej pożogi!

Nie chcemy drugiej Hiroszymy i Nagasaki!

Krótkofalowcy wszystkich krajów świata stańcie z nami do jednolitej i zwartej walki o utrzymanie i zapewnienie pokoju, o ograniczenie zbrojeń i o rozbrojenie w oparciu o zasady równości i jednakowego bezpieczeństwa.

Na falach eteru nadawajcie sygnały: POKÓJ, MIR, PEACE.

Zdecydowanie przeciwstawiajcie się strategom NATO, szczególnie zakusom Stanów Zjednoczonych, które nieustannie zaostwiają napięcie w świecie.

Nie wolno dopuścić do rozmieszczenia nowych rakiet średniego zasięgu w Europie.

My chcemy się uczyć i pracować w pokoju!

W TELEGRAFICZNYM SKRÓCIE

● W dniach od 12 do 17 października 1983 r., w ramach obchodów 40-lecia LWP, pracowała pod Lenino amatorska radiostacja U2LWP obsługiwana przez operatorów radzieckich i polskich. Na czele polskiej ekipy stał SP5CM, uczestnik walk pod Lenino, były dowódca radiostacji dowódcy I Dywizji. W skład ekipy wchodził także: SP2JKC i SP5ES. Radiostacja pracowała na wszystkich pasmach KF i nawiązała kilka tysięcy łączności.

● Również w ramach obchodów 40-lecia LWP, w dniach od 11 do 13 października 1983 r. pracowała z Warszawy radiostacja okolicznościowa SP4ØLWP. Zainstalowana była na Ursynowie, w filii Warszawskiego Klubu Krótkofalowców. Była to ostatnia radiostacja z grupy pracującej pod wspólnym znakiem SP4ØLWP z różnych miejscowości, związanych z historią oręża polskiego.

● Zamojski Klub Krótkofalowców informuje, że posiada jeszcze pewną liczbę dyplomów „400 lat Zamościa”, które mogą być wydane stacjom krajowym za 5 łączności ze stacjami amatorskimi miasta Zamościa, a stacjom zagranicznym za 2 łączności. Nasłuchowcy mogą otrzymywać ten dyplom za analogiczną liczbę nasłuchów. Koszt dyplomu 100 zł. Wpłaty na konto Zamojskiego Klubu Krótkofalowców PZK w NBP O. w Zamościu, nr 95006-4952-132. Dyplom będzie wydawany do wyczerpania się nakładu.

● Oscar 10, umieszczony na orbicie w połowie czerwca 1983 r. i dobrze słyszany w Polsce, umożliwi łączności praktycznie z całym światem. Ostatnio pierwsze QSO przez satelitę między Polską a Oceanią (z VK5QR) nawiązał SP9DH. Był on też pierwszym Polakiem, który przeprowadził łączność via Oscar 10. Później dołączyli do niego SP2IHG i SP6ASD. W najbliższym czasie należy oczekiwać także i innych stacji polskich, pracujących przez tego satelitę.

SP5QU

KRÓTKOFALOWIEC polski

ORGAN ZARZĄDU GŁÓWNEGO PZK
NR 2 (280) LUTY 1984

POLSKI ZWIĄZEK KRÓTKOFALOWCÓW
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ UNII RADIOAMATORSKIEJ (IARU)
Skrytka pocztowa 320, 00-950 Warszawa, tel. 26-73-73

Z DZIAŁALNOŚCI PREZYDIUM ZG PZK

Wskutek nawału spraw bieżących, związanych z powrotem do normalnej działalności krótkofalarskiej w Polsce, a także z normalną działalnością statutową, Prezydium ZG PZK przyjęło zasadę odbywania cotygodniowych spotkań roboczych, organizowanych niezależnie od comiesięcznych posiedzeń, w których bierze udział prezes PZK SP5LVV, sekretarz ZG i dyrektor Biura SP8TK, członek Prezydium SP5QU. Praktyka taka, stosowana już od kilku miesięcy, zwiększyła operatywność działania Prezydium i odciążała posiedzenia całego jego składu od wielu drobniejszych spraw bieżących. Na jednym z ostatnich spotkań (11 listopada 1983 r.) z udziałem wiceprezesa ZG PZK d/s organizacyjnych SP4BBU, przygotowano tematykę posiedzenia Komisji Organizacyjnej ZG PZK, przewidzianego na 19 listopada. Tematyka ta obejmowała m. in. rozpoczęcie przygotowań do kampanii sprawozdawczo-wyborczej w PZK i do Zjazdu Krajowego PZK, prace wstępne nad projektem nowelizacji statutu PZK i regulaminów organizacyjnych, a także rozpatrzenie możliwości i celowości dokonania korekt w podziale organizacyjnym PZK. Opracowano także ankietę o stanie organizacyjnym Oddziałów Wojewódzkich PZK, która posłuży Komisji Organizacyjnej do sformułowania szeregu wniosków na grudniowe posiedzenie plenarne ZG PZK.

W dniu 22 października 1983 r. odbyło się kolejne posiedzenie Prezydium ZG PZK. Pierwszym punktem porządku dziennego było omówienie przez prezesa PZK aktualnej sytuacji w Związku. Prezes wyraził zadowolenie z masowego wydawania zezwoleń, jednak stwierdził, że zdarzają się przypadki odmowy ich wydania. Wystąpienie prezesa PZK uzupełnił SP8TK, podając informację o przebiegu wydawania zezwoleń w poszczególnych województwach. Prezydium ZG PZK postanowiło rozszerzyć zakres działania Głównej Komisji Aktualizacyjnej o działalność odwoławczą.

W następnym punkcie porządku dziennego Prezydium wysłuchało sprawozdań z przebiegu II Mistrzostw Polski STS (referował SP2PI) i X Mistrzostw Polski ARS (referowali SP4BQW i SP3FFN). Oceniono pozytywnie przebieg tych zawodów, choć organizatorzy nie ustrzegli się drobnych błędów. Uczestniczący w X Mistrzostwach Polski ARS Bernd DJ9NW i jego żona Ulrike nadstawili do PZK list, w którym podziękowali za gościnę i koleżeńską opiekę.

Następnie SP7HF odczytał projekt statutu Funduszu Rozwoju Krótkofalarstwa. Projekt wstępnie zaaprobowano i przekazano do skonsultowania z działem finansowym PZK przed zatwierdzeniem na grudniowym posiedzeniu plenarnym ZG PZK. W bieżących sprawach organizacyjnych omawiano: zamierzenia Komisji Organizacyjnej ZG PZK, przygotowania do zatwierdzenia kalendarza zawodów krótkofalarskich na 1984 r., sprawy uporządkowania ewidencji nadawców i nastuchowców oraz sprawę uruchomienia SP5PZK. SP5QU

PERSPEKTYWY ROZWOJU

AMATORSKIEJ RADIOKOMUNIKACJI UKF-FM W POLSCE

Radiokomunikacja profesjonalna UKF-FM w Polsce, w relacji pomiędzy stacjami stałymi a stacjami ruchomymi, zainstalowanymi na pojazdach, istnieje już ponad 30 lat. Z każdym rokiem przybywają nowe sieci takiej łączności, wzrasta też liczba eksploatowanych urządzeń. Jednocześnie wycofywane są z eksploatacji urządzenia starszego typu, nie spełniające zaostrzających się wymagań, a także urządzenia po przepracowaniu określonego przez wytwórnię czasu pracy, po którym może nastąpić wyraźne obniżenie parametrów urządzeń. Czas ten jest zazwyczaj określany na 10 lat.

Urządzenia takie trafiają w większości (a w każdym razie powinny trafiać) do rąk krótkofalowców. W początkowym okresie były one rozbierane, a ich obudowy i niektóre części składowe były wykorzystywane do budowy urządzeń krótkofalarskich KF i UKF. Było tak do chwili, kiedy to w Warszawie (w klubie SP5PKP), a następnie w Szczecinie zaczęto organizować lokalne sieci UKF-FM, pracujące w pasmie 2-metrowym, oparte na przestrojonych na to pasmo radiotelefonach profesjonalnych, głównie typów FM-302 i „Ton”. W niedługim czasie doszły do tych typów nowe typy radiotelefonów lampowych i tranzystorowych, takich jak FM-304, FM-305, FM-306, FM-315, „Teleport” i „Zew”.

Amatorską radiokomunikacją radiotelefoniczną UKF-FM zainteresowały się liczne kluby i skupiska krótkofalowców SP. Zainteresowanie było tym większe, im więcej było czynnych radiotelefonów w promieniu zasięgu. Rozbiórka radiotelefonów, szczególnie z pasm leżących w pobliżu pasma 144 MHz, stała się nieopłacalna, ponieważ sprzęt taki, po stosunkowo łatwym przestrojeniu, stawał się doskonałym środkiem łączności lokalnej. Zdobywano doświadczenie w adaptacji sprzętu do potrzeb amatorskich, a jednocześnie krystalizowały się zasady organizowania amatorskich sieci UKF-FM i ich wykorzystywania w różnych sytuacjach związanych z działalnością krótkofalarską.

Zaistniała potrzeba uregulowania rozwoju tej dziedziny w SP. Zajęła się tym Komisja FM, działająca na Zjeździe UKF w Krzeszowicach pod kierunkiem SP9ADU. Po uzgodnieniu z oddziałowymi UKF – managerami przyjęto podział subpasma FM w pasmie 144 MHz między poszczególne województwa. Odtąd wiadomo już, z jakich kierunków i na jakich częstotliwościach (kanałach) można spodziewać się sygnałów przy próbach łączności pozalokalnych; jednocześnie zmniejszyła się możliwość zakłóceń od stacji radiotelefonicznych, pracujących w promieniu zasięgu, lecz w innych województwach. Stało się możliwe zamówienie w „Omigu” i rozprrowadzenie przez PZK kilkuset kompletów rezonatorów kwarcowych na różne kanały.

Z perspektywy kilku lat pracy amatorskich sieci radiotelefonicznych w Polsce można stwierdzić, że wyodrębniły się dwa zasadnicze kierunki ich wykorzystania: pierwszy, to łączności lokalne, prowadzone przy użyciu dookólnych anten z polaryzacją pionową (GP), traktowane towarzysko oraz jako łączność pomocnicza przy DX-owych łącznościach krótkofalowych (np. w celu informowania się wzajemnie „co gdzie słychać”), drugi to „polowanie” na korespondentów pozalokalnych i na nowe stacje, dyskusje techniczne na temat sprzętu i anten UKF i łączności pomocnicze przy pracy DX-owej prowadzonej na UKF innymi rodzajami emisji (CW, SSB). Rzadko i raczej przejściowo radiotelefon FM jest jedynym urządzeniem radiokomunikacyjnym krótkofalowca.

Amatorska łączność radiotelefoniczna UKF-FM ma u nas duże perspektywy rozwojowe. Sprzyja temu wspomniany już ciągły dopływ radiotelefonów wycofywanych z eksploatacji profesjonalnej, stosunkowa łatwość adaptacji do pracy w pasmie 144 MHz większości typów radiotelefonów i przydatności sieci amatorskich UKF-FM do intensyfikacji kontaktów członków klubu, czy miejscowej społeczności krótkofalarskiej. Nie bez znaczenia jest także przydatność takich sieci do akcji społecznie użytecznych i do celów obrony cywilnej.

Jedną z przeszkód w rozwoju takich sieci są trudności zdobycia rezonatorów kwarcowych na wymagane częstotliwości. Zarząd Główny PZK zamierza powtórzyć zamówienie w „Omigu” takiej ilości rezonatorów, jaka wyniknie z aktualnych potrzeb. Trzeba sobie jednak zdawać sprawę z tego, że w dużych skupiskach miejskich, przy znacznej liczbie pracujących tam radiotelefonów, nie wystarczy dysponowanie jednym czy dwoma kanałami częstotliwości. Często okazuje się, że i 4 kanały (a więc tyle, ile ma większość używanych przez nas radiotelefonów) nie wystarczają, aby móc spokojnie porozmawiać z upatrzonym korespondentem, nie przeszkadzając innym.

Rozwiązanie tego problemu jest dwojakie. Albo przez zastąpienie rezonatorów kwarcowych generatorami przestrajnymi (VFO), albo też przez zaopatrzenie radiotelefonu w syntezer częstotliwości, np. według opisu SP5DDF. Pierwsze rozwiązanie jest tanie i łatwe do realizacji, jednak występują tu zazwyczaj trudności z dokładnym ustawieniem częstotliwości, a czasem także i ze stabilnością. Natomiast rozwiązanie drugie umożliwia jednoznaczne ustawienie częstotliwości nadawania i odbioru, jednak jest znacznie kosztowniejsze i wymaga przeróbki radiotelefonu.

Przy gwałtownie rosnącej liczbie użytkowników kanałów częstotliwości w obrębie zasięgu, coraz większym problemem staje się ich zajętość, szczególnie w weekendowe wieczory. Powiększenie liczby kanałów, np. przez przejście na mniejszy odstęp międzykanałowy 25 kHz, nie mówiąc już o odstępach 12,5 kHz, nie jest narazie możliwe, gdyż większość eksploatowanych przez nas radiotelefonów nie daje takiej możliwości (zbyt szerokie filtry kwarcowe lub w ogóle brak takich filtrów). Pozostaje zatem wypracowanie takiego sposobu pracy w sieciach radiotelefonicznych, który przyczyniłby się do zmniejszenia zajętości kanałów, a jednocześnie nie kolidował z przepisami PIR. Na przykład, o ile pierwsze łączności z nowymi stacjami powinny być przeprowadzone w sposób typowy, z pełną wymianą informacji odnośnie używanego sprzętu, podaniem imienia i QTH, to już podczas drugiego, trzeciego, i następnych spotkań tych samych korespondentów powinno się po nawiązaniu łączności przechodzić do meritum sprawy, ograniczając końcowe grzeczności do tradycyjnego „73”. Jest to przecież łączność radiotelefoniczna, pomocnicza w stosunku do podstawowej działalności krótkofalarskiej i takie uproszczenie procedury łączności, a także skrótowe podawanie znaków wywoławczych, powinno być dopuszczalne.

Znaczne zwiększenie zasięgu, szczególnie przy stosowaniu radiotelefonów UKF-FM małej mocy, współpracujących z prostymi układami anten, umożliwiają stacje przekaźnikowe, odbierające sygnał na jednej częstotliwości, a nadające ten sam sygnał na częstotliwości większej o 600 kHz. Takie stacje przekaźnikowe są bardzo popularne w całej zachodniej Europie i w Czechosłowacji. W Polsce uruchomiono niedawno stację przekaźnikową na Podzamczu (SR9E), pracującą w kanale R0: wejście 145,000 MHz, wyjście 145,600 MHz. Być może, w niedługim czasie zostanie uruchomiona w Warszawie następna taka stacja przekaźnikowa.

O pełnym wykorzystaniu możliwości tkwiących w amatorskich sieciach radiotelefonicznych UKF-FM jako krótkofalarskiej łączności pomocniczej i jako bardzo operatywnej łączności radiowej dla potrzeb obrony cywilnej będzie można mówić dopiero po pokryciu terenu kraju siecią radiotelefonicznych stacji przekaźnikowych i po umożliwieniu krótkofalowcom SP pracy w ruchu (portable i mobile).

W dalszej przyszłości będzie konieczne powszechne przejście na odstęp międzykanałowy (minimalny) 12,5 kHz, choćby ze względu na taki właśnie obowiązujący standard europejski. Będzie to możliwe jednak dopiero z chwilą dostępności filtrów kwarcowych 10,7 MHz na taki odstęp międzykanałowy i po przejściu do rąk krótkofalowców nowszych typów radiotelefonów tranzystorowych, umożliwiających zastosowanie takich filtrów.

SP5QU

W TELEGRAFICZNYM SKRÓCIE

- Rozliczono INTERCONTEST KF 1980. Długi czas do momentu rozliczenia tego współzawodnictwa wynika z konieczności oczekiwania na ogłoszenie wyników wszystkich tych zawodów międzynarodowych, które są zaliczane do Intercontestu. Sklasyfikowano ogółem 271 radiostacji amatorskich SP. Tytuły „Mistrz Intercontestu KF 1980” otrzymali: w kategorii Mixed Bogdan Klatka SP8ECV, w kategorii CW także SP8ECV, w kategorii Fone Leszek Fabjański SP3DOI, a w kategorii radiostacji klubowych Radioklub LOK z Nowej Soli SP3KEY. Zwycięzcy w poszczególnych kategoriach otrzymali na własność puchary.
- W SP DX Maratonie KF, według stanu na dzień 30 września 1983 r. prowadzi SP3DOI (4334 pkt.), przed SP3AGE (4235) i SP7HT (4073 pkt.). Wśród radiostacji klubowych prowadzi SP3KEY przed SP7KTE i SP5PWK.
- Zarząd Oddziału Wojewódzkiego PZK w Lesznie przystąpił do pierwszego etapu odtwarzania historii działalności krótkofalarskiej na terenie obecnego województwa leszczyńskiego. W związku z tym poszukuje informacji o obecnych adresach zamieszkania byłych i obecnych krótkofalowców. Po zebraniu takich adresów, ZOW PZK w Lesznie roześle do tych Kolegów ankietę. Informacje w tej sprawie należy przesyłać pod adresem ZOW PZK, skr. poczt. 61, 64-100 Leszno.
- Spośród nadawców, którzy odzyskali licencje w końcu marca 1983 r., pracę przez transpondery satelitarne OSCAR 8, RS-6, RS-8, RS-5 i RS-7 rozpoczęli kolejno: SP6ASD, SP9EVP, SP9DH, SP6BQA, SP9BGS, SP9BCH i SP0LTGL (SP9PDJ). We współzawodnictwie SP SATELLITE DX MARATON prowadzi SP9DH, mając na koncie 18 620 punktów, przed SP9EKB (8900 pkt) i SP9ADU (7880 pkt). Dotychczas wzięło udział w tym współzawodnictwie 31 radiostacji SP.
- Wydarzeniem minionego roku w dziedzinie amatorskiej radiokomunikacji satelitarnej było wyniesienie w kosmos

oczekiwanego od dawna satelity fazy trzeciej, co nastąpiło 16 czerwca 1983 r. o godz. 11:59:04 UTC z Kourou. Satelita ten, oznaczony jako OSCAR 10, umożliwia łączności transkontynentalne. Jako pierwszy z SP pięć kontynentów osiągnął za jego pośrednictwem SP9DH.

- Zarząd Główny PZK został powiadomiony oficjalnym pismem przez Główny Inspektorat Państwowej Inspekcji Radiowej, że w związku z wejściem w życie nowego Regulaminu Radiokomunikacyjnego i podjęciem międzyresortowych decyzji, pasmo amatorskie 1,8 MHz może być użytkowane w Polsce na następujących zasadach: odcinek pasma w granicach 1830 do 1850 kHz dostępny jest dla wszystkich posiadaczy licencji kategorii I na warunkach zgodnych z posiadaną licencją (bez ograniczenia mocy). Natomiast odcinki pasma: 1750 do 1800 kHz, 1810 do 1830 kHz i 1850 do 1930 kHz będą udostępniane na odpowiednio umotywowane wnioski indywidualne.

- W końcowej fazie opracowywania znajduje się kalendarz polskich zawodów krótkofalarskich na 1984 r. Będzie on opublikowany – razem z terminarzem popularniejszych zawodów międzynarodowych KF i UKF – w następnym numerze.

- Zarząd Główny PZK przypomina, że zgodnie z decyzją Państwowej Inspekcji Radiowej, każde nowe urządzenie nadawcze i nadawczo-odbiorcze powinno być zgłoszone natych-

miast po nabyciu lub wykonaniu do odpowiedniego Okręgowego Inspektoratu Państwowej Inspekcji Radiowej.

- Z Krakowa pracowały – w ramach obchodów 40-lecia LWP – w końcu ubiegłego roku dwie okolicznościowe radiostacje amatorskie: 3Z0SOB, zainstalowana na terenie Wawelu i pracująca od 8 do 15 września z okazji 300 rocznicy Odsieczy Wiedeńskiej oraz SP40LWP, która była czynna w wersji polowej na błoniach krakowskich w dniach 11 i 12 września. Operatorzy obu tych radiostacji nawiązali łącznie ponad 5000 QSO w paśmie 160 metrów, na wszystkich pasmach krótkofalowych oraz w paśmie 144 MHz, w tym także przez radioamatorskie satelity „RS”.

- Bardzo dobre warunki propagacyjne w pasmach UKF wystąpiły nie tylko w czerwcu 1983 r., ale także występowały sporadycznie w następnych miesiącach. Szczególnie dobre warunki wystąpiły od 25 do 29 września i w ciągu kilku dni po 22 października 1983 r. W czasie tych ostatnich warunków SP9FG nawiązał 2 łączności ze stacjami OZ w paśmie 1296 MHz.

- Do ZG PZK wpłynął wniosek o powołanie kolejnego klubu specjalistycznego PZK: Polskiego Klubu Radio Wideografii. Przewidywane jest także utworzenie następnego klubu: Polskiego Klubu QRP.

SP5QU

KRÓTKOFALOWIEC ORGAN ZARZĄDU GŁÓWNEGO PZK Nr 3 (281) MARZEC 1984

polski

POLSKI ZWIĄZEK KRÓTKOFALOWCÓW
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ UNII RADIOAMATORSKIEJ (IARU)
-Skrytka pocztowa 320, 00-950 Warszawa. Tel. 26-73-73

WIADOMOŚCI ORGANIZACYJNE

Listopadowe posiedzenie Prezydium (26 listopada 1983 r.) poświęcone było głównie: omówieniu aktualnej sytuacji w PZK, sprawom organizacyjnym, zatwierdzeniu kalendarza zawodów krótkofalarskich na 1984 r. oraz wysłuchaniu sprawozdania z pracy polskiej ekipy, obsługującej radiostację U2LWP pod Lenino w październiku 1983 r.

Ustalono skład delegacji PZK na Kongres 1 Regionu IARU (w Cefalu na Sycylii, w 1984 r.) w osobach: SP5LVV, SP5HS, SP5BFW i SP6ARE. Przewodniczącym grupy roboczej EMC będzie SP9ZD. Zaproponowano kandydaturę Wojciecha Nietykszy SP5FM do Komitetu Wykonawczego 1 Regionu następnej kadencji. Wysłuchano sprawozdania SP5CM, kierownika polskiej ekipy obsługującej w październiku pod Lenino okolicznościową radiostację U2LWP. Pracę tej radiostacji oceniono pozytywnie, nawiązano bowiem około 3500 QSO z krótkofalowcami 88 krajów. Prezydium złożyło podziękowanie członkom polskiej ekipy oraz postanowiło przesłać pisemne podziękowanie do Federacji Radiosportu ZSRR i federacji republikańskiej.

Posiedzenie Prezydium ZG PZK w dniu 17 grudnia rozpoczęło od dekoracji działaczy PZK Medalami za Zasługi dla Obronności Kraju. Złote medale otrzymali: Zbyszko Kupczyk SP5ZK i Krzysztof Słomczyński SP5HS, srebrny medal – Jerzy Klabon SP3FFN. Podczas dekoracji obecni byli także członkowie Zarządu PK ARS.

Podczas roboczej części posiedzenia dokonano oceny aktualnej sytuacji w Związku. Wojewódzkie Komisje Aktualizacyjne zaktualizowały do grudnia 1983 r. 2860 licencji indywidualnych i 193 klubowe.

Ustalono zadania dla Komisji Organizacyjnej związane z przygotowaniem do Plenum i Zjazdu Krajowego, a także ramową tematykę posiedzeń Prezydium na pierwsze półrocze 1984 r. Zagadnienia, które zostaną omówione będą dotyczyły m. in. korekty w podziale organizacyjnym PZK, harmonogramu akcji sprawozdawczo-wyborczej i przygotowań przedjazdowych, a także propozycji podwyższenia wysokości składek członkowskich.

W dalszej części posiedzenia Prezydium wysłuchało sprawozdań SP5LVV, SP5HS i SP6ARE z ich podróży zagranicznych. Ponadto zatwierdzono przyznanie klasy mistrzowskiej dla 12 zawodniczek i zawodników ARS, przyznanie uprawnień sędziego krajowego ARS dla SP3DJU, a także propozycją PK UKF, dotyczącą ustanowienia „Dnia Aktywności SP” – stałych zawodów UKF, które będą rozgrywane począwszy od 8 stycznia 1984 r. w każdą drugą niedzielę miesiąca w godzinach od 7⁰⁰ do 9⁰⁰ UTC.

W tym samym czasie odbywało się posiedzenie Zarządu PK ARS, na którym ustalono plan pracy na 1984 r. Najważniejszymi imprezami w ramach tej konkurencji będą w 1984 r. XI

Mistrzostwa Polski (Wrzesień, 4–8 lipca) i Mistrzostwa Świata (Norwegia – wrzesień). Kierownikiem Mistrzostw Polski będzie SP3FFN, a sędzią głównym SP5HS. Przygotowania do udziału reprezentacji Polski będą się odbywać pod kierunkiem prezesa PK ARS SP3FFN. Powoła on kadre (około 20 zawodniczek i zawodników), z których będzie wyłoniona reprezentacja.

Parokrotnie odkładane spotkanie UKF-owców – seminarium 432 MHz odbyło się wreszcie w ostatnią niedzielę listopada w Lesznie, z udziałem 70 osób. Wygłoszono dwa referaty techniczne. Podczas dyskusji nt. rozwoju UKF w SP zgłoszono projekt ustanowienia „Dnia Aktywności SP”, o czym już była mowa.

Posiedzenia komisji ZG PZK rozpoczęła Komisja Organizacyjna. Ustalono zadania dla komisji, opracowano „Ankiety o stanie organizacyjnym Oddziałów PZK” w celu przygotowania wniosków odnośnie korekt w podziale organizacyjnym PZK i do przygotowań przedjazdowych.

Posiedzenie Komisji Sportowej PZK odbyło się 25 listopada, przy okazji zwołanej na ten dzień narady prezesów klubów specjalistycznych PZK. Na posiedzeniu tym SP9ZD złożył relację z tegorocznego Zjazdu SP DX Klubu, a także przedstawił zamierzenia SP DX Klubu na 1984 r., w którym przypada 25-lecie powstania tego klubu. Następnie poinformowano o uzyskaniu zgody Państwowej Inspekcji Radiowej na pracę 10 radiostacji polskich pod okolicznościowym znakiem WCY, w związku ze Światowym Rokiem Telekomunikacji oraz o nowych zasadach finansowych, obowiązujących od 1984 r., dotyczących zjazdów klubów specjalistycznych (całkowity koszt organizowanych zjazdów poniosą ich uczestnicy).

Następnie zapoznano się z propozycją kalendarza zawodów krótkofalarskich na 1984 r., sporządzonego przez SP5OA na podstawie zgłoszeń Oddziałów Wojewódzkich PZK i ZG LOK. Utrzymano w zasadzie wszystkie zawody o charakterze stałym i zaproponowano kilka nowych. Regulaminy nowych zawodów będą opublikowane w „Biuletynie PZK” oraz podane w RBI PZK.

Komisja Międzynarodowa PZK miała w ostatnich miesiącach wiele pracy, głównie ze względu na zbliżający się Kongres 1 Regionu IARU i konieczność zaplanowania kontaktów zagranicznych PZK, sportowych i organizacyjnych na 1984 r. Dużo czasu poświęcono przygotowaniom wielu dokumentów i wniosków dla Komitetu Wykonawczego IARU, Ministerstwa Łączności i Zarządu Głównego PZK.

W dniu 19 grudnia 1983 r. SP5HS (przewodniczący komisji) na prośbę Prezydium uczestniczył w spotkaniu przedstawicieli organizacji społecznych, zorganizowanym przez Radę Krajową PRON, a poświęconym dyskusji nad projektem założeń ordynacji wyborczej do rad narodowych. Przedstawiciel PZK zadeklarował chęć włączenia się Zarządu Głównego i instancji terenowych do ogólnokrajowej dyskusji nad projektem ordynacji wyborczej, a także ewentualną pomoc przy obsłudze

łącnościowej wyborów. Zarządy Oddziałów Wojewódzkich PZK będą mogły – współdziałając z terenowymi ogniwami PRON – zgłaszać krótkofalowców jako kandydatów do rad narodowych.

Od 3 do 9 grudnia 1983 r. przebywali w Moskwie – na zaproszenie Federacji Radiosportu Związku Radzieckiego – prezes PZK prof. Andrzej Zieliński SP5LVV i UKF – manager PZK dr inż. Wojciech Stępniewski SP6ARE. W tym czasie odbywały się w Moskwie mistrzostwa Europy w telegrafii sportowej, a także spotkanie roboczej grupy satelitarnej organizacji krótkofalarskich krajów socjalistycznych. Przy tej okazji była możliwość wymiany poglądów w świetle zbliżającej się konferencji 1 Regionu IARU między przedstawicielami kierownictw tych organizacji.

W ramach podziału pracy w roboczej grupie satelitarnej polska delegacja zadeklarowała opracowanie założeń przemiennika satelitarnego na 1,3 GHz i prace w dziedzinie naziemnych środków łączności satelitarnej.

W dniach od 12 do 15 grudnia przebywał w Sofii przewodniczący Komisji Międzynarodowej PZK mgr inż. Krzysztof Stomczyński SP5HS, który wziął udział w planowej naradzie przedstawicieli organizacji radioamatorskich krajów socjalistycznych, poświęconej zatwierdzeniu wyników międzynarodowych zawodów UKF „Zwycięstwo 38”, omówieniu przygotowań do zawodów „Zwycięstwo 39” i „Zwycięstwo 40” oraz omówieniu współpracy tych organizacji na terenie międzynarodowym w związku ze zbliżającym się Kongresem 1 Regionu IARU. Na naradzie ustalono m. in., że zawody „Zwycięstwo 39” odbędą się w dniach 1–7 sierpnia 1984 r. w Węgierskiej Republice Ludowej. Zawody „Zwycięstwo 40” będą zorganizowane w Związku Radzieckim i otrzymają szczególnie uroczystą oprawę z okazji jubileuszu 40-lecia zwycięstwa nad faszyzmem. Polska przyjmie na siebie obowiązki organizatora-gospodarza zawodów UKF „Zwycięstwo” w drugiej turze, to jest w latach 1985–1990. Ustalono także, jakie imprezy krótkofalarskie zorganizują poszczególne kraje w ramach obchodów 40-lecia zwycięstwa nad faszyzmem. SP5QU

KALENDARZ KRAJOWYCH ZAWODÓW KRÓTKOFALARSKICH

Podajemy terminarz krajowych zawodów KF i UKF na drugi kwartał 1984 r. Poszczególne rubryki oznaczają: datę, czas trwania zawodów wg czasu lokalnego (* – czas UTC), rodzaj emisji (M – wszystkie emisje dopuszczalne na danym pasmie lub pasmach, zgodne z warunkami posiadanej licencji), pasmo lub pasma częstotliwości, nazwę zawodów.

Kwiecień

5	18–21	M	144	Zawody SP-K	ZG LOK
7–8	15–24*	SSB		SP DX Contest	SPDXC
			3,5–28		
8	09–12*	M	VHF, UHF	Dzień Aktywności SP	PK UKF
8	11–13	M	7	CQ Test 40	SP1KIZ
12	16–19	M	3,5	Zawody SP-K	ZG LOK
19	16–19	M	3,5	Dni Hutnika i Leninowskie	SP9KBY
19	20–22	M	144	Dni Hutnika i Leninowskie	SP9KBY
30	18–19	CW	1,8	Zawody QRP 160 m (I tura)	Kraków
30	16–18	CW	3,5	XXX Zawody QRP (I tura)	Kraków

Maj

1	03–04	CW	1,8	Zawody QRP 160 m (II tura)	Kraków
1	04–06	CW	3,5	XXX Zawody QRP (II tura)	Kraków
3	18–21	M	144	Zawody SP-K	ZG LOK
7	16–18	M	3,5	Zawody r-stacji klub.	ZHP ALERT
7	18–19	M	144	Zawody r-stacji klub.	ZHP ALERT
8	16–19	M	3,5	Dni Zwycięstwa	LOK Wrocław
10	16–19	M	3,5	Zawody SP-K	ZG LOK
13	09–12*	M	VHF, UHF	Dzień Aktywności SP	PK UKF
20	05–08	SSB	HF, VHF	XI SP SSB Contest	PZK Kraków
27	06–09	M	3,5	Lasy Łochowa	ZHP Łochów

Czerwiec

4	16–19	M	3,5	Harcerska Fala	ZHP Leszno
7	18–21	M	144	Zawody SP-K	ZG LOK
10	09–12*	M	VHF, UHF	Dzień Aktywności SP	PK UKF
14	16–19	M	3,5	Zawody SP-K	ZG LOK
17	06–08	M	3,5	Dni Tarnowa 1984	PZK Tarnów
24	06–09	M	3,5 i 7	Dni Morza	PZK, LOK Szczecin
9–10				Otwarte Mistrzostwa Krakowa w STS	PZK Kraków

Zawody krótkofalarskie zaliczane do współzawodnictwa „INTERCONTEST KF 1984”

1.	SP DX Contest (SSB)	7–8.04
2.	WPX Contest (CW)	26–27.05
3.	CQ MIR	8–9.05
4.	All Asian Contest (SSB)	16–17.06
5.	IARU Radiosport	14–15.07
6.	WAE DX Contest (CW)	11–12.08
7.	All Asian Contest (CW)	25–26.08
8.	WAE DX Contest (SSB)	8–9.09
9.	CQ WW DX Contest (SSB)	27–28.10
10.	CQ WW DX Contest (CW)	24–25.11

W TELEGRAFICZNYM SKRÓCIE

● W SP DX Contestcie 1983 wśród radiostacji zagranicznych w kategorii MOMB zwyciężyła radiostacja UK6LAZ (50 022 pkt) przed UK4FAV (49 938) i UK5IBB (39 975). W kategorii SOMB zwyciężył UA1ZDW (28 290) przed UA9AHP (25 194) i UD6CN (25 080). W kategorii jednopasmowej zwyciężyli: UB5BBT (3,5 MHz), SM0NBC (7 MHz), UF6FFF (14 MHz), UA9AHS (21 MHz) i UL7BBW (28 MHz). Wśród radiostacji polskich w kategorii MOMB zwyciężyła radiostacja SP3KEY (189 334) przed SP2PDI (180 960) i SP7KTE (105 360). W kategorii SOMB najlepszy był SP8ECV (111 824) przed SP9EVP (77 805) i SP9ADU (65 591). Krajowi zwycięzcy w kategorii jednopasmowej: SP1ADM (3,5 MHz), SP9EWN (7 MHz), SP2AYC (14 MHz), SP9CDA (21 MHz) i SP6FBK (28 MHz). Kompletne wyniki tych zawodów były opublikowane w broszurze i wysłane do uczestników zagranicznych, natomiast kompletne wyniki radiostacji polskich w nrze 2/83 „Biuletynu PZK”.

● Polski Klub UKF organizuje w każdą drugą niedzielę miesiąca zawody UKF „Dzień Aktywności SP”. Zawody są rozgrywane w godzinach od 9⁰⁰ do 12⁰⁰ czasu lokalnego na wszystkich dostępnych nam pasmach UKF i wszystkimi rodzajami emisji. Celem tych zawodów jest aktywizacja polskich radiostacji UKF, w tym także stacji radiotelefonicznych FM. Regulamin tych zawodów zamieszczono w nrze 2/83 „Biuletynu PZK”.

● W dniu 25 listopada 1983 r. zmarł nagle prezydent ARRL Vic Clarke W4KFC, znany nadawca amerykański. Prezes PZK prof. A. Zieliński SP5LVV wysłał w związku z tym wydarzeniem telegram kondolencyjny do ARRL.

● W czerwcu br. odbędzie się we Wrocławiu sympozjum poświęcone zagadnieniom kompatybilności elektromagnetycznej. W ramach tego sympozjum jest przewidziana sesja poświęcona tym zagadnieniom krótkofalarskim. W PZK zajmuje się tymi sprawami SP9ZD, który jest jednocześnie przewodniczącym Grupy Roboczej EMC w 1 Regionie IARU.

● W związku z przesunięciem terminu Zjazdu Krajowego PZK zakończenie przyjmowania zgłoszeń na Konkurs Twórczości Krótkofalarskiej przedłużono do 31 lipca 1984 r. Daje to szansę tym, którzy nie zdążyli zakończyć budowy urządzenia i przygotować dokumentacji. Wzrasta liczba instytucji i organizacji, które deklarują chęć ufundowania nagród lub włączenia się w jakiś sposób do przeprowadzenia konkursu i organizacji wystawy. Między innymi ZG LOK zgłosił chęć ufundowania nagród i uczestniczenia w kosztach wystawy. Organizatorzy konkursu oczekują na dalsze podobne deklaracje i na zgłoszenia uczestników tego konkursu. SP5QU

KRÓTKOFALOWIEC polski

ORGAN ZARZĄDU GŁÓWNEGO PZK
NR 4 (283) KWIECIEŃ 1984

POLSKI ZWIĄZEK KRÓTKOFALOWCÓW
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ UNII RADIOAMATORSKIEJ (IARU)
Skrytka pocztowa 320, 00-950 Warszawa, Tel. 26-73-73

Z DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACYJNEJ PZK

Styczniowe posiedzenie Prezydium ZG PZK było poświęcone w przeważającej części przygotowaniom do posiedzenia plenarnego ZG PZK i opracowaniu planu pracy Prezydium na I półrocze br. Zatwierdzono materiały informacyjne i projekty uchwał Plenum, które zostały następnie rozesłane uczestnikom posiedzenia plenarnego. Między innymi proponuje się Plenum podjęcie decyzji o rozpoczęciu kampanii sprawozdawczo-wyborczej w PZK, zatwierdzenie harmonogramu przygotowań do Zjazdu Krajowego PZK oraz dokonanie korekt w strukturze organizacyjnej PZK.

Plan pracy Prezydium ZG PZK został także opracowany pod kątem przygotowań do Zjazdu Krajowego PZK. Przesunięcie terminu Zjazdu Krajowego z pierwszego półrocza na drugie wynika głównie z przedłużenia przez Państwową Inspekcję Radiową czasu trwania akcji aktualizacji licencji. W planie pracy Prezydium znalazły się także i inne sprawy: przygotowania do udziału delegacji PZK w Kongresie 1 Regionu IARU w Cefalu, analiza wyników tego kongresu, akceptacja instrukcji o gospodarce materiałowo-sprzętowej w PZK i regulaminu Funduszu Rozwoju Krótkofalarstwa, a także stymulowanie i koordynacja przedsięwzięć związanych z udziałem krótkofalowców polskich w obchodach 40-lecia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

SP5QU

KALENDARZ WAŻNIEJSZYCH ZAWODÓW MIĘDZYNARODOWYCH KF i UKF NA DRUGI KWARTAŁ 1984 r.

Terminarz ten należy traktować jako orientacyjny. Ewentualne korekty terminów będą podawane w Radiowym Biuletynie Informacyjnym, nadawanym przez radiostację SP5PZK. Czas UTC.

Kwiecień

7-8	15-24	SSB	3,5-28	SP DX Contest
8	07-17	CW	3,5:7	RSGB Low Power Contest
14	06-24	CW	3,5-28	The Common Market DX Contest
15	06-24	SSB	3,5-28	The Common Market DX Contest
23	07-11	12-16	144:432	Świąteczne Zawody OK
			(2 etapy)	
28-29	15-15	M	1,8-28	Helvetia Contest
28-29	20-20	M	1,8-28	Trophy MM The King of Spain

Maj

1	13-19	CW	3,5:7 UHF	AGCW QRP/QRP Party
5-6	14-14	VHF	SHF	II Próby Subregionalne
8-9	21-21	M	3,5-28	CQ MIR Contest
12-13	00-24	SSB	3,5-28	ITU Contest
19-20	00-24	CW	3,5-28	ITU Contest
26-27	00-24	CW	1,8-28	CQ WW WPX Contest
29-30	20-20	SSB	3,5-28	Ibero American Contest

Czerwiec

2-3	16-02	02-12	144:432	Zawody CQ-V
			(2 etapy)	
2-3	17-17	CW	3,5-28	Europa Field Day
9-10	15-15	CW	3,5-28	WW SA CW Contest
16-17	00-24	SSB	1,8-28	All Asian DX Contest
16-17	21-01	CW	1,8	RSGB 1,8 MHz Summer Contest

SP5QU

W TELEGRAFICZNYM SKRÓCIE

W dniach od 14 do 17 stycznia odbywały się tradycyjne zawody krótkofalarskie „Maraton Warszawski”, organizowane od lat przez Zarząd Oddziału Wojewódzkiego PZK w Warszawie, dla uczczenia rocznicy wyzwolenia Warszawy. Według prowizorycznych obliczeń, w tegorocznych zawodach wzięło udział blisko 300 radiostacji amatorskich z całego kraju.

Tegoroczny marcowy numer „Biuletynu PZK” przygotował w całości znany old timer SP8HR. Jest to jego wkład w obchody zbliżającego się 60-lecia krótkofalarstwa polskiego. Jak przystało na nestora, SP8HR wiele miejsca poświęca wspomnieniom z początków dziejów krótkofalarstwa w Polsce.

Jak informuje Główny Inspektorat Państwowej Inspekcji Radiowej, pasma: 10, 18 i 24 MHz, udostępnione krótkofalowcom decyzją WARC, pod warunkiem udzielenia na to zgody przez administracje poszczególnych krajów, obecnie nie mogą być udostępnione krótkofalowcom SP. Prawdopodobnie najwcześniej otrzymamy możliwość pracy w pasmie 10 MHz.

Ożywa ponownie odcinek pasma 144...146 MHz przeznaczony do pracy radiotelefonicznej FM. Powracają starzy bywalcy tej części pasma, a także uruchamiają się nowi. Bardzo pozytywną rolę odgrywa tu przekazywanie do rąk krótkofalowców radiotelefonów po wyeksploatowaniu profesjonalnym. Radiotelefony takie, po przestrojeniu na pasmo amatorskie i po naprawie lub modernizacji, długo jeszcze będą służyć amatorom. Poważną jednak trudnością w pełnym wykorzystaniu tych możliwości jest brak rezonatorów kwarcowych, koniecznych do przestrojenia tych radiotelefonów.

SP5QU

KĄCIK POCZĄTKUJĄCEGO KRÓTKOFALOWCA

Wielu spośród czytelników naszego czasopisma, zajmujących się dotychczas konstrukcjami radioamatorskimi w szerokim pojęciu, zaczyna interesować się z czasem krótkofalarstwem, tą najtrudniejszą, a zarazem bardzo interesującą dziedziną radioamatorstwa. Zaraz na początku napotykają jednak na trudności związane z brakiem kontaktów z klubami krótkofalarskimi, a także spotykają się z nowymi dla siebie problema-

mi technicznymi. Początkowo nie wiedzą nawet, w jakich pozycjach specjalistycznej literatury technicznej mogą znaleźć potrzebne informacje.

Wychodząc naprzeciw ich potrzebom, postanowiliśmy począwszy od tego numeru zamieszczać dla nich specjalny kącik, w którym będziemy systematycznie wprowadzać zainteresowanych krótkofalarstwem w tajniki tej dziedziny, wskazywać źródła obszerniejszych informacji, odpowiadać na listy dotyczące tematów interesujących większą liczbę czytelników, a także zamieszczać proste układy, umożliwiające samodzielną budowę prostych urządzeń krótkofalarskich.

A teraz krótko o tym, czym zajmują się krótkofalowcy.

Krótkofalarstwo, zwane oficjalnie amatorską służbą radiokomunikacyjną, jest nawiązywaniem łączności na wydzielonych pasmach częstotliwości między amatorami całego świata, bądź też nasłuchiwaniami takich łączności przez osoby nie mające jeszcze zezwolenia na nadawanie, czyli przez nasłuchowców. Krótkofalarstwo obejmuje także amatorską radiolokację sportową, zwaną dawniej „łowami na lisa”, a polegającą na odszukiwaniu za pomocą odbiorników z antenami kierunkowymi ukrytych nadajników. Ta ostatnia gałąź krótkofalarstwa, łącząca w sobie elementy techniczne z wysiłkiem fizycznym, jakim jest bieg w celu odszukania wszystkich nadajników w jak najkrótszym czasie, została uznana za konkurencję sportową i objęta opieką Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Sportu. Pierwiastki współzawodnictwa sportowego są zawarte także w podstawowej formie krótkofalarstwa, jaką jest nawiązywanie łączności radiowych. Organizowane są zawody krajowe i międzynarodowe, polegające na nawiązaniu możliwie największej liczby łączności w określonym czasie, prowadzone jest współzawodnictwo w ilości zdobytych dyplomów za osiągnięcia krótkofalarskie, prowadzone są stałe współzawodnictwa w osiągnięciach krótkofalarskich itd.

Łączności krótkofalarskie są prowadzone na fonii, na telegrafii (alfabetem Morse'a), dalekopisem przez radio (RTTY), a także

przez przesyłanie drogą radiową obrazów telewizyjnych (SSTV). Do dyspozycji krótkofalowców oddano pewne zakresy fal krótkich (do wyłącznego użytkowania lub wspólnie z innymi służbami) i fal ultrakrótkich. Taka różnorodność sposobów porozumiewania się (różne emisje) i duża rozpiętość użytkowanych częstotliwości powodują, że coraz częściej ma miejsce specjalizacja w krótkofalarstwie. Trudno dziś jednemu amatorowi posiadać urządzenia i anteny, umożliwiające pracę na wszystkich dostępnych częstotliwościach i wszystkimi dopuszczalnymi zezwoleniem rodzajami emisji. Dodać tu należy, że nawet tylko w zakresie fal ultrakrótkich, nawet tylko przy pracy telegraficznej, możliwe są łączności różnymi drogami, za pośrednictwem różnych ośrodków propagacyjnych, np. w bezpośrednim zasięgu, przy udziale rozproszenia troposferycznego lub sporadycznej warstwy E jonosfery, przy odbiciu sygnałów od śladów mikrometeoroidów spalających się w atmosferze, przy odbiciu od zorzy polarnej, przy wykorzystaniu czynnych lub biernych sztucznych satelitów Ziemi, czy wreszcie korzystając z odbicia fal radiowych od Księżyca. Te różnice w wykorzystywanych ośrodkach propagacyjnych rzutują w znacznym stopniu nie tylko na wymagane wyposażenie techniczne radiostacji amatorskiej, ale także na sposób pracy na tej radiostacji. Wszystko to sprawia, że różni krótkofalowcy specjalizują się w różnych dziedzinach krótkofalarstwa, a także że znajdują największe zadowolenie w uprawianiu różnych jego form. Jedni preferują pracę operatorską, udział w zawodach i współzawodnictwach. Inni znajdują największe zadowolenie w łącznościach „towarzyskich” nawet na małych odległościach. Jeszcze inni najbardziej lubią konstruować urządzenia krótkofalarskie, a jeszcze inni zajmują się tylko amatorską radiolokacją sportową.

Krótkofalowcy są zorganizowani w klubach krótkofalarskich (radioklubach, harcerskich drużynach łączności), tworzonych głównie przez Polski Związek Krótkofalowców, Ligę Obrony Kraju i Związek Harcerstwa Polskiego. Ale o tym już w następnym numerze.

Wiktor Ćhojnacki SP5QU

KRÓTKOFALOWIEC ORGAN ZARZĄDU GŁÓWNEGO PZK Nr 5 (283) MAJ 1984

polski

POLSKI ZWIĄZEK KRÓTKOFALOWCÓW
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ UNII RADIOAMATORSKIEJ (IARU)
Skrytka pocztowa 320, 00-950 Warszawa. Tel. 26-73-73

VII POSIEDZENIE PLENARNE ZG PZK

W dniu 28 stycznia br. odbyło się w Warszawie VII Plenum Zarządu Głównego PZK. Było ono poświęcone głównie ocenie przebiegu akcji wydawania licencji oraz przygotowaniom do kampanii sprawozdawczo-wyborczej w PZK. Posiedzenie rozpoczęło od uroczystej dekoracji Medalami za Zasługi dla Obrońności Kraju grupy aktywistów Związku: SP2DEH – złotym, SP9AEP – srebrnym oraz Urszula Brzezińska, SP3BGJ, SP3BBA i SP5GIZ – brązowym medalem.

Na początku roboczej części posiedzenia głos zabrał prezes PZK SP5LVV dokonując oceny obecnej sytuacji Związku, ze szczególnym uwzględnieniem przebiegu akcji aktualizacji licencji oraz do podkreślenia najważniejszych problemów, które powinny stać się tematem dyskusji. Między innymi stwierdził, że wielu dawnych posiadaczy licencji nie ubiega się o ich ponowne wydanie, przez co stan posiadania PZK obecnie wyraźnie się zmniejsza. W nielicznych – w stosunku do liczby wydanych licencji – przypadkach decyzji odmownych, odwołującym się indywidualnie zainteresowanym udziela pomocy Główna Komisja Aktualizacyjna PZK i Wojewódzkie Komisje Aktualizacyjne. Działalność odwoławcza przynosi już widoczne rezultaty. Podjęto decyzję o przedłużeniu czasu trwania akcji aktualizacyjnej o 3 miesiące. Wobec tego staje się konieczne przesunięcie terminu rozpoczęcia kampanii sprawozdawczo-wyborczej w PZK i terminu Zjazdu Krajowego PZK.

Prezes PZK zwrócił uwagę na konieczność sprawniejszego działania na wszystkich szczeblach organizacyjnych Związku. Oddziały małe, słabe powinny być objęte opieką i pomocą sąsiednich Oddziałów silniejszych. Jeśli to nie zda egzaminu, trzeba będzie podjąć bardziej zdecydowane decyzje organizacyjne. Liczebność niektórych Oddziałów nie daje podstaw do utrzymywania tam obsady etatowej. Może i powinna ona być tam zastąpiona efektywniejszą działalnością społeczną.

Prezes PZK zaapelował o powszechne włączenie się krótkofalowców do obchodów 40-lecia PRL, oraz obchodów 40-lecia zwycięstwa nad faszyzmem, które obchodzić będziemy w roku przyszłym. Wystąpienie prezesa PZK było uzupełnione wypowiedziami wiceprezesa ZG PZK d/s organizacyjnych SP4BBU i skarbnika SP5BFW.

W dyskusji poruszono m. in. problemy organizacyjne, przedstawiono trudności występujące w niektórych Oddziałach w przebiegu akcji aktualizacji licencji, omawiano problem wysokości składek członkowskich. Zgłoszone wnioski włączono do uchwał posiedzenia plenarnego, przyjętych w końcowej części obrad. Teksty uchwał podajemy poniżej.

Posiedzenie plenarne ZG PZK było poprzedzone w styczniu br. dwoma posiedzeniami Prezydium (14 i 27 stycznia), na których przygotowywano materiały na posiedzenie plenarne, omawiano aktualną sytuację Związku i bieżące sprawy organizacyjne, a także opracowano harmonogram ważniejszych przedsięwzięć Zarządu Głównego do końca kadencji.

SP5QU

UCHWAŁY VII PLENUM ZG PZK

Uchwała nr 1 w sprawie kampanii sprawozdawczo-wyborczej w Polskim Związku Krótkofalowców w roku 1984.

1. Plenum ZG PZK podejmuje uchwałę o rozpoczęciu z dniem 1 lutego 1984 r. kampanii sprawozdawczo-wyborczej w PZK z następującym harmonogramem:

Od dnia 1 lutego do 31 marca – odbycie zebrań sprawozdawczo-wyborczych w klubach PZK, wybór władz klubów i delegatów na zjazdy wojewódzkie PZK spośród członków nadzwyczajnych.

Od 1 kwietnia do 30 czerwca – odbycie zjazdów wojewódzkich, wybór władz i delegatów na Zjazd Krajowy. W zjazdach uczestniczą wszyscy członkowie zwyczajni i delegaci wybrani w klubach spośród członków nadzwyczajnych.

W październiku lub listopadzie 1984 r. powinien odbyć się Zjazd Krajowy PZK. Plenum postanawia zwrócić się do odpowiednich władz państwowych w celu uzyskania aprobaty na zwołanie Zjazdu Krajowego. Dokładny termin zostanie ustalony i podany w terminie przewidzianym statutem PZK.

2. W zjazdach wojewódzkich biorą udział na prawach członków zwyczajnych ci członkowie PZK, którzy w dniu zjazdu będą posiadaczami ważnej licencji oraz będą mieli na bieżąco uregulowane składki na rzecz PZK, natomiast ci, których akcja aktualizacyjna nie została jeszcze zakończona, biorą udział na prawach członków nadzwyczajnych. Stwierdzenie posiadania ważnej licencji odbywa się przez wpisanie przez zainteresowanych na listę obecności znaku wywoławczego przy podpisie.

3. Ustala się klucz wyborczy przy wyborach delegatów na Zjazd Krajowy: jeden delegat na każdą zaczęta dwudziestkę członków zwyczajnych. Lista delegatów zostaje ustalona według zwykłej większości głosów. Następnymi na liście po delegatach, w liczbie równej 20% liczby wybieranych delegatów (nie mniej jednak niż jedna osoba) zostają zastępcami delegatów. Liczba delegatów nie ulega zmianie, bez względu na liczbę członków zwyczajnych Oddziału w chwili otwarcia Zjazdu Krajowego PZK.

Uchwała nr 2 w sprawie likwidacji funkcji pełnomocników ZG PZK na terenach województw nie posiadających Zarządów Oddziałów Wojewódzkich PZK.

W celu usprawnienia działalności organizacyjnej PZK na terenach województw nie posiadających Zarządów Oddziałów Wojewódzkich PZK, Plenum ZG PZK podejmuje decyzję o likwidacji z dniem 1.02.1984 r. funkcji pełnomocników Zarządu Głównego PZK w tych województwach. Krótkofalowcy z województw: bielsko-podlaskiego, chełmskiego i zamojskiego są członkami Oddziału Wojewódzkiego PZK w Lublinie; z województw ciechanowskiego i płockiego – OW w Warszawie; z województwa przemyskiego – OW w Rzeszowie; z województwa słupskiego – OW w Koszalinie; z województwa wałbrzyskiego – OW we Wrocławiu; z województwa wrocławskiego – OW w Bydgoszczy; z województw tarnobrzskiego i radomskiego – OW w Kielcach.

W związku z tym dotychczasowi Pełnomocnicy ZG PZG przekażą w terminie 14-dniowym wszelką posiadaną dokumentację Zarządom właściwych Oddziałów Wojewódzkich PZK. Do czasu odbycia Zjazdu Wojewódzkiego Zarząd OW może zlecić dotychczasowemu pełnomocnikowi ZG PZK sprawowanie funkcji pełnomocnika ZOW PZK na terenie przyłączonego województwa lub też powierzyć tę funkcję innemu członkowi PZK z tego terenu, dokooptowując go do składu ZOW.

Uchwała nr 3 w sprawie udziału Polskiego Związku Krótkofalowców w obchodach 40-lecia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Polski Związek Krótkofalowców, będący stowarzyszeniem społecznym wyższej użyteczności, aktywnie uczestniczącym w życiu naszej Ojczyzny, pragnie aktywność tę udokumentować udziałem w obchodach jubileuszu 40-lecia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, przypadającego w roku bieżącym. Plenum, odpowiadając na inicjatywę Zarządu Oddziału Wojewódzkiego PZK w Lublinie, zobowiązuje Prezydium ZG PZK do opracowania i realizacji programu udziału w jubileuszu i apeluje do wszystkich polskich krótkofalowców o masowe włączenie się do akcji jubileuszowych.

Uchwała nr 4 w sprawie udziału Polskiego Związku Krótkofalowców w obchodach 40-lecia zwycięstwa nad faszyzmem.

Dla upamiętnienia zbliżającej się 40 rocznicy zwycięstwa nad faszyzmem i zadokumentowania wspólnoty ideowej krótkofalowców polskich z krótkofalowcami bratnich krajów socjalistycznych, Plenum ZG PZK postanawia rozpocząć przygotowania do udziału w obchodach jubileuszowych, włączając się aktywnie do programu międzynarodowej radioekspedycji „Zwycięstwo 40” koordynowanej przez Federację Radiosportu ZSRR i zaapelować do wszystkich krótkofalowców polskich o aktywny udział w imprezach i zawodach organizowanych w ramach radioekspedycji.

Uchwała nr 5.

1. Realizując społeczne zadania wynikające z uczestnictwa PZK w Patriotycznym Ruchu Odrodzenia Narodowego, Plenum ZG PZK zwraca się do Zarządów Oddziałów Wojewódzkich PZK z zaleceniem niezwłocznego włączenia się do akcji wyborców do terenowych rad narodowych, przez nawiązanie kontaktu z Wojewódzkimi Radami PRON i zadeklarowanie zaangażowania społecznej sieci łączności radiowej w okresie wyborów, łącznie z zainstalowaniem radiostacji w oddalonych okręgach wyborczych.
2. Plenum na wniosek klubu przedstawiony przez wiceprezesa ZG PZK d/s sportowych SP3AUZ, powołuje z dniem 28 stycznia 1984 r. Polski Klub Radio-Wideografii oraz zatwierdza przedstawiony regulamin klubu łącznie z poprawkami wynikającymi ze statutu PZK.
3. Plenum Zarządu Głównego PZK nadaje Odznakę Honorową Polskiego Związku Krótkofalowców kolegom: Marianowi Salamonowi SP5CS, Tadeuszowi Roszakowi SP9AED, Romanowi Kuczerowi SP4BOS i Ryszardowi Reichowi SP4BBU.
4. Plenum zatwierdza do realizacji harmonogram głównych przedsięwzięć ZG PZK w 1984 r. przedstawiony przez Prezydium ZG PZK, z uzupełnieniami.
5. Plenum upoważnia Prezydium ZG PZK do zatwierdzenia bilansu PZK za 1983 r.

„NIEŚMIERTELNY” PROBLEM QSL

Karta QSL jest dokumentem potwierdzającym nawiązanie amatorskiej łączności radiowej lub otrzymanie raportu nasłuchowego. Poza wartością pamiątkową karty QSL mają określone wartości użytkowe: stanowią niejednokrotnie jedyną podstawę do otrzymania różnych dyplomów krótkofalarskich i do umieszczenia ich adresatów na listach klasyfikacyjnych większości stałych współzawodnictw. Z tych względów, wysyłanie kart QSL przez nadawców, jako potwierdzeń nawiązanych łączności lub otrzymanych raportów nasłuchowych, jest jednym z podstawowych obowiązków, nie tylko nałożonych ham spiritem, ale także przepisami normującymi działalność krótkofalarską.

Karta QSL powinna być wysłana:

- za każdą łączność nawiązaną po raz pierwszy między danymi radiostacjami,
- za każdą łączność na nowym pasmie i nowym rodzajem emisji (na UKF także za każdą łączność nawiązaną nowym rodzajem propagacji),
- za każdą pierwszą łączność nawiązaną pod zmienionym znakiem (okolicznościowym, „łamanym”),

– wówczas, kiedy zaistniały specjalne okoliczności, np. kiedy nasza karta liczy się od określonego czasu do dyplomu,

– jeśli stanowią tak warunki zawodów, w których braliśmy udział,

– na każde życzenie korespondenta, któremu np. poprzednie karty mogły zaginąć,

– za wszystkie otrzymane raporty nasłuchowe, sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami (trzy nasłuchy, w przypadku nasłuchowca krajowego).

To teoria. A jak wygląda jej realizacja w praktyce?

Nie wygląda najlepiej. Wielu nadawców ogranicza się do wysyłania jednej tylko karty QSL bez względu na późniejsze łączności innymi rodzajami emisji lub na innych pasmach, a i to nieraz z wielomiesięcznym opóźnieniem. Wielu z nas wysyła karty QSL bardzo nieregularnie, a niewielu tylko wysyła swoje karty nasłuchowcom. W takiej sytuacji problem kart QSL wraca co pewien czas na łamy periodyków krótkofalarskich i często jest przedmiotem dyskusji na pasmach amatorskich. Niektórzy dyskutanci wręcz postulują wprowadzenie jakiejś formy kontroli wysyłanych kart QSL i sankcji za uchylanie się od rzetelnego wypełniania tego obowiązku. Nie jest to oczywiście ani realne, ani celowe. Natomiast konieczne jest położenie większego nacisku podczas szkolenia krótkofalarskiego na etykę krótkofalarską – ham spirit – w tym także na obowiązek wysyłania kart QSL.

Wobec czynnych już nadawców, nieraz z wieloletnim stażem, którzy nie wywiązują się należycie z tego obowiązku, trzeba stosować inne metody: własny dobry przykład, dyskusję na ten temat w gronie koleżeńskim, z przytoczeniem dobrych i złych przykładów, a także podawanie w prasie krótkofalarskiej znaków stacji, szczególnie opieszających w wysyłce kart QSL. Oczywiście, każdemu może zdarzyć się sytuacja, kiedy zapas kart już się wyczerpał, a nowe jeszcze nie zostały wydrukowane. Są to jednak sytuacje sporadyczne, a rzetelni krótkofalowcy odrabiają wszystkie zaległości natychmiast po otrzymaniu nowego nakładu kart.

Nie należy żałować kart QSL dla nasłuchowców. Większość z nas zaczęła od przeprowadzania nasłuchów i pamiętamy, jak cenne były dla nas otrzymywane wówczas karty. Jeśli kończący się zapas kart zmusza nas do pewnych oszczędności, to możemy potwierdzać otrzymanie raportu nasłuchowego na karcie otrzymanej od nasłuchowca i odesłać ją z powrotem. Nie ucieszymy tym zbyt nasłuchowca, który wolałby otrzymać naszą kartę, ale umożliwimy mu jednak ewentualne wykorzystanie takiego potwierdzenia do współzawodnictwa lub dyplomu.

Osobna sprawa to sposób wypełniania kart QSL. Nie wszystkie karty są wypełniane czytelnie, co często przysparza kłopotów QSL-managerom i doprowadza do zwrotów kart. Mam tu na myśli głównie „niezdecydowany” sposób pisania niektórych liter. W rezultacie nie wiadomo, czy to „U”, czy „V”, „I” czy „J”, „G” czy „Q”, „X” czy „Y”, a może „K” itd. Często zbyt lakoniczne są informacje podawane na kartach QSL. Najczęściej dzieje się tak wówczas, kiedy powstaną duże zaległości i chcemy odrobić je w krótkim czasie, wypełniając karty „taśmowo”.

Na zakończenie jeszcze jedna uwaga. Centralne Biuro QSL PZK spotyka się z (nielicznymi na szczęście) kartami QSL wysyłanymi z dopiskiem o pozakrótkofalarskich zainteresowaniach (zbierania monet czy banknotów). Takie dopiski mogą być rozumiane jako chęć wyłudzenia takich walorów i to o wartości nie tylko numizmatycznej. Dlatego też radzę zrezygnować z takich dopisków. Co innego filateliści. Wysyłając kartę QSL direct, wkładają czasem do koperty kilka polskich znaczków pocztowych, kasowych i wówczas mogą liczyć na ewentualny rewanż w tej samej formie. Następnym razem pomówimy o raportach krótkofalarskich.

SP5QU

KĄCIK POCZĄTKUJĄCEGO KRÓTKOFALOWCA

Organizacją, której władze państwowe powierzyły kierowanie całokształtem działalności krótkofalarskiej w Polsce i prawo reprezentowania tej działalności za granicą, jest Polski Związek Krótkofalowców, stowarzyszenie z ponad 50-letnimi tradycjami, od szeregu lat posiadające status stowarzyszenia wyższej użyteczności. Zarząd Główny Polskiego Związku Krótkofalowców (PZK) ma swoją siedzibę w Warszawie przy ul. Jaracza 2 (adres dla korespondencji: skrytka pocztowa 320, 00-950 Warszawa, telefon 26-73-73). Tam też mieści się Centralne Biuro QSL PZK (telefon 26-65-25), zajmujące się wysyłką kart QSL – pisemnych potwierdzeń przeprowadzonych łączności.

W miastach wojewódzkich działają Zarządy Oddziałów Wojewódzkich PZK, które kierują działalnością krótkofalarską na swoim terenie. Wykaz adresów ZOW PZK poniżej.

Podstawową jednostką organizacyjną PZK jest klub, który może działać samodzielnie lub przy zakładzie pracy, szkole, innej organizacji społecznej, Domu Kultury itp. Zrzesza on zwyczajnych członków PZK, posiadających ważne zezwolenia na posiadanie i używanie radiostacji amatorskiej oraz nadzwyczajnych członków PZK – nasłuchowców. Członkami takiego klubu mogą być także osoby nie będące licencjonowanymi nadawcami lub nasłuchowcami, ale zamierzające nimi zostać, np. po odbyciu kursu krótkofalarskiego.

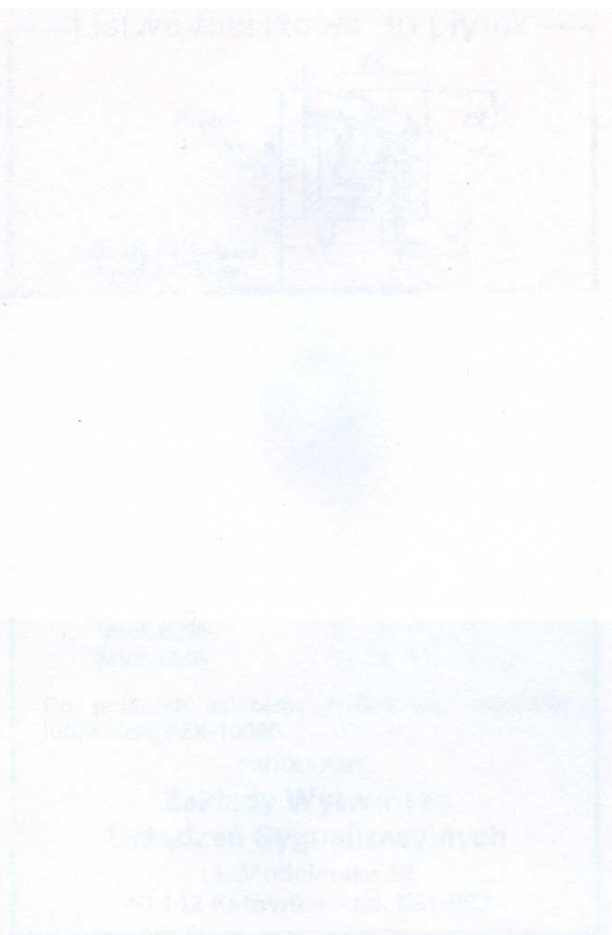
W Oddziale Wojewódzkim PZK zarejestrowane są kluby krótkofalarskie innych organizacji, mających krótkofalarstwo w swoim statutowym zakresie działania: Ligi Obrony Kraju i Związku Harcerstwa Polskiego. Kluby takie, noszące nazwy: „Radio-klub” – w przypadku LOK i „Harcerski Klub Łączności” – w przypadku ZHP, prowadzą niekiedy szerszą działalność radioamatorską, np. organizują kursy naprawy sprzętu radiotelewizyjnego (LOK) lub szkołę łącznościowców dla potrzeb harcerstwa (ZHP).

Członkowie klubów są zobowiązani do: regularnego opłacania składek członkowskich, udziału w zebraniach klubu i imprezach organizowanych przez klub, pracy społecznej na rzecz klubu, organizacji macierzystej i jednostki opiekującej się klubem oraz do przestrzegania regulaminu klubu, statutu organizacji macierzystej i postanowień zarządu klubu. Klub natomiast zapewnia swoim członkom, w miarę swoich możliwości: lokal na spotkania, szkolenie i dla radiostacji klubowej, przyrządy pomiarowe i narzędzia do prac technicznych, literaturę techniczną, obsługę w zakresie kart QSL, ułatwia zaopatrzenie materiałowo-sprzętowe, a także reprezentuje interesy swoich członków w wyższych instancjach organizacji macierzystej i wobec ZOW PZK.

Dobrze pracujący klub prowadzi wszechstronną działalność. Pracuje aktywnie radiostacja klubowa, prowadzony jest kurs na świadectwo uzdolnienia, konieczne dla uzyskania licencji krótkofalarskiej, członkowie klubu spotykają się często w dni klubowe, prowadząc dyskusje na tematy krótkofalarskie lub wspólnie budując urządzenia krótkofalarskie dla klubu lub dla siebie, organizowane są różne imprezy, wycieczki, a nawet ekspedycje krótkofalarskie. Niektóre większe kluby organizują zawody krajowe lub wydają dyplomy.

Na czele klubu stoi zarząd, wybierany spośród członków klubu w terminie określonym regulaminem. Jednostką nadrzędną w stosunku do klubu PZK jest Zarząd Oddziału Wojewódzkiego PZK, natomiast w stosunku do klubów LOK i ZHP – odpowiednie instancje tych organizacji.)

Aby stać się w przyszłości czynnym krótkofalowcem, nadawcą lub nasłuchowcem, bądź też czynnie uprawiać inną dziedzinę krótkofalarstwa, np. szybką telegrafii sportową lub amatorską radiolokację sportową, należy najpierw stać się członkiem

klubu. Informację o tym, gdzie znajduje się klub najbliższe miejsca naszego zamieszkania możemy uzyskać pisząc do właściwego ZOW PZK lub kontaktując się z właściwym terenowo Zarządem Wojewódzkim Ligi Obrony Kraju lub Komendą Chorągwi (Hufcą) Związku Harcerstwa Polskiego. Należy następnie zgłosić się do wybranego klubu i dopełnić wszystkich formalności związanych ze wstąpieniem do niego. To będzie pierwszy nasz krok. Dalsza droga do czynnego uprawiania krótkofalarstwa będzie omówiona w następnym numerze.

SP5QU

ADRESY ZARZĄDÓW ODDZIAŁÓW WOJEWÓDZKICH PZK

Białystok, Łomża: skr. poczt. 13 lub ul. Stołeczna 25, Białystok

Bielsko-Biała: skr. poczt. 36 lub ul. Kierowa 10/150 Bielsko-Biała, tel. 459-27

Bydgoszcz, Włocławek: skr. poczt. 37, 85-950 Bydgoszcz lub Al. 1 Maja 27, 85-005 Bydgoszcz, tel. 22-73-73

Częstochowa: skr. poczt. 44, 42-201 Częstochowa lub ul. Wolności 50b

Elbląg: skr. poczt. 18, 82-300 Elbląg 1

Gdańsk: skr. poczt. 236, 80-958 Gdańsk 50 lub ul. Pilotów 17 m 34, Gdańsk-Zaspa

Gorzów Wlkp.: skr. poczt. 121, 66-400 Gorzów Wlkp.

Jelenia Góra: skr. poczt. 215, 58-500 Jelenia Góra lub ul. Pocztowa 10

Kalisz: skr. poczt. 47, 63-400 Ostrów Wlkp.

Katowice: skr. poczt. 346, 40-953 Katowice 2 lub ul. Mickiewicza 16, tel. (grzeźnościowy) 58-86-85

Kielce, Radom, Tarnobrzeg: skr. poczt. 94, 25-953 Kielce lub Al. IX Wieków Kielc 7, tel. 492-04

Konin: skr. poczt. 3, 62-502 Konin 4 lub ul. Zakole 3 (11 piętro)

Koszalin: skr. poczt. 106, 75-950 Koszalin lub ul. Zwycięstwa 125

Kraków: skr. poczt. 606, 30-960 Kraków 1 lub ul. Basztowa 15/17, tel. 21-47-58

Krosno: skr. poczt. 73, 38-200 Jasło lub ul. Śniadeckich 15, tel. 44-07
Legnica: skr. poczt. 165, 59-220 Legnica
Leszno: skr. poczt. 61, 64-100 Leszno
Lublin, Biała Podlaska, Chełm, Zamość: skr. poczt. 213, 20-950 Lublin
lub ul. Marchlewskiego 3/15a, 20-055 Lublin, tel. 304-99
Łódź, Sieradz, Piotrków Tryb.: skr. poczt. 442, 90-434 Łódź lub ul.
Piotrkowska 134, tel. 36-26-86
Nowy Sącz: skr. poczt. 40, 33-310 Nowy Sącz 2 lub ul. Waryńskiego 100,
Gorlice
Olsztyn: skr. poczt. 8, 10-950 Olszyn 1 lub Al. Przyjaciół 42, tel. 258-41
Opole: skr. poczt. 230, 45-952 Opole
Ostrołęka: skr. poczt. 12, 07-400 Ostrołęka lub ul. Sienkiewicza 3/34
Piła: skr. poczt. 75, 64-920 Piła
Poznań: skr. poczt. 349, 60-967 Poznań 1
Rzeszów, Przemysł: skr. poczt. 134, Rzeszów lub ul. Nowotki 1-3/160a,
tel. 384-24
Siedlce: skr. poczt. 15, 08-110 Siedlce 2 lub ul. Świerczewskiego
100/102, tel. 221-29
Skierniewice: skr. poczt. 10, 96-100 Skierniewice lub ul. Jagiellońska 15
Suwałki: skr. poczt. 44, 16-400 Suwałki
Szczecin: skr. poczt. 599, 70-952 Szczecin lub ul. Dworcowa 20

Tarnów: skr. poczt. 144, 33-100 Tarnów 1, lub ul. Traugutta 1, 33-101
Tarnów 3
Toruń: skr. poczt. 94, 87-100 Toruń lub ul. Wielkie Garbary 9, tel. 285-29
Warszawa, Płock, Ciechanów: skr. poczt. 3, 00-955 Warszawa lub ul.
Solec 28, tel. 21-54-94
Wrocław: skr. poczt. 2003, 50-933 Wrocław 14 lub ul. Powstańców Śl.
134, tel. 67-35-14
Zielona Góra: skr. poczt. 14, 65-950 Zielona Góra, lub Pl. Bohaterów
Stalingradu 4, tel. 726-82.

* * *

Należy zwrócić uwagę na fakt, że nie we wszystkich województwach znajdują się Zarządy Oddziałów Wojewódzkich PZK. W takich województwach krókołalwcy są obsługiwani przez sąsiednie ZOW PZK, co wynika zresztą z powyższego wykazu adresów.

Przy kontaktowaniu się z właściwym ZOW PZK należy korzystać w pierwszym rzędzie z podanej skrytki pocztowej.

Dni i godziny otwarcia poszczególnych biur ZOW PZK są różne, toteż przed osobistą wizytą, tam gdzie ZOW PZK dysponuje lokalem, należy poznać te terminy.

SP5QU

KRÓTKOFALOWIEC polski

ORGAN ZARZĄDU GŁÓWNEGO PZK
NR 6 (284) CZERWIEC 1984

POLSKI ZWIĄZEK KRÓTKOFALOWCÓW
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ UNII RADIOAMATORSKIEJ (IARU)
Skrytka pocztowa 320, 00-950 Warszawa. Tel. 26-73-73

NARADA PRZEDSTAWICIELI KOMISJI ETEROWYCH

W dniu 18 lutego br. odbyła się w Warszawie narada przedstawicieli Wojewódzkich Komisji Eterowych PZK z udziałem członków Głównej Komisji Eterowej oraz przedstawicieli Departamentu Służby Radiokomunikacyjnej Ministerstwa Łączności i Głównego Inspektoratu Państwowej Inspekcji Radiowej.

Reprezentowanych było 20 Wojewódzkich Komisji Eterowych. Referat wprowadzający wygłosił sekretarz GKE PZK SP5QU. Poinformował zebranych o obecnej sytuacji w PZK i przebiegu akcji wydawania licencji. Następnie szerzej omówił historię reaktywacji Komisji Eterowych oraz zadania tych komisji i sposób ich realizacji w świetle wytycznych Prezydium ZG PZK i GKE PZK, opartych na porozumieniu z Głównym Inspektorem PIR.

W dyskusji wzięła udział większość uczestników narady. Dużo uwagi poświęcono sprawie literowania znaków wywoławczych. Uznano powszechnie, że poprawne literowanie (podczas łączności w językach obcych oparte na zalecanym międzynarodowym sposobie literowania, a podczas łączności w języku polskim – na imionach własnych, bez zdrobnień) jest potrzebne. Nie powinno ono jednak stanowić głównej części łączności krótkofalarskiej.

Wyrażono nadzieję, że częstość i sposób identyfikacji radiostacji pracujących ze sobą będą jednoznacznie określone w spodziewanej nowej Instrukcji PIR. Uznano za konieczne opracowanie i podanie do powszechnej wiadomości komentarza do tej Instrukcji. Komentarz taki zostanie opracowany z inicjatywy Głównej Komisji Eterowej po wejściu w życie nowej Instrukcji PIR.

Na zakończenie narady przedyskutowano i przyjęto projekt pisma, skierowanego do GI PIR, zawierającego propozycje w sprawach dotyczących działalności Komisji Eterowych.

SP5QU

W TELEGRAFICZNYM SKRÓCIE

■ Ustanowiono nowy harcerski, krótkofalarski dyplom „CZUWAJ”, wydawany przez środowisko wrocławskie (zespół SP6ZDA). Można go uzyskać po zdobyciu 50 punktów i skompletowaniu liter, składających się na hasło „CZUWAJ”. Wytypowane radiostacje harcerskie podają podczas łączności poszczególne litery tego hasła. Stacje harcerskie ze stałego QTH dają po 4 punkty, a z terenowego QTH – 6 punktów. Za łączność z harcerską radiostacją okolicznościową otrzymuje się 8 punktów. Łączności na UKF liczą się podwójnie. Szczegółowy regulamin tego dyplomu zamieszczony jest w nrze 4/84 „Biuletynu PZK”.

■ W lutym br. uruchomiono na Podzamczu koło Zawiercia (504 m n.p.m.) pierwszy polski przemiennik UKF – FM. Anteny

przemiennika są dookólne i mają polaryzację pionową. Przemiennik pracuje w kanale R : odbiera sygnały o częstotliwości 145,000 MHz, a nadaje o częstotliwości 145,600 MHz. Pierwsze doświadczenia eksploatacyjne pozwalają na określenie jego zasięgu na około 100 km. Jego znak wywoławczy: SR9E.

■ W ostatnim czasie Zarząd SP DX Klubu wydał 18 dyplomów członkowskich do numeru 323. Na liście kandydatów znajduje się jeszcze 21 nazwisk. Znacznie więcej osób, bo 1710, znajduje się na liście członków honorowych SP DX Klubu. Ten klub specjalistyczny obchodzi w czerwcu br. swoje 25-lecie. Gratulujemy jubileuszu i życzymy wielu lat owocnej działalności.

■ Ponad 300 potwierdzonych krajów ma w SP ośmiu nadawców: SP7HT (312), SP9VU (310), SP5BT (309), SP3DOI (307), SP9PT (305), SP5EWY (303), SP9AI (302) i SP2AJO (301). Natomiast na liście honorowej SP DX Klubu, na której są umieszczani wszyscy, którzy osiągnęli 200 potwierdzonych krajów, znajduje się 112 znaków SP.

■ Nieco inaczej wygląda czołówka SP – DX – Maratonu KF. Ponad 4 tys. punktów uzyskali: SP3DOI (4334 pkt), SP3AGE (4235 pkt), SP7HT (4086 pkt) i SP5EWY (4054 pkt). – SP9DH, zdobywca pierwszego w Polsce dyplomu WAC SATELLITE, wystąpił z propozycją publikowania przez poszczególnych nadawców list 10 najciekawszych QSO danego roku i sporządzania na ich podstawie listy 10 najciekawszych QSO roku, przeprowadzonych przez polskich nadawców. Na swojej liście kol. Adam umieścił m. in.: pierwsze QSO po przerwie (3.04.1983 r. CW na 7 MHz z SP9EVP), pierwszą łączność stacji polskiej nawiązaną przez Oscara 10 (15.08.1983 z DJ2RE), pierwszą łączność SP – Oceania przez satelitę, łączność z ostatnim brakującym kontynentem do wspomnianego WAC-a (PY6HL) oraz kilka łączności, dających nowe kraje lub rekordowe QRB.

■ Zespół SP6PRT – wydawca dyplomu „40-lecie LWP” informuje, że przedłużony został okres nawiązywania łączności do tego dyplomu do końca 1984 r. Do obowiązującego regulaminu włączono dodatkowo stacje: SP4 LWP, U2LWP (po 10 kpt) i SP6CZ (15 pkt.). Zgłoszenia należy przesyłać do 31 marca 1985 roku.

■ W sprostowaniu do informacji o pracy radiostacji okolicznościowej z okazji wizyty w Polsce Jana Pawła II w roku 1983 informujemy, że radiostacja ta pracowała w Poznaniu pod znakiem SN JP.

■ UKF-owcy leszczyńscy informują, że uznali piątek każdego tygodnia (od godz. 22.00 czasu lokalnego) dniem aktywności stacji leszczyńskich, używających do łączności radiotelefonów UKF-FM. Zdecydowana większość tych stacji pracuje na częstotliwości 145,200 MHz, używając do łączności anten zarówno o polaryzacji poziomej jak i pionowej.

■ W zawodach All Asian DX Contest SSB w 1983 r. pracowało 20 polskich radiostacji amatorskich. W klasyfikacji krajowej pierwsze miejsca w poszczególnych kategoriach zajęli: 3,5 MHz – SP8EMO, 7 MHz – SP9EMI, 14 MHz – SP5LM, 21 MHz – SP7AWA, 28 MHz – SP6DNS, SOMB – SP9ALM, MOMB – SP7-KTE. Stacje te otrzymują dyplomy.

KĄCIK POCZĄTKUJĄCEGO KRÓTKOFALOWCA

■ W Leszczyńskich Zawodach UHF 84, zorganizowanych z okazji 70-lecia Harcerstwa przez HKŁ „Leszno” w dniu 27 grudnia 1983 r., wzięło udział 60 radiostacji UKF. Wśród stacji indywidualnych zwyciężył SP6GZZ (2712 pkt) przed SP3JBI (1917 pkt) i SP9MM (1817 pkt). Najlepszą radiostacją klubową była SP6WCV (1066 pkt) z dużą przewagą przed SP2KFE (169 pkt) i SP3ZHW (115 pkt.)

■ Na podstawie wyników uzyskanych m. in. w X MP w Amatorskiej Radiolokacji Sportowej, Zarząd Główny PZK nadał klasy sportowe wielu zawodniczkom i zawodnikom tej konkurencji. I tak: klasę mistrzowską uzyskało 12 osób, klasę pierwszą – 32 osoby, klasę drugą – 39 osób i klasę trzecią – 44 osoby. Listę osób objętych tą klasyfikacją zamieszczono w „Biuletynie PZK”.

■ Według stanu na koniec 1983 r., we współzawodnictwie SPHC prowadzi SP7AW (620 punktów i 238 dyplomów) przed SP9DH (608 i 146) i SP9ADU (557 i 182). Prowadzący to współzawodnictwo kol. Andrzej Kojer SP7ASZ (ul. Równa 6/1, 25-016 Kielce) prosi o nadsyłanie zgłoszeń i uzupełnień do SPHC z obliczoną punktacją i podaniem numerem kolejnym uzupełnienia – przed końcem każdego kwartału.

■ W dniu 23 stycznia 1984 r. zostały rozegrane pierwsze Polskie Zawody RTTY, zorganizowane przez ZOW PZK w Lesznie. W zawodach wzięło udział 7 radiostacji i 2 nasłuchowców. A oto kolejność uczestniczących radiostacji według liczby uzyskanych punktów. Stacje indywidualne: SP3AMZ, SP3CMX, SP2FF, SP9BCH, SP3CUG. Stacje klubowe: SP3ZAH, SP3PAA. Nasłuchowcy: SP-021-GD/Z, SP3LRS.

TERMINARZ WAŻNIEJSZYCH ZAWODÓW MIĘDZYNARODOWYCH KF i UKF na trzeci kwartał 1984 r.

Terminarz ten należy traktować jako orientacyjny. Ewentualne korekty terminów będą ogłoszone w Radiowym Biuletynie Informacyjnym PZK, nadawanym przez radiostację SP5PZK. Czas UTC.

Lipiec

1	00-24 M	1,8-144	Canada Contest
7-8	00-24 SSB	3,5-28	Venezuelan Contest
7-8	14-14 VHF	UHF, SHF	II Próby Subregionalne
14-15	00-24 M	1,8-144	IARU Radiosport Championship
21-22	00-24 CW	1,8-28	Seantet CW Contest
21-22	15-15 CW	1,8-28	AGCW QRP Contest
21-22	00-24 M	1,8-28	HK Contest
28-29	00-24 CW	3,5-28	Venezuelan Contest

Sierpień

4-5	18-18 M	3,5-28	YO DX Contest
4-5	16-02		(2 etapy) 144, 432 „CQ 39”
	i 02-12		
5	07-17	144	ALPI ADRIA i BBT
11-12	00-24 CW	3,5-28	WAE DX Contest
11-12	00-24 SSB	1,8-28	Seantet Phone Contest
25-26	00-24 CW	1,8-28	All Asian DX Contest

Wrzesień

1-2	14-14	144	Zawody Regionalne VHF
1-2	15-15 SSB	3,5-28	IARU Region 1 SSB Field Day
2	00-24 CW	3,5-28	LZ DX Contest
8-9	00-24 SSB	3,5-28	WAE DX Contest
12-13	18-18 M	1,8-28	SWL Contest
15-16	12-16 M	28	International Contest for Portable Stations
15-16	00-24 CW	3,5-28	Scandinavian Activity Contest
22-23	00-24 SSB	3,5-28	Scandinavian Activity Contest

Zapoznaliśmy się już ogólnie z krótkofalarstwem i działalnością klubów. Może niektórzy Czytelnicy stali się już członkami klubów krótkofalarskich? To był pierwszy krok. Jak zrobić następne kroki na drodze do czynnego uprawiania krótkofalarstwa?

Mamy dwie możliwości. Jeśli w Waszym klubie jest lub będzie w najbliższym czasie prowadzony kurs krótkofalarski, przygotowujący do egzaminu na świadectwo uzdolnienia, niezbędne dla uzyskania licencji nadawczej i znaku wywoławczego, to oczywiście należy zapisać się na taki kurs.

Należy jednak wiedzieć, że licencję nadawcy może uzyskać osoba, która ukończyła 15 lat, a w wieku do lat 18 konieczna jest zgoda rodziców lub opiekunów. Drugą możliwością, szczególnie polecaną dla młodszych lub w przypadku, gdy kurs będzie organizowany w klubie w późniejszym czasie, jest uzyskanie licencji nasłuchowej, dokonywanie nasłuchów, czyli słuchanie rozmów prowadzonych przez krótkofalowców, a także wysyłanie i otrzymywanie kart QSL. Zdobywa się przy tym dużo wiadomości i doświadczenia, co ułatwi w przyszłości zdanie egzaminu na świadectwo uzdolnienia. Samodzielne przygotowanie się do egzaminu i to bez stażu nasłuchowego, jest trudne i rzadko kiedy bywa uwieńczone pozytywnym wynikiem tego egzaminu.

W każdym przypadku będzie nam bardzo pomocna książka inż. Krzysztofa Słomczyńskiego SP5HS „ABC krótkofalowca”. Kolejne wydanie tej książki ukaże się w przyszłym roku. Zanim więc będziemy mogli kupić tę książkę, musimy korzystać z niej od kogoś z kolegów lub w bibliotece klubowej.

Szkolenie na kursach krótkofalarskich trwa kilka miesięcy. Czas trwania kursu zależy jest od liczby zajęć w tygodniu i w pewnym stopniu także od zdolności słuchaczy. Wykładowcami na kursach są zazwyczaj doświadczeni krótkofalowcy i ludzie związani zawodowo z elektroniką i radiokomunikacją, toteż nawet w razie braku literatury uzupełniającej, przekazany słuchaczom zasób wiadomości i doświadczenia jest przeważnie wystarczający do pomyślnego zdania egzaminu. Należy tylko regularnie brać udział w zajęciach, uważnie słuchać i robić notatki, z których później należy często korzystać.

Przy wyborze drugiej drogi do krótkofalarstwa, poprzez staż nasłuchowy, jesteśmy bardziej zdani na własne siły. Drogę taką, zakończoną samodzielnym przygotowaniem się do egzaminu, przeszło wielu czołowych krótkofalowców starszego pokolenia. Tu w większym stopniu, niż w przypadku szkolenia na kursie, będziemy musieli korzystać z doświadczeń i rad bardziej doświadczonych kolegów, więcej informacji zdobywać samemu. Dla nich też będziemy w tym kąciku regularnie zamieszczać różne informacje operatorskie i techniczne.

A teraz kilka słów do najmłodszych kandydatów na krótkofalowców, będących jeszcze uczniami. Pamiętajcie, że krótkofalarstwo bardzo „wciąga” i zabiera wiele czasu. Nasze zainteresowania krótkofalarskie nie mogą w żadnym przypadku być realizowane ze szkodą dla nauki. Tylko przy dobrych postępach w nauce można zainteresować się krótkofalarstwem i to w takim wymiarze czasu, jaki nie spowoduje pogorszenia wyników nauki. Jeśli stopnie z nauki zaczną się pogorszać, to trzeba odłożyć na pewien czas inne sprawy i zająć się nauką. Nawet w późniejszym czasie, już po zakończeniu nauki, krótkofalarstwo (ani inne zresztą zajęcia hobbystyczne) nie powinny odbywać się ze szkodą dla pracy zawodowej, spraw rodzinnych i działalności społecznej.

Przeprowadzanie nasłuchów radiostacji amatorskich nie wymaga zezwolenia, ani nawet przynależności do jakiegokolwiek klubu. Jednak wysyłanie raportów nasłuchowych, swoich kart QSL przez biuro QSL i otrzymywanie tą drogą kart QSL, będących potwierdzeniami naszych raportów nasłuchowych, wymaga już posiadania licencji nasłuchowej z uwidocznionym na niej znakiem nasłuchowym, którym będziemy oznaczać swoje karty nasłuchowe i który będzie dla nas widoczny na kartach QSL. Licencje nasłuchowe wydają Zarządy Oddziałów Wojewódzkich PZK na wniosek zainteresowanego, poparty przez macierzysty klub. Po wypełnieniu deklaracji Polskiego Związku Krótkofalowców nasłuchowiec może stać się członkiem nadzwyczajnym PZK i uzyskuje wówczas prawo do noszenia znaczka PZK w kolorze zielonym.

Znak nasłuchowy składa się z prefiksu narodowościowego Polski SP, indywidualnej liczby czterocyfrowej i dwuliterowego skrótu województwa, np. SP-0112-WA. Klubowe stacje nasłuchowe mają znaki łamane przez literę P, K lub Z, w zależności od przynależności organizacyjnej klubu. Nasłuchy wpisuje się do dziennika, którym może być odpowiednio porubrykowany zeszyt. Ale o tym, a także o sposobie przeprowadzania nasłuchów – w następnym numerze.

SP5QU

KRÓTKOFALOWIEC ORGAN ZARZĄDU GŁÓWNEGO PZK NR 7 (285) LIPIEC 1984

polski

POLSKI ZWIĄZEK KRÓTKOFALOWCÓW
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ UNII RADIOAMATORSKIEJ (IARU)
Skrytka pocztowa 320, 00-950 Warszawa. Tel. 26-73-73

Z DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACYJNEJ PZK

Już w marcu br. rozpoczęto zwoływanie zjazdów wojewódzkich PZK w ramach obecnej kampanii sprawozdawczo-wyborczej. Pierwszy taki zjazd odbył się 25 marca w Katowicach, w Ośrodku Harcerskim na terenie chorzowskiego Parku Kultury i Wypoczynku. Wzięło w nim udział ponad 230 nadawców i wielu delegatów spośród członków nadzwyczajnych PZK. Wśród zaproszonych gości byli przedstawiciele wielu organizacji i instytucji związanych na tym terenie z krótkofalarstwem. Zarząd Główny PZK reprezentował wiceprezes d/s technicznych SP7HF.

W referacie sprawozdawczym ustępującego zarządu, odczytanym przez prezesa SP9DW, podkreślono trudności w pracy organizacyjnej, związane z blisko dwuletnim okresem nieważności licencji i z faktem, że nie wszyscy dawni posiadacze licencji wystąpili dotychczas o jej zwrot. Jednocześnie podkreślono i pozytywy: dwuletnią pracę grupy krótkofalowców z kilku klubów nad budową i uruchomieniem przemiennika UKF-FM SR9E na Podzamczu (piszemy o tym obok), wznowienie nadawania komunikatów oddziałowych przez radiostację SP9PNB, opracowywanych i emitowanych pod kierunkiem SP9MM oraz szybki rozwój sieci radiotelefonicznej UKF-FM w ostatnim okresie. Referat sprawozdawczy był uzupełniony przez kolegów, odpowiedzialnych za niektóre odcinki działalności ZOW: sekretarza ZOW SP9DL, kierującego zespołem budującym przemiennik SR9E SP9CSW i inicjatora powołania do życia Polskiego Klubu QRP SP9CXS. Znaczna część postulatów i wniosków zgłoszonych w trakcie dyskusji znalazła się w uchwale zjazdu.

W wyniku przeprowadzonych wyborów wyłoniono 10-osobowy Zarząd Oddziału, 6-osobową Komisję Rewizyjną i 22-osobową delegację na Zjazd Krajowy PZK. Podczas pierwszego posiedzenia Zarządu Oddziału, jakie odbyło się jeszcze podczas zjazdu, rozdzielono funkcje. Prezesem ZOW wybrano SP9MM, wiceprezesem SP9EU, a sekretarzem ponownie SP9DL.

Przed rozpoczęciem obrad zjazdu i podczas przerw odbywała się giełda materiałowo-sprzętowa, ciesząca się dużym powodzeniem. Można tu było nabyć lub wymienić wiele interesujących rzeczy, przydatnych w działalności krótkofalarskiej. Dużym powodzeniem cieszyły się drukowane płytki montażowe do transceivera „Bartek”, opisanego w naszym miesięczniku. Kolejne zjazdy wojewódzkie PZK odbyły się 1 kwietnia w Poznaniu i Bielsku-Białej. Tam również wybrano nowe władze Oddziałów i delegatów na Zjazd Krajowy PZK.

W dniu 3 kwietnia br. odbyła się w siedzibie Zarządu Głównego PZK narada przedstawicieli pionu łączności ZG LOK, Głównej Kwatery ZHP i Zarządu Głównego PZK, poświęcona omówieniu wspólnych przedsięwzięć krótkofalarskich, organizowa-

nych w tym roku pod hasłem obchodów 40-lecia zwycięstwa nad faszyzmem. Naradę prowadzili: sekretarz ZG PZK SP8TK i przewodniczący komisji międzynarodowej PZK SP5HS.

Program podjętych wspólnie przedsięwzięć przewiduje między innymi: pracę centralnej radiostacji PZK pod okolicznościowym znakiem w sztafecie stolic krajów socjalistycznych (od 22 lipca br.), pracę 10 okolicznościowych radiostacji w dniach 20–22 lipca z miejscowości znanych z walk obronnych w 1939 roku, walk wyzwoleniczych i martyrologii narodu polskiego i narodów Europy, udział krótkofalowców polskich w akcji poszukiwania łącznościowców, którzy brali udział w II wojnie światowej, udział reprezentacyjnych ekip SP w bezpośrednich zawodach KF i UKF, organizowanie krajowych zawodów krótkofalarskich pod hasłami rocznicowymi i wydawanie okolicznościowych dyplomów. Dokładne informacje dotyczące znaków radiostacji okolicznościowych oraz terminów i regulaminów pozostałych imprez będą podawane w komunikatach SP9PNB, w RBI PZK, na łamach „Biuletynu PZK” i na łamach „Re”. Ogłoszono już regulaminy: dyplomu „40-lecia PRL i Ludowego Lotnictwa Polskiego” i zawodów „Maraton PKWN”. Na naradzie ustalono, że wszystkie imprezy i zawody krótkofalarskie będą przebiegać w latach 1984/85 w Polsce pod hasłami rocznicowymi.

W drugiej części narady omówiono wstępnie problemy związane z udziałem zawodników polskich w dorocznych bezpośrednich zawodach UKF „Zwycięstwo” (w tym roku są to zawody „Zwycięstwo 39” i odbędą się w Węgierskiej Republice Ludowej), w obozie szkoleniowo-treningowym w Czechosłowacji (w czerwcu) dla zawodników ARS, w międzynarodowych zawodach kontrolnych ARS przed mistrzostwami świata (w sierpniu, także w Czechosłowacji) oraz w II Mistrzostwach Świata w ARS w Norwegii (we wrześniu).

Po postanowiono organizować częściej podobne narady, ułatwiające koordynację poczynań sportowych, szczególnie na arenie międzynarodowej, wszystkich organizacji zajmujących się krótkofalarstwem.

Sprawie udziału delegacji PZK w Kongresie 1 Regionu IARU, który odbywał się w dniach od 8 do 13 kwietnia w Cefalu na Sycylii, było poświęcone rozszerzone posiedzenie Komisji Współpracy Międzynarodowej PZK w dniu 10 marca, a następnie – w znacznej części – posiedzenie Prezydium ZG PZK, które odbyło się w dniu 31 marca br. Ostatecznie w składzie delegacji polskiej wyjechali: prezes PZK dr inż. Andrzej Zieliński SP5LVV i członek grupy mikrofalowej 1 Regionu doc. dr Janusz Konopka SP5JC. W Kongresie brali udział także inni członkowie PZK: Wojciech Nletyksza SP5FM – jako wiceprzewodniczący Komitetu Wykonawczego 1 Regionu IARU oraz mgr inż. Krzysztof Słomczyński SP5HS i mgr inż. Henryk Cichoń SP9ZD – jako przewodniczący Grup Roboczych 1 Regionu. Wstępną relację z przebiegu i ustaleń Kongresu w Cefalu zamieścimy w następnym numerze. SP5QU

KOMUNIKAT KOMISJI TECHNICZNEJ ZG PZK

Komisja Techniczna ZG PZK, organizator Konkursu Twórczości Krótkofalarskiej informuje, że przychylając się do sugestii niektórych potencjalnych uczestników tego konkursu i uwzględniając przesunięcie terminu Zjazdu Krajowego PZK, przedłuża termin zakończenia przyjmowania zgłoszeń do końca września 1984 roku. Wszystkie nadesłane dotychczas zgłoszenia (dokumentacje) i te, które nadejdą w przedłużonym terminie – zostają przyjęte do II etapu konkursu, toteż zachowanie animowości zgłaszających nie jest konieczne. Równocześnie – dla umożliwienia udziału w konkursie najliczniejszej rzeszy konstruktorów sprzętu krótkofalarskiego – postanowiono dopuścić do udziału w konkursie na równych prawach opracowania wcześniejsze, nawet już opisywane w periodykach krótkofalarskich. Można także zgłaszać do udziału w Konkursie Twórczości Krótkofalarskiej ciekawe rozwiązania układowe fragmentów urządzeń: bloki funkcjonalne, a nawet pojedyncze stopnie (np. stopnie mocy).

Autorzy najliczniej prezentowanych urządzeń mogą otrzymać nagrody i wyróżnienia za całokształt działalności.

Zachęcamy do masowego udziału w konkursie. Nagród przybywa. SP5QU

W TELEGRAFICZNYM SKRÓCIE

■ W tegorocznych polskich zawodach międzynarodowych KF – SP DX Conteście – które zostały zorganizowane w tym roku przez SP DX Klub pod hasłami 40-lecia PRL i 25-lecia SP DX Klubu w dniach 7 i 8 kwietnia, wzięło udział wiele polskich radiostacji amatorskich. Stacje polskie nawiązały wiele ciekawych łączności, a radiostacje zagraniczne miały okazję uzupełnienia brakujących województw do dyplomu „POLSKA” i spełnienia warunków członkostwa honorowego SP DX Klubu.

■ W pierwszej dekadzie grudnia ubiegłego roku odbyły się w Moskwie pierwsze Mistrzostwa Europy w Sportowej Telegrafii Morse’a. W klasyfikacji zespołowej zwyciężyła reprezentacja krótkofalowców Związku Radzieckiego przed Bułgarią i Czechosłowacją. Indywidualnie we wszystkich konkurencjach zwyciężyli także zawodnicy radzieccy.

■ Zarząd Klubu SP6PRT przy Klubie ŚOW we Wrocławiu informuje, że od dnia 1.04.1984 uległa zmianie opłata za dyplom „SP6”. Koszt tego dyplomu obecnie wynosi 150 zł (dotychczas 50 zł). Podwyższenie opłaty nastąpiło wskutek wzrostu kosztów druku dyplomu i innych usług. Przypominamy adres, pod który należy przysłać przekazem pocztowym opłatę za dyplom: Zenon Pietrzak SP6FER, skrytka pocztowa 2156, 50-985 Wrocław 47.

■ Na częstotliwości 10.144 kHz czynny jest beacon DKØWCY (QTH DN37g), którego zadaniem jest informowanie o występowaniu warunków zorzowych na UKF. Przy okazji podania tej informacji przypominamy, że zgodnie z ustaleniami podjętymi na ostatnim spotkaniu Grupy Roboczej UKF 1 Regionu IARU, w przypadku występowania bardzo dobrej propagacji zorzowej i затłoczenia odcinka telegraficznego pasma 144 MHz, zaleca się przeprowadzać łączności telegraficzne także w wycinku 144,500 do 144,845 MHz. Informację tę nadesłał DK2ZF za pośrednictwem SP1CNV.

■ Zwracamy uwagę, że w kalendarzu zawodów krótkofalarskich wydanym oddzielnie przez PZK, a także zamieszczonym w części w numerze 3 „Krótkofalowca Polskiego”, przy godzinach trwania „Dnia Aktywności SP” zbytecznie umieszczono znaczek „x”, sugerujący czas UTC. Wynikło to wskutek zmiany

godzin i rodzaju czasu tych zawodów już po ich pierwszej turze. Zawody te odbywają się zawsze w godzinach 9–12 czasu lokalnego.

■ Harcerski Ośrodek Łączności Chorągwi Elbląskiej ZHP (skrytka pocztowa 18, 82–300 Elbląg) zwrócił się do nas o poinformowanie czytelników, że zbiera informacje dotyczące udziału krótkofalowców i łącznościowców harcerskich w pracy Zespołu Łączności Radiowej podczas wszystkich turnusów Operacji Bieszczady-40. Oczekują w Elblągu na wszelkie wspomnienia, fotografie, artykuły prasowe, znaczki okolicznościowe itp, a także na zgłoszenia korespondencyjne wszystkich, którzy choć raz brali udział w tej operacji. Będzie do nich wysłana specjalna ankieta statystyczna.

■ W I Próbach Subregionalnych, które odbyły się w dniach 3 i 4 marca 1984 r., czołówka polskich radiostacji UKF uzyskała następujące rezultaty: 144 MHz SO – SP6FUN (35 900 pkt) przed SP6LZW (26 189 pkt) i SP5AD (19 994 pkt), 144 MHz MO – SP6ZDA (10 939 pkt) przed SP5KVV (6 389 pkt), 432 MHz SO – SP9MN (2151 pkt) przed SP6AZT (1622 pkt) i SP6JLW oraz SP5AD (po 970 pkt). W pasmie 432 MHz pracowała tylko jedna radiostacja klubowa: SP6ZDA, uzyskując 197 punktów.

■ W zawodach regionalnych UKF w roku 1983 sklasyfikowano następujące radiostacje polskie: w pasmie 144 MHz SO – 62 (miejsce w klasyfikacji ogólnej) SP6LB/6, 78. SP9WY, 94. SP6BQA, 147. SP5AD i 182. SP9EU/9 – na 469 sklasyfikowanych zawodników. W klasyfikacji 144 MHz MO stacja SP6GZZ została sklasyfikowana na 332 miejscu na 490 sklasyfikowanych ogółem. Natomiast w kategorii 432 MHz SO 43 miejsce zajęł SP6LB/6, 194 miejsce SP9MM/9 – na 366 sklasyfikowanych zawodników.

■ W wielu klubach dobiegł końca cykl szkolenia krótkofalarskiego, rozpoczętego już po zniesieniu stanu wojennego w Polsce. Rezultatem pomyślnego zdania egzaminów na świadectwo uzdolnienia przez wielu uczestników kursów, są już wydane liczne nowe licencje. Niektórzy nowolicencjonowani krótkofalowcy pracują już w „eterze”, a inni intensywnie szykują sprzęt. Wśród używanego przez nich sprzętu dominują radiotelefony UKF – FM i transceivery „Bartek”. SP5QU

SR9E – PIERWSZY POLSKI PRZEMIENNIK AMATORSKI UKF-FM

Coraz większą popularność zdobywają na świecie przemienniki częstotliwości (stacje przekąźnikowe), używane przez amatorów pracujących w pasmach UKF do rozszerzenia zasięgu. Przemienniki takie, usytuowane zazwyczaj na szczytach górskich lub w wysokich budynkach na terenach nizinnych, odbierają sygnały do retransmisji na jednej częstotliwości pasma, a nadają je na innej. W paśmie 144 MHz, dla sygnałów z modulacją częstotliwości, przyjęto odstęp między tymi częstotliwościami równy 600 kHz, przy czym częstotliwość nadawania przemiennika jest większa od częstotliwości odbioru. Dzięki stacjom przemiennikowym możliwe jest nawiązywanie łączności przy użyciu małych, ręcznych radiotelefonów na odległości rzędu dziesiątków kilometrów, a w niektórych przypadkach – nawet rzędu setek kilometrów. Rozszerzają się w ten sposób możliwości prowadzenia łączności przez stacje skromnie wyposażone (np. korzystające z prostych anten dipolowych lub GP), a równocześnie powstają możliwości organizacji sieci amatorskich UKF – FM dla akcji społecznie użytecznych lub dla obrony cywilnej.

Zrozumiano to już dość dawno np. w NRD i Czechosłowacji, gdzie istnieją już liczne stacje przemiennikowe dla amatorów

pracujących w pasmie 144 MHz. Krótkofalowcy polscy, zamieszkujący wzdłuż południowej i zachodniej granicy Polski od dawna już korzystają z tych przemienników. Grupa krótkofalowców z województwa katowickiego, zachęcona wynikami uzyskiwanymi podczas pracy przez przemiennik czechosłowacki na Łysej Górze koło Ostrawy, kierując się względami ambicjonalnymi i chęcią uzyskania „wglądu” w głąb kraju, postanowiła przystąpić do budowy własnego przemiennika. Zamiar ten powstał jeszcze w 1981 roku. W niedługim czasie powstał zespół, składający się z członków: Klubu Krótkofalowców PZK przy Domu Technika NOT w Dąbrowie Górniczej SP9PDG, Śląskiego Klubu Krótkofalowców SP9PEZ w Katowicach, Klubu Krótkofalowców PZK SP9PPP przy Zespole Szkół Elektryczno – Elektronicznych w Bytomiu i Klubu Krótkofalowców PZK SP9PKD przy Spółdzielni Mieszkaniowej w Zawierciu, który przy bezinteresownej pomocy szeregu instytucji województwa i wielu indywidualnych krótkofalowców, zaprojektował i wykonał pierwszy polski przemiennik amatorski UKF – FM. Przemiennik ten, który po dopuszczeniu do eksploatacji otrzymał znak wywoławczy SR9E, jest urządzeniem sterowanym automatycznie, pracującym bez obsługi i pracującym w kanale RØ (wejście 145 000 kHz, wyjście 145 600 kHz) z mocą nadajnika 1 W. Przy budowie przemiennika wykorzystano elementy produkcji krajowej. Urządzenie składa się z trzech zasadniczych części (pod względem elektrycznym, bo mechanicznie wykonane jest w dwóch obudowach, zamkniętych w jednej skrzyni): odbiornika, nadajnika i układu sterującego. W układzie sterującym znajduje się generator znaku wywoławczego SR9E oraz układ załączania przemiennika, sterowany przychodzącym tonem modulacyjnym 1750 Hz.

Przemiennik został zainstalowany na stałe na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej w miejscowości Podzamcze koło Zawiercia, w jednopiętrowym budynku, będącym do niedawna stacją turystyczną, niedaleko ruin zamku.

Przemiennik współpracuje z dwiema niezależnymi antenami GP: trzecia antena przygotowana jest dla radiolatarni, która będzie tam uruchomiona zaraz po otrzymaniu zezwolenia. Pomiędzy antenami i urządzeniem znajdują się dwa niezależne rurowe obwody rezonansowe, tak zwane dipleksery. W przyszłości twórcy przemiennika przewidują powiększenie liczby tych obwodów i wykorzystywanie wspólnej anteny do nadawania i odbioru.

Całe przedsięwzięcie wymagało pokonania wielu trudności technicznych i organizacyjnych. Zapał jednak zrobił swoje i po pokonaniu wielu trudności można było pod koniec roku przeprowadzić próby techniczne w miejscu zainstalowania, a w dniu 18 lutego 1984 roku – oddać przemiennik do próbnej eksploatacji dla szerokiej rzeszy UKF-owców. Zebrane doświadczenia będą wykorzystane przez twórców przemiennika SR9E przy planowanej budowie następnego, o większym zasięgu, a także mogą być wykorzystywane przez inne zespoły podejmujące podobne przedsięwzięcia.

Z kronikarskiego obowiązku należy odnotować, że głównymi konstruktorami tego pierwszego w Polsce amatorskiego przemiennika UKF – FM są: Jerzy Wojciechowski SP9MCW, Jacek Ziemiak SP9CSW i Zbigniew Sitko SP9–2841. Na ostatnim zjeździe wojewódzkim PZK w Katowicach otrzymali oni dyplomy za swój wkład pracy.

W niedalekiej przyszłości zostanie uruchomiony z miejsca zainstalowania przemiennika wspomniany już beacon (radiolatarnia) SP9VHE, pracujący emisją F2 i mocą około 100 mW, który uwzględniając wysokość zainstalowania anteny (około 504 m n.p.m.) będzie przy dobrych warunkach daleko słyszalny.

Będąc zaproszony w celu obejrzenia przemiennika SR9E, miałem możliwość odwiedzić po drodze klub SP9PKD w Zawierciu, jako jeden z klubów zaangażowanych w budowę i instalację

przemiennika. Klub ten, działający przy miejscowej spółdzielni mieszkaniowej i korzystający z jej wydatnej pomocy, mieści się w kilku ładnych pomieszczeniach na ostatniej kondygnacji (XI piętrze) budynku mieszkalnego niedaleko dworca kolejowego (ul. Krasickiego 37 m 69). Zrzesza on obecnie 30 członków aktywnie pracujących w klubie pod kierunkiem prezesa SP9CXS. Stacja klubowa SP9PKD pracuje w pasmie 144 MHz (oczywiście głównie przez przemiennik), a także w pasmie 3,5 MHz, używając w tym przypadku „Bartka”. Większe urządzenie krótkofalowe znajduje się w budowie. Klub ma dobre wyposażenie w przyrządy pomiarowe i narzędzia, co stanowi dobrą podstawę owocnej działalności technicznej. SP5QU

KĄCIK POCZĄTKUJĄCEGO KRÓTKOFALOWCA

Przeprowadzanie nastuchów radiostacji amatorskich nie jest trudne, jednak aby w pełni rozumieć treść i sens rozmów krótkofalowców, prowadzonych nawet w znanym nam języku, na przykład w języku polskim, należy przyswoić sobie na początek podstawowe wiadomości o łączności krótkofalarskiej, jakie podam tu i w następnym numerze pisma.

Zacznijmy od częstotliwości fal radiowych, jakie stoją do dyspozycji krótkofalowców w Polsce i o rodzajów używanych emisji. Częstotliwości pasm amatorskich są następujące:

- pasmo 160 metrów: od 1750 do 1930 kHz, telegrafia (CW) i fonia (SSB, AM)
- pasmo 80 metrów: od 3500 do 3600 kHz tylko telegrafia, od 3600 do 3800 kHz – fonia i telegrafia
- pasmo 40 metrów: od 7000 do 7040 kHz tylko telegrafia, od 7040 do 7100 kHz – fonia i telegrafia
- pasmo 20 metrów: od 1400 do 14100 kHz tylko telegrafia, od 14100 do 14350 – fonia i telegrafia
- pasmo 15 metrów: od 21000 do 21150 kHz tylko telegrafia, od 21150 do 21450 – fonia i telegrafia
- pasmo 10 metrów: od 28000 do 28200 kHz tylko telegrafia, od 28200 do 29700 kHz – fonia i telegrafia
- pasmo ultrakrótkofalowe 2 metry: od 144 do 146 MHz z podziałem na różne rodzaje emisji ujęte w tak zwanym band planie, o czym będzie mowa później
- pasmo ultrakrótkofalowe 70 cm: od 430 do 440 MHz, także z podziałem ujętym w band planie.

Niezależnie od wymienionych pasm, krótkofalowcy polscy mogą uzyskiwać indywidualnie zezwolenia na pracę w pasmach 23 cm i 3 cm. Poza podanym wyżej podziałem krótkofalowych pasm amatorskich na podstawowe emisje: fonię i telegrafię, wyznaczono w nich wiele częstotliwości „przeznaczonych w pierwszym rzędzie do pracy na bardzo duże odległości (DX), pracę innymi dopuszczalnymi rodzajami emisji (SSTV, RTTY) i do pracy małą mocą (QRP). W pasmach UKF dozwolone jest używanie modulacji częstotliwości (FM), także w wydzielonych wycinkach pasm.

Najlepiej jest zaczynać nastuchy od pasma 80 m, ponieważ słychać tu najwięcej radiostacji polskich, pracujących fonią i telegrafią. Wymaga to jednak budowy odbiornika na to pasmo lub chociażby przestrojenia jednego z zakresów odbiornika z wieloma zakresami fal krótkich. Większość odbiorników radiofonicznych umożliwia natomiast odbiór, bez przestrojenia, w pasmach 40 m i 20 m. Mimo to, nie można takim odbiornikiem odbierać sygnałów radiostacji amatorskich bez pewnego uzupełnienia układu. Polega ono na dodaniu tranzystorowego generatora pomocniczego do odbioru CW i SSB, wbudowanego wewnątrz lub umieszczonego przy odbiorniku. Schemat i sposób korzystania z takiego generatora omówimy w jednym z następnych odcinków cyklu.

Radiostacje amatorskie podczas pracy w „eterze” podają swój znak wywoławczy, który pozwala na ich bliższą indentyfikację. Znak ten składa się z liter i cyfr. Pierwsza litera lub dwie litery, a czasem cyfra i litera – to prefiks, określający przynależność państwową radiostacji. Dla Polski prefiksem jest SP, dla ZSRR – UA, UB, UC, UD, UF, UG, UH, UI, UJ, UK, UL itd – zależnie od republiki, dla USA – W, WA, WB, K itd, dla Czechosłowacji – OK, dla NRD – Y i tak dalej. Po prefiksie następuje cyfra okręgu (rzadziej 2 cyfry, jak np. w przypadku NRD lub radiostacji okolicznościowych). W Polsce używane są cyfry od 1 do 9, a cyfra 0 (przekreślamy zero, aby odróżnić je od litery „O”) zarezerwowana jest dla radiostacji okolicznościowych.

Trzecią częścią znaku wywoławczego są dwie lub trzy litery, tak zwany sufiks, nie powtarzający się w tym samym okręgu wywoławczym. W rezultacie tak skonstruowany znak wywoławczy precyzyjniej indentyfikuje jego posiadacza niż imię i nazwisko, bo jest niepowtarzalny. Operatorzy radiostacji amatorskich podają znaki wywoławcze na fonii w fonetycznym brzmieniu poszczególnych liter, np. „es pe pięć a be ce” lub je literują, np. „Stefan Paweł pięć Anna Barbara Celina”. Do literowania używa się w języku polskim popularnych imion własnych w pierwszym przypadku liczby pojedynczej (bez zdrobnień), natomiast przy łącznościach prowadzonych w językach obcych – analogicznych wyrazów międzynarodowo przyjętych, np. „Sierra Papa five Alpha Bravo Charlie”. Prawidłowy odbiór i zanotowanie znaków wywoławczych radiostacji amatorskich – to pierwszy etap wtajemniczenia w tajniki krótkofalarstwa.

Każdy nasłuchowiec prowadzi dziennik nasłuchowy, czyli notuje kolejno w specjalnie do tego przeznaczonym zeszytce: datę odbioru danej stacji, godzinę wg czasu uniwersalnego (UTC = GMT – różniącego się od naszego czasu letniego o 2 godziny, a od czasu zimowego o 1 godzinę, np. godzina 12 UTC, to u nas 13 zimą i 14 latem), pasmo częstotliwości, rodzaj emisji, znak wywoławczy radiostacji odbieranej, raport dotyczący słyszalności, imię operatora i miejscowość z której pracuje (QTH), a także inne uwagi związane z dokonanym nasłuchem, np. z kim radiostacja ta pracowała, jakie miała wyposażenie techniczne itp.

Bardzo ważnym elementem nasłuchu jest cyfrowy raport dotyczący słyszalności odbieranej radiostacji. O tym, a także o skrótach międzynarodowych używanych przez krótkofalowców podczas łączności telegraficznych i fonicznych – już w następnym numerze.

* * *

Piszcie do nas, jeśli macie pytania związane z tym kącikiem lub z początkiem Waszej krótkofalarskiej działalności. Na pytania interesujące szerszy ogół odpowiemy na łamach naszego czasopisma, natomiast na inne będziemy odpowiadać korespondencyjnie. Prosimy jednak nie zwracać się o przysyłanie schematów urządzeń: schematy takie znajdują się w książkach technicznych dla krótkofalowców. Są także zamieszczone na łamach „Radioelektronika” i „Biuletynu PZK”.

Wiktor Chojnacki SP5QU

KRÓTKOFALOWIEC polski

ORGAN ZARZĄDU GŁÓWNEGO PZK
Nr 8 (286) • SIERPIEŃ 1984

POLSKI ZWIĄZEK KRÓTKOFALOWCÓW
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ UNII RADIOAMATORSKIEJ (IARU)
Skrytka pocztowa 320, 00-950 Warszawa, Tel. 26-73-73

Z DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACYJNEJ PZK

Wiosna bieżącego roku upłynęła w PZK pod znakiem kampanii sprawozdawczo-wyborczej. Po wcześniejszych zebraniach sprawozdawczo-wyborczych w klubach odbyły się zjazdy Oddziałów Wojewódzkich PZK, kończące kadencje zarządów działających w najtrudniejszym chyba dla PZK okresie przerwy w działalności „eterowej” polskich krótkofalowców. Niektóre ZOW PZK miały znacznie przedłużoną kadencję, co wymagało z ich strony zwiększonego wysiłku i nie zawsze pozostało bez wpływu na efekty działalności.

Na pełną ocenę działalności Oddziałów Wojewódzkich PZK w okresie minionej kadencji będzie czas po zebraniu wszystkich materiałów z przebiegu zjazdów wojewódzkich, jednak już dziś można stwierdzić, że aktyw PZK sprawdził się mimo specyficznych warunków i utrudnień w działalności, związanych ze stanem wojennym w Polsce. Potwierdzają to nie tylko referaty sprawozdawcze i oceny komisji rewizyjnych, ale także wypowiedzi dyskutantów podczas zjazdów wojewódzkich. Nieliczne były przypadki zmian w składzie Zarządów Oddziałów Wojewódzkich PZK w trakcie kadencji, a także ma swój wymowę fakt, że bardzo wielu członków ZOW poprzedniej kadencji jest wybieranych ponownie do władz Oddziałów lub na delegatów na Zjazd Krajowy PZK.

W zjazdach wojewódzkich uczestniczyli członkowie ZG PZK i członkowie Prezydium, którzy zapoznawali uczestników zjazdów z aktualną sytuacją w PZK, a także skrzętnie notowali wnioski i postulaty skierowane pod adresem ZG PZK, Państwowej Inspekcji Radiowej i Ministerstwa Łączności. Dotyczyły one w większości usprawnienia działalności organizacyjnej, polepszenia informacji technicznej i bieżącej działalności Zarządu Głównego PZK oraz jego agend, poprawy zaopatrzenia krótkofalowców w materiały i urządzenia, udostępnienia krótkofalowcom polskim nowych pasm amatorskich (10, 18 i 24 MHz), umożliwienia pracy z drugiego QTH bez konieczności każdorazowego występowania o zgodę, umożliwienia pracy w ruchu, choćby tylko w pasmach UKF itp.

Wiele miejsca w dyskusji poświęcano sprawom finansowym. Przeważał pogląd, że składki PZK i klubowe są obecnie zbyt niskie, co stwarza poważne trudności finansowe całemu Związkowi, a także uboższym klubom. Sygnalizowano przypadki, w których kluby mają trudności z opłacaniem czynszu za użytkowany lokal.

Na podstawie obserwacji przebiegu zjazdów wojewódzkich można mieć nadzieję, że podobnie rzeczowo będą toczyć się obrady Zjazdu krajowego PZK i że mimo sygnalizowanych trudności Polski Związek Krótkofalowców ma szanse prawidłowego rozwoju i właściwej realizacji stojących przed nim zadań.

W dniu 28 kwietnia br. odbyło się w Warszawie kolejne posiedzenie Prezydium ZG PZK. Na wstępie zebrani chwilą milczenia

ucztili pamięć zmarłego w dniu 26 kwietnia wiceprezesa ZG PZK d/s technicznych Jerzego Niewady SP7HF. Zmarły, mimo ciężkiej choroby, do ostatnich dni życia aktywnie uczestniczył w pracach Prezydium. Był przedstawicielem ZG PZK na zjazd wojewódzki w Katowicach, zamierzał wyjechać na zjazd do Koszalina, co uniemożliwił mu ostry nawrót choroby. Odejście człowieka tak mocno i od wielu lat zaangażowanego w działalność PZK jest dla wszystkich poważną stratą.

Porządek dzienny posiedzenia obejmował m. in. omówienie aktualnej sytuacji w Związku, sprawozdanie z udziału delegacji PZK w Kongresie 1 Regionu IARU w Cefalu, zatwierdzenie planu finansowego PZK na rok bieżący, omówienie przebiegu kampanii sprawozdawczo-wyborczej w PZK oraz zapoznanie się z wynikami kontroli statutowej ZG PZK, przeprowadzonej przez Główną Komisję Rewizyjną PZK.

Pierwszy punkt porządku dziennego został poszerzony o sprawy organizacyjne. Rezygnację z funkcji wiceprezesa ZG PZK d/s organizacyjnych złożył kol. Ryszard Reich SP4BBU, motywując swoją decyzję stanem zdrowia i poważnym obciążeniem obowiązkami służbowymi. Rezygnacja została przyjęta przez Prezydium. Pełnienie obowiązków wiceprezesa ZG PZK d/s organizacyjnych powierzono Wiktorowi Chojnackiemu SP5QU. Decyzje te będą przedstawione do ewentualnej akceptacji na najbliższych posiedzeniach plenarnych ZG PZK.

Relację z przebiegu Kongresu 1 Regionu IARU przedstawili: prezes PZK SP5LVV i przewodniczący Komisji Międzynarodowej PZK SP5HS. Sprawozdanie z Kongresu zamieszczamy dalej.

Następnie sprawozdanie z kontroli ZG PZK przeprowadzonej przez GKR PZK przedstawił członek tej komisji SP9BQJ. Obszerny protokół komisji będzie tematem jednego z punktów porządku dziennego kolejnego posiedzenia Prezydium.

Na zakończenie obrad wybrano delegację, która pod przewodnictwem prezesa PZK przeprowadzi rozmowy z władzami w sprawach istotnych dla rozwoju Związku i uzgodni termin Zjazdu Krajowego PZK.

KONFERENCJA 1 REGIONU MIĘDZYNARODOWEJ UNII RADIOAMATORSKIEJ

Co trzy lata odbywają się konferencje generalne 1 Regionu Międzynarodowej Unii Radioamatorskiej (IARU). Są na nich ustalane główne kierunki i zasady rozwoju ruchu radioamatorskiego w Regionie, dokonywane wybory władz na kolejną, trzyletnią kadencję.

Ostatnia konferencja obradowała w dniach 8–13 kwietnia 1984 r. we Włoszech, w hotelu Costa Verde koło Cefalu na Sycylii.

Wzięły w niej udział delegacje 33 stowarzyszeń radioamatorskich z Europy, Afryki i Bliskiego Wschodu, dalsze 6 stowarzyszeń było reprezentowane w oparciu o złożone pełnomocnictwa. Obecny był prezydent IARU Richard Baldwin W1RU i wiceprezydent Larry Price W4RA, a także przedstawiciele Regionów II i III IARU. Patronat nad Konferencją objął prezydent Republiki Włoskiej p. Pertini.

Polski Związek Krótkofalowców reprezentowała delegacja w składzie: prof. dr inż. Andrzej Zieliński SP5LVV – prezes PZK i doc. dr hab. Janusz Konopka SP5JC – manager mikrofalowy PZK. Ponadto obecni byli członkowie PZK, pełniący z wyboru społeczne funkcje we władzach 1 Regionu: Wojciech Nietyksza SP5FM – wiceprzewodniczący Komitetu Wykonawczego 1 Regionu, mgr inż. Henryk Cichoń SP9ZD – przewodniczący grupy roboczej d/s kompatybilności elektromagnetycznej i mgr inż. Krzysztof Słomczyński SP5HS – przewodniczący grupy roboczej d/s amatorskiej radiolokacji.

W pierwszym i ostatnim dniu Konferencji odbyły się sesje plenarne, przez pozostałe dni obradowano w komisjach: A – ogólno-organizacyjnej i krótkofalowej, B – ultrakrótkofalowej i mikrofalowej oraz C – finansowej i mandatowej. Na plenarnej sesji inauguracyjnej, z udziałem przedstawicieli rządu Republiki Włoskiej i władz lokalnych, dokonano uroczystego otwarcia Konferencji, wybrano też przewodniczących Komisji A, B i C. W pierwszym dniu obrad odbyły się też posiedzenia grup roboczych 1 Regionu, na których dokonano ostatecznej redakcji dokumentów i zaleceń zgłoszonych na Konferencję.

Obradujące przez kolejne trzy dni komisje problemowe A, B i C przedyskutowały blisko 200 zgłoszonych dokumentów i przygotowały wnioski i zalecenia na końcową sesję plenarną. Po dniu przerwy w obradach, wykorzystanym przez sekretariat na przygotowanie i powielenie materiałów komisji problemowych, a przez delegatów i gości na wycieczkę po zabytkach Zachodniej Sycylii, w ostatnim dniu Konferencji odbyła się końcowa sesja plenarna. Zatwierdzono na niej wnioski i zalecenia stanowiące odtąd obowiązujące wytyczne dla władz i stowarzyszeń członkowskich Regionu, dokonano też wyboru władz na kolejną, trzyletnią kadencję. Większość członków Komitetu Wykonawczego została wybrana ponownie na swe funkcje. Należą do nich Louis v.d. Nadport PAØLOU (przewodniczący), Wojciech Nietyksza SP5FM (wiceprzewodniczący), Stein Barlaug LA4ND (skarbnik), H. Walcott-Benjamin EL2BA i Mirko Mandrino YU7NQM (członkowie). Nowym sekretarzem Komitetu Wykonawczego został John Allaway G3FKM, zaś nowym członkiem Rossela Strom I1RYS. SP5HS i SP9ZD zostali ponownie wybrani na funkcje przewodniczących stałych grup roboczych.

Nie sposób przytoczyć tu wszystkich rezolucji i zaleceń uchwalonych przez Konferencję, a zawartych na kilkudziesięciu stronach maszynopisu. Z zagadnień organizacyjnych najistotniejszym było postanowienie opracowania nowego statutu i przepisów działalności 1 Regionu, w oparciu o założenia przygotowane i przedstawione przez SP5FM. Została ustalona wysokość składek na rzecz Regionu 1, wnoszonych przez stowarzyszenia członkowskie od każdego licencjonowanego członka. W latach 1984–85 składka ta wyniesie 1,15 fr. szw., a w latach 1986–87 – 1,50 fr. szw. Wprowadzono obowiązkowy, znormalizowany format kart QSL (90×140 mm).

W zakresie sportu krótkofalowego postanowiono zmniejszyć liczbę organizowanych zawodów krajowych i międzynarodowych przez łączenie kilku mniejszych zawodów w jedno większe, organizowanie na przestrzeni miesiąca najwyżej jednych zawodów o zasięgu ogólnosiwiatowym oraz skrócenie wszystkich zawodów do maksimum 24 godzin. Dla pracy w zawodach zostały ustalone wycinki pasma 80 m: 3500·...·3560 kHz (CW) i 3600·...·3650 kHz oraz 3700·...·3800 kHz (FONE). W zawodach

lokalnych wyłączono używanie następujących częstotliwości dx-owych: 3500·...·3510 kHz, 3775·...·3800 kHz, 14 000·...·14 060 kHz i 14 125·...·14 300 kHz. Ponadto Konferencja zaleciła ograniczenie do absolutnego minimum stosowania prefiksów okolicznościowych, stosując w zamian wyróżniające końcówki znaków wywoławczych (sufiksów). Ustanowiono dzień 17 czerwca Światowym Dniem QRP, w którym wszystkie stacje powinny zmniejszyć swą moc poniżej 10 watów. watów.

W zakresie sportu ultrakrótkofalowego podjęto szereg decyzji odnośnie band-planów w pasmach 50 MHz, 144 MHz, 430 MHz i 1,3 GHz. Wprowadzono jako obowiązujący od 1 stycznia 1985 r. nowy, ogólnosiwiatowy sytem lokatorów dla określania położenia stacji. Nowy lokator składa się z sześciu znaków: dwóch liter, dwóch dyfr i dwóch liter.

Konferencja podjęła również szereg uchwał w zakresie amatorskiej radiolokacji (m.in. wprowadzono zmiany do regulaminu zawodów), kompatybilności elektromagnetycznej, amatorskiej służby satelitarnej i pomocy krajom rozwijającym się.

Następna konferencja 1 Regionu IARU odbędzie się w 1987 r. w Holandii.

SP5HS

W TELEGRAFICZNYM SKRÓCIE

● W dniach 11 marca i 3 kwietnia br. odbyły się kolejne tury „Dnia Aktywności SP”, zawodów UKF-owych, które zdobywają sobie coraz większą popularność. W turze marcowej pracowało 150 radiostacji w pasmie 144 MHz, w tym 134 radiostacje z Polski, a także 8 radiostacji w paśmie 432 MHz. W kategorii 144 MHz senior zwyciężył SP6GZZ przed SP6AZT i SP2DDV, w kategorii 144 MHz junior zwyciężył SP3MFI przed SP3MFJ i SP6MLK, natomiast w kategorii 432 MHz senior zwyciężył SP6AZT przed SP6GWN i SP9BGS oraz SP9EWO (dwie ostatnie stacje uzyskały tę samą liczbę punktów). W kategorii 432 MHz junior pracował tylko SP6MLK.

W turze kwietniowej pracowały 142 stacje w pasmie 144 MHz, w tym 123 z SP, a w pasmie 432 MHz – 8 radiostacji. W kategorii 144 MHz senior zwyciężył jak poprzednio SP6GZZ, przed SP3GCL i SP6AZT. W kategorii 144 MHz junior zwyciężył SP3MFI przed SP3MIE i SP3MFJ. W kategorii 432 MHz senior pierwsze trzy miejsca zajęli: SP6AZT, SP6GWN i SP6CIY. W kategorii 432 MHz junior, tak jak poprzednio, startował jedynie SP6MLK. Po dotychczas rozegranych turach prowadzi: w kategorii 144 MHz senior – SP6GZZ z dorobkiem 3442 punkty, w kategorii 144 MHz junior – SP3MFI (1271 pkt.), a w kategorii 432 senior – SP6AZT (63 punkty).

● Zarząd Oddziału Wojewódzkiego PZK w Lesznie organizuje comiesięczne meetingi RTTY w każdą pierwszą niedzielę miesiąca, w godzinach 8.00–10.00 czasu lokalnego, w pasmie 3,5 MHz. Wymierenia się grupy kontrolne złożone z raportu RST, czasu lokalnego, QTH, skrótu województwa i imienia operatora. Szczegółowy regulamin tych zawodów był zamieszczony w sierpniowym numerze „Biuletynu PZK”.

● Award Manager PZK SP5BB wydał w 1983 r. 296 dyplomów AC 15 Z, 187 dyplomów W 21 M i 206 dyplomów „POLSKA” we wszystkich klasach. Od wydawców zagranicznych nadeszły ogółem 154 dyplomy, które rozestano zdobywcom za pośrednictwem ZOW PZK. Rozdzielono 372 kupony IRC.

● W zawodach „Helvetia Contest 1983” pierwsze miejsce wśród radiostacji indywidualnych SP zajął SP9EMI, a jedyną radiostacją klubową SP, uczestniczącą w tych zawodach, była SP7KTE.

● W „World Wide South America CW Contest 1983” polska radiostacja klubowa SP7KTE zajęła drugie miejsce w świecie. Gratulujemy!

- W klasyfikacji liczby krajów, uzyskanych za pośrednictwem OSCARA-10 (i potwierdzonych) prowadzi ON7HP (91), przed K5ADQ (90). Polskie stacje mają następujące wyniki: SP9EVP – 60, SP6ASD – 54 i SP9DH – 53.
- W zawodach „Via RS”, rozegranych 2. 10. 1983 r., SP9DH uzyskała drugie miejsce w Europie po OK3AU.
- Najwyżej położony przemiennik amatorski UKF ma Chile. Został on zainstalowany na szczycie góry El Plomo, na wysokości 5500 m n.p.m. i jest zasilany energią słoneczną. SP5QU

KĄCIK POCZĄTKUJĄCEGO KRÓTKOFALOWCA

W poprzednim odcinku tego cyklu wspominałem o raportach krótkofalarskich RS lub RST – cyfrowych określeniach jakości i siły odbieranych sygnałów radiostacji amatorskich, podawanych podczas łączności, wpisywanych do dziennika, a następnie wpisywanych do wysyłanych kart QSL. Pierwszy składnik cyfrowy raportu, oznaczony literą R i podawany zarówno podczas łączności telegraficznych jak i fonicznych, dotyczy czytelności odbieranych sygnałów i podawany jest w skali od 1 do 5 według poniższej skali:

- 1 – sygnały nieczytelne
- 2 – zaledwie czytelne, można rozróżnić pojedyncze słowa
- 3 – czytelne z dużymi trudnościami
- 4 – czytelne praktycznie bez trudności
- 5 – doskonale czytelne.

Drugi składnik raportu, oznaczony literą S i podawany także przy telegrafii i fonii, dotyczy siły odbieranych sygnałów i podawany jest w skali od 1 do 9. Nowoczesne odbiorniki i transceiwery (czytaj: transiwery – urządzenia nadawczo-odbiorcze) mają wskaźniki wychyłowe, wyskalowane w skali S i ułatwiające podawanie tego składnika raportu. Przy ocenie słuchowej stosuje się następującą skalę:

- 1 – niewyraźny sygnał, ledwie odbieralny
- 2 – bardzo słaby sygnał
- 3 – słaby sygnał
- 4 – umiarkowany sygnał
- 5 – umiarkowanie dobry sygnał
- 6 – dobry sygnał
- 7 – umiarkowanie silny sygnał
- 8 – silny sygnał
- 9 – wyjątkowo silny sygnał.

Słuchowa ocena siły sygnału może nastęrczać trudności, szczególnie na początku pracy krótkofalarskiej. Nawet niektórzy nadawcy z kilkuletnim stażem mają z tym trudności, stąd tak częste raporty S = 9. Trudno się temu dziwić, bo jak można szybko nauczyć się odróżniania na przykład dobrego sygnału (6) od umiarkowanie silnego sygnału (7) i silnego sygnału (8). Często po cyfrze 9 określającej siłę sygnału podawana jest liczba decybeli, np. 9+20 dB. Oznacza to, że wartość sygnału odbieranego jest o 20 decybeli (10 razy) większa niż wartość przyjęta dla S = 9. Raporty takie mogą być podawane tylko z odczytu wskaźnika siły sygnału – S-metra.

W pracy telegraficznej stosuje się jeszcze trzeci składnik raportu T, który dotyczy tonu odbieranych sygnałów w skali od 1 do 9, według następującej skali:

- 1 – ton bardzo chrapliwy, syczący
- 2 – chrapliwy ton prądu zmiennego, bez śladu muzykalności
- 3 – chrapliwy, niski ton prądu zmiennego, lekko muzykalny

- 4 – nieco chrapliwy ton prądu zmiennego, umiarkowanie dźwięczny
- 5 – ton dźwięczny, modulowany składową zmienną
- 6 – ton modulowany, lekko świszczący
- 7 – ton prawie czysty, lekko świszczący
- 8 – ton czysty, ze śladami przydźwięku
- 9 – najczystszy, dźwięczny ton.

Raporty RS lub RST podawane w zawodach krótkofalarskich są najczęściej uzupełniane dodatkowymi informacjami, tworząc tzw. grupy kontrolne. Uzupełnieniami tymi mogą być: kolejny numer łączności przeprowadzonej w tych zawodach, literowy skrót województwa, numer własnej strefy krótkofalarskiej świata, wiek operatora i inne jeszcze informacje określone regulaminem zawodów.

Podczas łączności krótkofalarskich są stosowane ogólnie przyjęte skróty, szczególnie podczas łączności telegraficznych, które umożliwiają łączności między krótkofalowcami różnych krajów, bez konieczności znajomości wspólnego języka. Skróty te, to tzw. slang, zaprezentowany skrótkowo poniżej i kod „Q”, którego przykłady są podane na dalszym miejscu. Oto niektóre przykłady „slangu”: ABT – około, ADR – adres, AGN – znów, ANT – antena, BCI – zakłócenia w odbiorze radiofonicznym, CFM – potwierdzić, potwierdzenie, CL – wyłączam stację, CQ – wywołanie do wszystkich stacji, CW – emisja telegraficzna, DX – duża odległość, stacja z innego kontynentu, FB – znakomicie, FER – za, GB – do usłyszenia, GM – dzień dobry, GN – dobranoc, HI – śmieję się, HR – tutaj, HW – jaki, jak (odebrałeś)?, NIL – nic, nie mam nic dla ciebie, NR – numer, OM – stary przyjaciel (krótkofalowiec), OK – w porządku, dobrze, OP – operator, PSE – proszę, R – odebrałem wszystko, RX – odbiornik, RIG – wyposażenie stacji, RPT – powtórzyć, SRI – przepraszam, SURE – na pewno, TNX, TKS – dziękuję, TVI – zakłócenia w odbiorze TV, UR – twój, VFO – generator przestrajany, VY – bardzo, WX – pogoda, TX – nadajnik, XYL – żona, YL – kobieta, dziewczyna, 73 – najlepsze pozdrowienia, 88 – ucałowania.

Skróty nadawane w kodzie „Q” zastępują całe zdania, najbardziej potrzebne w łącznościach krótkofalarskich. Dodanie do takiego skrótu pytajnika zamienia zdanie twierdzące na pytające, np. skrót QSL oznacza: „potwierdzam odbiór”, a QSL? – „czy mam potwierdzić odbiór?”.

A oto kilka przykładów kodu „Q” w wersji twierdzącej:

- QRG – twoja częstotliwość jest...
- QRL – jestem zajęty, nie przeszkadzaj
- QRM – mam zakłócenia w odbiorze od innych stacji
- QRN – mam zakłócenia atmosferyczne
- QRO – zwiększ moc.
- QRP – zmniejsz moc
- QRS – nadawaj wolniej
- QRT – kończę nadawanie
- QRU – nie mam nic więcej dla ciebie
- QRV – jestem gotów
- QRX – proszę poczekać
- QRZ – woła ciebie...
- QSP – mam do przekazania dla...
- QTC – mam wiadomość dla ciebie
- QTH – moje położenie (miejsce) jest...
- QTR – dokładny czas jest...

Nie należy nadużywać stosowania „slangu” i kodu „Q” podczas łączności fonicznych, szczególnie gdy prowadzone są w języku polskim. Natomiast w żadnym przypadku nie wolno używać własnych skrótów, nie występujących w tabelach. W następnym odcinku cyklu zapoznamy się z przebiegiem typowych łączności krótkofalarskich, fonicznych i telegraficznych, a także poznamy niektóre przepisy obowiązujące krótkofalowców.

SP5QU

KRÓTKOFALOWIEC ORGAN ZARZĄDU GŁÓWNEGO PZK NR 9 (287) • WRZESIEŃ 1984

polski

POLSKI ZWIĄZEK KRÓTKOFALOWCÓW
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ UNII RADIOAMATORSKIEJ (IARU)
Skrytka pocztowa 320, 00-950 Warszawa. Tel. 26-73-73

WIADOMOŚCI ORGANIZACYJNE

W dniu 2 czerwca br. odbyło się w Warszawie kolejne posiedzenie Prezydium Zarządu Głównego PZK. Najważniejszymi tematami tego posiedzenia były: tematyka i termin najbliższego posiedzenia plenarnego ZG PZK, propozycje zmian w statucie PZK i przygotowania do XI Mistrzostw Polski w Amatorskiej Radiolokacji Sportowej.

Ustalono termin najbliższego posiedzenia plenarnego ZG PZK na dzień 3 lipca i postanowiono zaprosić na to posiedzenie także prezesów Oddziałów Wojewódzkich PZK. Posiedzenie to będzie w znacznej części poświęcone przygotowaniom do Zjazdu Krajowego PZK. Prezydium proponuje – po konsultacji z kompetentnymi władzami – zwołanie Zjazdu Krajowego w dniach 8 i 9 grudnia br.

Opracowano projekt porządku dziennego posiedzenia plenarnego i przygotowano wstępnie informację o działalności Prezydium ZG PZK od zakończenia poprzedniego posiedzenia plenarnego, uzupełnioną zasygnalizowaniem problemów, które powinny być rozwiązane na Plenum. Do takich spraw należy m. in. przyjęcie poprawek do statutu PZK, zaproponowanych przez Komisję Organizacyjną ZG PZK, a poddanych uprzednio pod dyskusję za pośrednictwem Oddziałów Wojewódzkich PZK. W trakcie dotychczasowych debat nad ewentualnymi zmianami w statucie okazało się, że dotychczas obowiązujący statut wytrzymał próbę czasu i że nie wymaga zasadniczych zmian, a jedynie pewnych korekt, uwzględniających upływ czasu i obecną pozycję PZK. Między innymi proponuje się w tych zmianach przeniesienie prawa decyzji o zmianie wysokości składek członkowskich ze Zjazdu Krajowego na posiedzenie plenarne ZG PZK.

Postanowiono także przedstawić do zaakceptowania przez posiedzenie plenarne ZG PZK podsumowanie realizacji zamierzeń Polskiego Związku Krótkofalowców w ramach obchodów 40-lecia LWP i zamierzenia na 1984 rok w ramach obchodów 40-lecia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Te ostatnie zamierzenia – przyjęte wcześniej przez Prezydium, uzgodnione z pionami łączności Zarządu Głównego LOK i Głównej Kwatery ZHP, znajdujące się już częściowo w stadium realizacji – zawierają szereg krótkofalarskich zawodów i imprez, krajowych i międzynarodowych, organizowanych pod hasłem 40-lecia PRL w 1984 roku. W 1985 r. przewiduje się również aktywne włączenie się krótkofalowców polskich do obchodów 40-lecia zwycięstwa nad faszyzmem.

Podczas omawiania stanu przygotowani do XI Mistrzostw Polski w Amatorskiej Radiolokacji Sportowej stwierdzono, że przebiegają one zgodnie z planem. Organizatorem tych zawodów, które w tym roku przebiegają pod hasłem 40-lecia PRL, jest zarząd Oddziału Wojewódzkiego PZK w Poznaniu i Zarząd Polskiego Klubu ARS. Zawodom patronuje Główny Komitet Kultury Fizycznej i Sportu.

Relacje z przebiegu VIII Plenum ZG PZK i z XI MP ARS zamieścimy w następnym numerze.

SP5QU

ZJAZD CZŁONKÓW PZK WOJEWÓDZTWA KROŚNIEŃSKIEGO

W ramach omawiania przebiegu niektórych Zjazdów Wojewódzkich PZK, niżej krótka relacja ze zjazdu członków PZK województwa krośnieńskiego, który odbył się w dniu 27 maja br.

Oddział Wojewódzki PZK w Krośnie, z siedzibą w Jaśle, zrzesza 67 nadawców, członków 10 klubów PZK, LOK i ZHP. W stosunku do stanu z początków grudnia 1981 r. wzrosła o 3 liczba klubów, a liczba licencji indywidualnych zmalała jedynie o jedną osobę, która nie złożyła podania aktualizacyjnego. Na terenie działania Oddziału znajdują się trzy większe skupiska krótkofalowców: w Jaśle, Krośnie i Sanoku. Najbardziej aktywne jest w tej chwili środowisko krótkofalarskie w Jaśle, czym należy tłumaczyć większość członków poprzedniego, a także nowo wybranego ZOW PZK, pochodzących z tego miasta i przeniesienie tu jego siedziby.

Dzień przed Zjazdem Wojewódzkim odbyło się w Jaśle spotkanie krótkofalowców poświęcone zagadnieniom technicznym. Terenem spotkania był Młodzieżowy Dom Kultury, a gospodarzem spotkania – Harcerski Klub Łączności, zorganizowany na terenie MDK. Przewodnym tematem spotkania były nowoczesne tendencje w budowie krótkofalarskiego sprzętu KF i UKF. Dyskusja wykroczyła poza tę tematykę, obejmując także oczekiwania krótkofalowców województwa w zakresie publikacji i książek technicznych. Podkreślano trudności w nabywaniu nowości i ogromne potrzeby krótkofalowców w tej materii. Padały propozycje rozpisywania subskrypcji na książki o tematyce krótkofalarskiej, a także rozprowadzania znacznych części nakładów takich książek za pośrednictwem PZK.

Zjazd Wojewódzki PZK odbył się następnego dnia w Krośnie. Wzięła w nim udział większość nadawców i liczni nastuchowcy, wybrani jako delegaci w klubach. Referat sprawozdawczy wygłosił prezes ustępującego zarządu mgr inż. Ryszard Szczurek SP8XS. W sprawozdaniu tym zwracała uwagę troska zarządu o integrację środowiska krótkofalarskiego, o szybki powrót do normalnej działalności krótkofalarskiej w pełnym składzie, a także o zaopatrzenie członków Oddziału w sprzęt i materiały. Zdobyto dla potrzeb Oddziału kilkadziesiąt radiotelefonów, w tym część typu 3041, wygodnego w eksploatacji i nadającego się doskonale do wbudowania syntezera częstotliwości, uzyskano wiele rezonatorów kwarcowych do radiotelefonów, arkusze blachy aluminiowej, rury aluminiowe na maszty itp.

Dobre zaopatrzenie w radiotelefony sprawiło, że pracuje tu rozbudowana sieć UKF-FM. O problemach związanych z pracą tej sieci mówiono dużo podczas dyskusji. Występuje tu dylemat, znany także z terenu niektórych innych województw: pionowa polaryzacja anten, czy pozioma, praca na dowolnym kanale, czy nasłuch na kanale wywoławczym i przechodzenie następnie na inne kanały, poczynając od kanału regionalnego.

Dwa nowo powstałe kluby otrzymały podczas zjazdu transcei-
very „Traper” na pasmo 3,5 MHz, ufundowane z funduszy
Oddziału, jako zaczątek zaopatrzenia sprzętowego.

W końcowej części zjazdu wybrano nowy Zarząd Oddziału
Wojewódzkiego, Komisję Rewizyjną i czterech delegatów na
Zjazd Krajowy PZK. Prezesem Oddziału został na trzecią już
kolejną kadencję mgr inż. Ryszard Szczurek SP8XS.

SP5QU

TERMINARZ WAŻNIEJSZYCH ZAWODÓW MIĘDZYNARODOWYCH KF i UKF na IV kwartał 1984 r.

Terminarz ten należy traktować jako orientacyjny. Ewentual-
ne korekty terminów będą podawane w Radiowym Biuletynie
Informacyjnym PZK, nadawanym przez radiostację SP5PZK.
Czas UTC.

Październik

6-7	10-10	SSB	3,5-28	VK/ZL Ocenia DX Contest
6-7	14-14	432	MHz i wyżej	Zawody Regionalne UHF - SHF
13-14	10-10	CW	3,5-28	VK/ZL Ocenia DX Contest
13-14	20-20	SSB	1,8-28	Ibero American Contest
14	17-19	SSB	21 i 28	RSGB 21/28 MHz Phone Contest
14-15	17-23	(2 etapy)	144, 432	LVIII SP9 VHF Contest
20-21	15-15	M	3,5-28	WA Y2 Contest
27-28	00-24	SSB	1,8-28	CQ WW DX Contest

Listopad

3-4	14-14	CW	144	Marconi Memorial-Contest
10-11	00-24	RTTY	3,5-28	WAE DX Contest
10-11	21-01	CW	1,8	RSGB Second 1,8 MHz Contest
11	00-24	M	1,8-28	OK DX Contest
17-18	19-06	CW	1,8	All Austria 160 m Contest
24-25	00-24	CW	1,8-28	CQ WW DX Contest

Grudzień

1-2	16-16	CW	1,8-28	EA DX CW Contest
16	00-24	M	1,8-144	Canada Contest
26	7-11	i 12-16	144, 432	Świąteczne Zawody OK (z kalendarza zawodów)

W TELEGRAFICZNYM SKRÓCIE

● Z końcem września br. mija ostateczny termin Konkursu
Twórczości Krótkofalarskiej, ogłoszonego w ub. r. przez Zarząd
Główny PZK. Do zgłoszenia powinna być dołączona dokumen-
tacja urzędzenia (urządzeń). Liczba zgłaszanych urzędzeń nie
jest ograniczona. Autorzy najliczniej reprezentowanych urzą-
dzeń mogą uzyskać nagrodę za całokształt działalności kon-
struktorskiej, niezależnie od ewentualnej nagrody za najlepsze
urządzenie. Prosimy nie zwlekać, nagrody czekają!

● Opisany na łamach „Radioelektronika” transceiver „Bar-
tek” jest wykonywany przez wielu krótkofalowców, zwłaszcza
początkujących. Jak w prawie każdej konstrukcji radioamator-
skiej, także i w jego przypadku możliwe są udoskonalenia
poprawiające parametry bądź ułatwiające uruchomienie. Pro-
pozycje różnych usprawnień opisali dotychczas w „Biuletynie
PZK”: w nrze 4/84 kol. SP3AKA i w nrze 8/84 kol. SP5ADG.

● W dniu 1.05.1984 r. odbyło się w Szczecinie oficjalne,
uroczyste otwarcie Chorągwanego Ośrodka Szkolenia Łącz-
ności. W związku z tym, po blisko pięcioletniej przerwie pojawi-
ła się w „eterze” harcerska radiostacja amatorska SP1ZCV.
Otwarcie Ośrodka było ukoronowaniem trzyletnich starań
i pracy harcerzy i instruktorów Inspektoratu Łączności Chorą-
gi Zachodnio-Pomorskiej w Szczecinie. Osobom, które pomogły
w zorganizowaniu Ośrodka wręczono Honorowe Odznaki
Ruchu Przyjaciół Harcerstwa. Przedstawiciel ZW LOK wręczył

wyróżniającym się instruktorom odznaki „Zasłużony Działacz
LOK”. Goście zwiedzili pomieszczenia Ośrodka, a następnie
wzięli udział w dyskusji nad możliwościami współpracy Ośrod-
ka z miejscowym środowiskiem krótkofalarskim.

● Klub SP1KYD przy Spółdzielni Niewidomych w Szczecinie
pragnie nawiązać kontakt listowny ze wszystkimi krótkofalow-
cami niewidomymi w SP, w celu wymiany doświadczeń opera-
torskich i technicznych i zaktywizowania niewidomych krótko-
falowców na pasmach. Przewiduje się zorganizowanie w nie-
długim czasie spotkania, a także wydawanie dyplomu za pracę
z niewidomymi krótkofalowcami. Listy należy kierować pod
adresem: Klub Łączności LOK SP1KYD przy Spółdzielni Niewi-
domych, ul. Armii Czerwonej 30, 70-466 Szczecin. Listy brajlo-
wskie mile widziane. Można też kontaktować się ze stacją
SP1KYD w paśmie 3,5 MHz w środy i piątki w godzinach 17-19
czasu lokalnego.

● Ogłoszono wyniki X Ogólnopolskich Zawodów Krótkofalar-
skich z okazji 39 rocznicy wyzwolenia obozu koncentracyjnego
i miasta Oświęcimia. W zawodach wzięły udział 104 radiostacje
klubowe, indywidualne i nastuchowe. Pierwsze miejsca zajęli:
SP5KVV wśród radiostacji klubowych o mocy powyżej 50 W,
SP6PCL wśród radiostacji klubowych o mocy do 50 W,
SP9HWN wśród radiostacji indywidualnych o mocy powyżej
50 W, SP2BDR wśród radiostacji indywidualnych o mocy do 50
W i SP9-3354-KA wśród nasłuchowców. Kompletne wyniki
tych zawodów zostały zamieszczone w nrze 8/84 „Biuletynu
PZK”.

SP5QU

SZUKAJMY SPRZYMIERZEŃCÓW

Miniona kampania sprawozdawczo-wyborcza w PZK wykaza-
ła, że niektóre kluby borykają się z poważnymi trudnościami
lokalowymi i finansowymi. Są natomiast kluby, które mają
ładne lokale i mogą sobie pozwolić na kupno nie tylko własne-
go wyposażenia przyrządowego, ale także fabrycznych trans-
ceiverów. Skąd takie różnice? Odpowiedź jest prosta.
Zasobniejsze kluby potrafiły pozyskać sobie sprzymierzeńców-
opiekunów, dysponujących nie tylko funduszami na rozwijanie
działalności politechnicznej i kulturalnej, ale także i lokala-
mi. Do grupy naszych sprzymierzeńców należy wiele zakładów
pracy, domów kultury i instytucji użyteczności publicznej.

Cennym naszym sprzymierzeńcem, choć nie wszędzie jedna-
kowo zaangażowanym w naszą działalność, jest spółdzielczość
mieszkaniowa. Kluby, które potiały nawiązać dobrą współpra-
cę ze spółdzielniami mieszkaniowymi, korzystają z udogodnio-
nych im lokali (różnych nie wykorzystywanych dotychczas
pomieszczeń gospodarczych, często na ostatnich piętrach bu-
dynek, co ma swoje wielkie zalety), a także otrzymują wcale
nie bagatelne fundusze na inwestycje i bieżącą działalność.
Oczywiście, że świadczenia nie są i nie mogą być jednostronne.
Kluby objęte taką opieką świadczą różne usługi z zakresu
elektroniki na rzecz swoich opiekunów, koordynują swoje
plany działania z planami działalności kulturalno-oświatowej
opiekunów, składają sprawozdania ze swojej działalności,
a także reprezentują opiekunów w swojej działalności krótko-
falarskiej. Nie są to ciężkie obowiązki, a ich rzetelne wypełnianie
przysparza często klubom nowych członków i sympatyków.

Takie usytuowanie klubu nie zmienia jego pozycji wobec PZK.
Dodanie na pieczęcie, po słowach: „Klub Krótkofalowców
PZK” słów: „przy Spółdzielni Mieszkaniowej w...” nie umniej-
sza pozycji klubu, a przeciwnie, świadczy o jego większym
zaangażowaniu w działalność społeczną i silniejszej pozycji.
Uaktywnienie działalności klubu, związane ze współpracą
z opiekunem i pewnym rozszerzeniem jego pola działania, jest
korzystne także dla PZK, a ponadto stanowi magnes, przycią-
gający do pracy w klubie wielu, dotychczas „martwych”,

członków. Wpływa także stymulująco na działalność innych okolicznych klubów, na zasadzie dobrego przykładu i zachęty do rywalizacji w uzyskiwanych wynikach.

Pozyskujemy także innych sprzymierzeńców. Klub krótkofalowców może stanowić sekcję zainteresowań miejskiego lub zakładowego domu kultury. W takim przypadku, poza lokalem i wyposażeniem klub może zyskać etatowego pracownika – instruktora domu kultury, wywodzącego się najczęściej z klubu. Przykładem takiego ustawienia klubu PZK jest w Warszawie od wielu lat na terenie Pałacu Młodzieży klub, będący jednocześnie jedną z pracowni radiotechnicznych Działu Techniki.

Przykładów takich jest wiele. Prawie w każdej miejscowości można pozyskać sprzymierzeńca dla klubu krótkofalowców, trzeba tylko zadać sobie nieco trudu. Jest to zbyt trudne jedynie dla tych zarządów klubów, na szczęście nielicznych, które wolą spokojną vegetację.

Sprawa warta jest chyba przemyślenia, jeszcze podczas urlopowego lub wakacyjnego wypoczynku. SP5QU

KĄCIK POCZĄTKUJĄCEGO KRÓTKOFALOWCA

Krótkofalowcy korzystają z dość dużej swobody, jeśli chodzi o sposób prowadzenia łączności i tematykę prowadzonych rozmów radiowych, jednak i tu występują pewne ograniczenia, przekraczanie których może doprowadzić nawet do trwałej utraty zezwolenia krótkofalarskiego – licencji. Zanim poznamy typowy przebieg różnych łączności krótkofalarskich, musimy zapoznać się pokrótce z tymi ograniczeniami, a także z dokumentami, które regulują pracę krótkofalarską w „eterze”.

Podstawowym dokumentem jest Regulamin Radiokomunikacyjny, obowiązujący wszystkie służby radiowe na całym świecie. Określa on podstawowe zasady pracy różnych służb radiowych, w tym także służby radioamatorskiej. Szczegółowo określają te zasady dokumenty wydawane przez państwowe władze łączności w poszczególnych krajach. W Polsce podstawowym dokumentem regulującym działalność krótkofalowców jest Rozporządzenie Ministra Łączności z dnia 23 grudnia 1968 r. w sprawie wydawania zezwoleń na zakładanie i używanie amatorskich i doświadczalnych urządzeń radiowych oraz warunków ich używania. Szczegółowo określa te zasady Instrukcja Państwowej Inspekcji Radiowej. Obydwa te dokumenty będą w najbliższym czasie znowelizowane, czyli zastąpione nowszymi, zawierającymi pewne zmiany w stosunku do obecnych obowiązujących. Nowe dokumenty będą szeroko spopularyzowane, będą także omówione w tym kąciuku.

Wspomniane dokumenty określają między innymi:

- kto i na jakich warunkach może uzyskać zezwolenie krótkofalarskie – licencję,
- jakie są rodzaje zezwoleń i jakie uprawnienia mają ich posiadacze,
- jakie pasma fal radiowych i jakie rodzaje emisji mogą być użytkowane przez posiadaczy różnych rodzajów zezwoleń,
- jakie prawa i obowiązki mają posiadacze zezwoleń różnych kategorii,

• jaka jest dozwolona tematyka rozmów prowadzonych w „eterze” i jakie są ogólne ramy łączności krótkofalarskich. Nas najbardziej interesują w tej chwili dwa ostatnie punkty. Zanim jednak omówimy je bardziej szczegółowo, należy kilka słów powiedzieć o wspomnianej tu Państwowej Inspekcji Radiowej. Jest to organ państwowy, powołany do koordynacji i kontroli służb radiowych w Polsce. Wydaje on zezwolenia na pracę radiostacji w „eterze” i stan techniczny radiostacji, prowadzi walkę z zakłóceniami w odbiorze radiowym i telewizyjnym i w pracy innych służb radiowych, powodowanymi przez pracę radiostacji, a także ma prawo stosować określone przepisami sankcje wobec użytkowników radiostacji powodujących zakłócenia i wobec operatorów przekraczających przepisy o prowadzeniu korespondencji radiowej. W przypadku krótkofalowców stosowane są w uzasadnionych przypadkach sankcje w postaci: upomnienia, czasowego zawieszenia ważności licencji i bezterminowego odebrania tejże licencji. Dlatego też, w celu uniknięcia takich przykrości, wszyscy krótkofalowcy powinni we własnym interesie dokładnie zapoznać się z obowiązującymi przepisami i przestrzegać je starannie.

Wewnętrznym organem samokontroli krótkofalarskiej są Wojewódzkie Komisje Eterowe, działające pod kierunkiem Głównej Komisji Eterowej, a powoływane spośród najbardziej doświadczonych krótkofalowców, z najdłuższym stażem i dysponujących sprzętem krótkofalarskim dobrej klasy. Komisje Eterowe współdziałają z Państwową Inspekcją Radiową, działając w interesie krótkofalowców, poprzez koleżeńskie reagowanie na wszelkie odstępstwa od obowiązujących krótkofalowców przepisów, przez co w wielu przypadkach unika się popełniania przez niektórych, mniej doświadczonych krótkofalowców, poważniejszych wykroczeń, mogących pociągnąć za sobą sankcje PIR. Komisje Eterowe dbają także o przestrzeganie ham spiritus – dobrych zwyczajów krótkofalarskich, wypracowanych podczas kilkudziesięciu lat istnienia krótkofalarstwa na świecie.

Jak zatem w myśl obowiązujących przepisów powinna być prowadzona łączność krótkofalarska?

Łączność, w swojej najprostszej formie, polega na wymianie znaków wywoławczych radiostacji pracujących ze sobą, wymianie raportów dotyczących słyszalności, wymianie informacji dotyczących imienia, miejsca zainstalowania radiostacji (QTH) i technicznych parametrów urządzeń. Dopuszczalne jest prowadzenie rozmowy na tematy osobiste: o dotychczasowych osiągnięciach krótkofalarskich, najbliższych zamierzeniach w tej dziedzinie i o innych sprawach osobistych, nie wkraczających w tematykę zakazaną. Zabronione jest przekazywanie informacji dla osób trzecich, jak również od osób trzecich. Zakazane jest również podawanie informacji o charakterze politycznym, wojskowym i gospodarczym oraz uprawianie wszelkiego rodzaju propagandy i reklamy.

Nie ogranicza się czasu trwania prowadzonej łączności radiowej, jednak ze względów praktycznych należy unikać gadulstwa, powtarzania wielokrotnie tych samych tematów i przedłużania łączności „na siłę”. Chodzi tu nie tylko o stratę czasu własnego i korespondenta, ale także o zajmowanie miejsca w „eterze” i łatwość przekroczenia dozwolonej tematyki łączności podczas zbyt rozwlekłych rozmów radiowych. Podczas łączności fonicznych należy starać się mówić wyraźnie i poprawnie, unikając nie tylko powiedzeń gwarowych, ale także stosowania skrótów slangu i kodu „Q”, przeznaczonych przezwrotów dla łączności telegraficznych. Wzajemne przekazywanie zwrotów grzecznościowych także nie powinno być „odklepywaniem”, nieraz bezmyślnym, stale tych samych formułek.

O innych jeszcze zasadach prawidłowego prowadzenia łączności krótkofalarskiej pomówimy przy omawianiu przykładów takich łączności. SP5QU

KRÓTKOFALOWIEC polski

ORGAN ZARZĄDU GŁÓWNEGO PZK
NR 10 (288) PAŹDZIERNIK 1984

POLSKI ZWIĄZEK KRÓTKOFALOWCÓW
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ UNII RADIOAMATORSKIEJ (IARU)
Skrytka pocztowa 320, 00-950 Warszawa. Tel. 26-73-73

WIADOMOŚCI ORGANIZACYJNE

W dniu 2 lipca br. odbyło się posiedzenie Prezydium ZG PZK w składzie poszerzonym o prezesów klubów specjalistycznych PZK i innych zaproszonych gości. Głównymi tematami tego posiedzenia były: omówienie projektów nowego rozporządzenia ministra Łączności w sprawie amatorskiej służby radiokomunikacyjnej i nowej instrukcji Państwowej Inspekcji Radiowej oraz omówienie przygotowań do posiedzenia plenarnego Zarządu Głównego PZK. W pierwszej sprawie sporządzono uwagi do projektów wspomnianych dokumentów, które następnie przekazano do Biura Prawnego Ministerstwa Łączności. W punkcie dotyczącym przygotowań do Plenum skorygowano projekt porządku dziennego posiedzenia i ustalono tematykę wystąpień członków Prezydium. Oceniono stopień realizacji uchwał VII Plenum ZG PZK i uznano, że wszystkie punkty tych uchwał zostały zrealizowane, bądź znajdują się w stadium realizacji. Przeanalizowano wnioski o nadanie Odznak Honorowych PZK, przedstawione przez Komisję Odznaczeń i w większości zaakceptowano je. Zapoznano się ze stanem przygotowań do XI Mistrzostw Polski w Amatorskiej Radiolokacji Sportowej i stwierdzono, że przebiegają one prawidłowo. Podjęto decyzję o kontynuowaniu wydawania „Biuletynu PZK” w 1985 r. w dotychczasowym nakładzie i cenie rocznej prenumeraty zwiększonej do 360 zł.

W dniu 3 lipca br. odbyło się w siedzibie Zarządu Głównego VIII posiedzenie plenarne ZG PZK. Uczestniczyła w nim większość członków ZG i Głównej Komisji Rewizyjnej PZK, większość prezesów Zarządów Oddziałów Wojewódzkich PZK i zaproszeni goście. Na wstępie uczczono chwilą milczenia pamięć Jerzego Niewady SP7HF, wiceprezesa ZG PZK ds. technicznych. Po przyjęciu porządku obrad, powołaniu Komisji Wniosków i Uchwał oraz po zatwierdzeniu protokołu z obrad VII Plenum, głos zabrał prezes PZK SP5LVV. Swoje wystąpienie zapoczątkował oceną aktualnej sytuacji w Związku. Do dnia 22 czerwca br. wydano 4586 licencji indywidualnych, co stanowi około 60% stanu sprzed dnia 13 grudnia 1981 r., oraz 410 zezwoleń dla radiostacji klubowych (około 50% analogicznego stanu). Wojewódzkie Komisje Aktualizacyjne zakończyły już swoją działalność. Osoby, które dopiero teraz podejmują decyzje o powrocie do czynnej działalności krótkofalarskiej, muszą występować o licencje w normalnym trybie, tak jak występujący po raz pierwszy. Omawiając przebieg obecnej kampanii sprawozdawczo-wyborczej w PZK prezes PZK stwierdził, że dotychczas odbyły się zjazdy wojewódzkie w 19 Oddziałach. W pozostałych zjazdy odbędą się na jesieni. Prezydium ZG zaakceptowało decyzje o przesunięciu terminu zjazdów w niektórych Oddziałach, ze względu na przesunięcie terminu Zjazdu Krajowego PZK na grudzień 1984 roku.

Sekretarz i dyrektor Biura ZG PZK SP8TK, w uzupełnieniu wystąpienia prezesa PZK, omówił realizację uchwał VII Plenum oraz dokonał podsumowania udziału PZK w obchodach 40-lecia Ludowego Wojska Polskiego, a także przedstawił ostatecz-

ną wersję programu przedsięwzięć podejmowanych w roku bieżącym w ramach obchodów 40-lecia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Następnie ponownie zabrał głos prezes PZK, zapoznał zebranych z pisemną rezygnacją kol. SP4BBU z funkcji wiceprezesa ZG PZK ds. organizacyjnych (ze względu na stan zdrowia i zaabsorbowanie obowiązkami służbowymi) i zaproponował powołanie na tę funkcję Wiktora Chojnackiego SP5QU. W jawnym głosowaniu przyjęto rezygnację SP4BBU, pozostawiając go w składzie Prezydium, a także zaakceptowano propozycję prezesa PZK, dotyczącą obsady funkcji wiceprezesa ZG PZK ds. organizacyjnych. Przyjęto również propozycję Prezydium dotyczącą nieobsadzania funkcji wiceprezesa ZG ds. technicznych, a powierzenia prowadzenia spraw technicznych Związku Komisji Technicznej Zarządu Głównego.

Propozycje zmian w statucie PZK przedstawił w imieniu Komisji Organizacyjnej ZG PZK kol. SP8AJI. Propozycje te zostały opracowane i zaakceptowane przez Prezydium na podstawie wniosków i uwag nadesłanych do ZG PZK. W toku dyskusji dokonano szeregu zmian w przedstawionym projekcie i po głosowaniu nad każdą proponowaną zmianą powstał projekt poprawek do statutu PZK, który zostanie przedstawiony na Zjeździe Krajowym PZK.

W dyskusji ogólnej zabrało głos wielu uczestników posiedzenia. Poruszano sprawy związane z:

- dotychczasowym przebiegiem akcji wydawania licencji,
- przebiegiem kampanii sprawozdawczo-wyborczej w PZK,
- udziałem PZK w obchodach 40-lecia (LWP i PRL),
- ewentualnym rozpoczęciem w ramach PZK działalności gospodarczej,
- bieżącą działalnością Oddziałów Wojewódzkich PZK,
- jubileuszem 25-lecia SP DX Klubu.

Prezes SPDXC kol. SP9ZD poinformował zebranych, że jubileuszowy zjazd tego klubu specjalistycznego ostatecznie odbędzie się w Bocheńcu koło Kielc w terminie 5–7 października br.

Na zakończenie posiedzenia plenarnego podjęto uchwały. Dotyczyły one między innymi:

- przedłużenia kadencji obecnego Zarządu Głównego PZK do grudnia br. wobec ustalenia terminu Zjazdu Krajowego PZK na 8 i 9 grudnia 1984 r.,
- zaakceptowania przedsięwzięć PZK związanych z 40-leciem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i sprawozdania z udziału PZK w obchodach 40-lecia LWP,
- zmian w składzie Prezydium Zarządu Głównego PZK,
- ostatecznej wersji projektu zmian w statucie PZK,
- zaakceptowania wniosku o powołanie polskiej sekcji FIRAC (Międzynarodowego Stowarzyszenia Krótkofalowców Kolejarzy),
- nadania Odznak Honorowych PZK grupie działaczy na wniosek Zarządów ZOW PZK i zarządów klubów specjalistycznych PZK.

Przewidziane jest co najmniej jeszcze jedno posiedzenie plenarne ZG PZK, które odbędzie się na jesieni br. SP5QU

XI MISTRZOSTWA POLSKI W AMATORSKIEJ RADIOLOKACJI SPORTOWEJ

Kolejne Mistrzostwa Polski w tej konkurencji sportowej zostały zorganizowane przez Polski Klub ARS przy współudziale Zarządu Oddziału Wojewódzkiego PZK w Poznaniu pod patronatem i przy wydatnej pomocy Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Sportu – w ramach przedsięwzięć podejmowanych przez PZK dla uczczenia 40-lecia PRL. Mistrzostwa odbyły się w dniach 5–8 lipca 1984 r. we Wrześni i zgromadziły na starcie 165 zawodniczek i zawodników, reprezentujących 20 województw Polski z klubów PZK, LOK i ZHP. W tej liczbie znalazła się także oficjalna reprezentacja GST (NRD). Łączna liczba zawodników, sędziów i obsługi technicznej (licząc tylko przyjezdnych) przekroczyła 220 osób. Była to liczba największa w dotychczasowej historii mistrzostw Polski w tej konkurencji, nakładająca na organizatorów dodatkowo obowiązki organizacyjne, które jednak organizatorzy rozwiązali bardzo dobrze.

Już wczesną jesienią ubiegłego roku powołano Komitet Organizacyjny mistrzostw, działający pod kierunkiem prezesa Polskiego Klubu ARS Jerzego Klabona SP3FFN, a skupiający grupę miejscowych krótkofalowców, z udziałem sympatyka krótkofalarstwa, dyrektora Zespołu Szkół Mleczarskich mgr inż. Tadeusza Alankiewicza. Należy podkreślić, że właśnie w miejscowym Zespole Szkół Mleczarskich organizatorzy mistrzostw znaleźli duże oparcie. Do dyspozycji organizatorów oddano na czas zawodów część pomieszczeń internatu, udostępniono wiele pomieszczeń szkolnych dla sekretariatu mistrzostw i komisji sędziowskiej, umożliwiono zorganizowanie uroczystości otwarcia i zamknięcia mistrzostw w przestronnym holu szkoły, gdzie także dwukrotnie zorganizowano dyskotekę dla uczestników mistrzostw.

W szkole działa już od lat klub PZK z radiostacją klubową SP3PHR, czynną na pasmach KF i FM w pasmie 144 MHz. W oparciu o aktywność z tego klubu zorganizowano obsługę techniczną i kwatermistrzowską mistrzostw.

Kierownikiem XI Mistrzostw Polski w ARS był Jerzy Klabon SP3FFN, a funkcję sędziego głównego sprawował mgr inż. Krzysztof Słomczyński SP5HS, przewodniczący Grupy Roboczej ARS 1 Regionu IARU. Zespół sędziowski mistrzostw rekrutował się w większości z sędziów klasy krajowej i okręgowej, z zachodnich województw Polski.

Zawody były rozgrywane w pobliskich lasach, w terenie urozmaiconym, o średnim stopniu trudności. Długość trasy w obydwu biegach nie przekraczała 5 km. Do przeprowadzenia zawodów użyto maksymalnie zautomatyzowane nadajniki, o niewielkich wymiarach i masie (około 3,5 kg łącznie z zasilaniem baterijnym), opracowane i wykonane przez znanego zawodnika ARS i konstruktora sprzętu inż. Zdzisława Kaszę SP6HUK. Sprzęt ten działał niezawodnie przez cały czas zawodów.

Wyniki zawodów wykazały dobre przygotowanie i wysoką formę gości z NRD. Zdobyli oni dwa pierwsze miejsca, dwa drugie, jedno trzecie miejsce w poszczególnych klasyfikacjach. Wśród zawodników polskich największą liczbę miejsc medalowych zajęli zawodnicy z klubów ZHP (2 złote medale, 3 srebrne i 6 brązowych). Zawodnicy z klubów LOK zdobyli odpowiednio 3, 1 i 1 medal, a zawodnicy z klubów PZK 1 medal złoty i 2 medale srebrne.

W klasyfikacji zespołowej najlepsza była reprezentacja województwa bydgoskiego, zajmując cztery pierwsze miejsca i jed-

no trzecie, przed Szczecinem (jedno pierwsze miejsce zespołowe i jedno drugie). W klasyfikacji drużynowej, obejmującej łącznie wyniki z obu pasm, zwyciężyła reprezentacja województwa szczecińskiego, składająca się z zawodników tylko jednego klubu LOK, przejmując z rąk reprezentacji bydgoskiej puchar przechodni Dowódcy Pomorskiego Okręgu Wojskowego. Drugie miejsce w tej klasyfikacji zajęli reprezentanci województwa białkopodlaskiego (ZHP), a trzecie zawodnicy z województwa gorzowskiego (ZHP i LOK). Szczegółowe wyniki mistrzostw zostały zamieszczone w numerze 8–9 „Biuletynu PZK”.

W uroczystym otwarciu, a następnie w zakończeniu XI MP w ARS uczestniczyli goście, z sekretarzem KMiG PZPR we Wrześni, tów. Zenonem Roszakiem na czele. Zarząd Główny LOK reprezentował kol. Antoni Giedrojc SP5ZA, a ZG PZK – SP4BQW i SP5QU. Zdobywcy trzech pierwszych miejsc w każdej klasyfikacji indywidualnej otrzymali podczas zakończenia mistrzostw medale, specjalnie wybite z tej okazji, dyplomy i nagrody rzeczowe. Zwycięskie drużyny otrzymały puchary, medale i dyplomy. Nagrody rzeczowe, w wielu przypadkach bardzo atrakcyjne i o znacznej wartości materialnej, ufundowały liczne instytucje i zakłady przemysłowe, nie tylko miejscowe. Można tu wymienić przykładowo: ZWG TONSIL, Podkarpackie Zakłady Przemysłu Terenowego w Tarnowcu, Zakłady MIKROMA, Wydawnictwa Komunikacji i Łączności oraz UNITRA-CEMI.

Szczególnie godna jest odnotowania pomoc, bezpłatna i odpłatna, okazana organizatorom ze strony Zakładów Wytwórczych Głośników TONSIL.

Przed odjazdem kierownicy ekip otrzymali pełne wyniki zawodów, sporządzone przez sekretariat mistrzostw, pracujący pod kierunkiem Ryszarda Łuczaka SP3JYU. Wyjeżdżając, uczestnicy mistrzostw wyrażali się z wielkim uznaniem o pracy służby kwatermistrzowskiej, działającej bardzo sprawnie pod kierunkiem inż. Adama Chudziaka SP3DIJ i ob. Gizeli Bukowskiej. Zresztą równie dobrze działały i inne służby: techniczna, transportowa itd., co pozwala na wyrażenie pozytywnej opinii o całej stronie organizacyjnej omawianych tu XI MP w ARS.

SP5QU

KĄCIK POCZĄTKUJĄCEGO KRÓTKOFALOWCA

Omówimy teraz różne warianty rozpoczynania i przeprowadzania łączności krótkofalarskich, fonicznych i telegraficznych. Operator radiostacji, zamierzający w danej chwili rozpocząć pracę w „eterze”, ma do wyboru dwie możliwości:

- podać wywołanie ogólne, skierowane do wszystkich stacji, których operatorzy słuchają właśnie na tej częstotliwości i nawiązać łączność z radiostacją, która pierwsza zgłosi się na takie wywołanie (ewentualnie z radiostacją najlepiej słyszalną lub najbardziej atrakcyjną np. posiadającą znak okolicznościowy – w przypadku wołania przez kilka radiostacji),
- zwołać radiostację wybraną, która właśnie zakończyła podawanie wywołania ogólnego lub też zakończyła poprzednią łączność i pozostała na tej częstotliwości.

W pierwszym przypadku wywołanie brzmi następująco:
„Wywołanie ogólne podaje radiostacja SP5AAA, Stefan Paweł pięć Anna Anna Anna”. Wywołanie takie (na fonii) powtarza się kilkakrotnie i kończy słowami: „Proszę nadawać, odbiór”. Przy pracy telegraficznej, wywołanie ogólne przybiera postać: „CQ CQ DE SP5AAA SP5AAA SP5AAA K”.

Poznaliśmy już najczęściej używane skróty slangu i wiemy, że „CQ” oznacza „wywołanie ogólne”, „DE” – „od”, a „K” ozna-

cza przejście na odbiór. Oczywiście przed rozpoczęciem nadawania ogólnego operator sprawdza, czy dana częstotliwość jest wolna, aby swoim nadawaniem nie przeszkodzić w pracy innym radiostacjom.

W przypadku drugiego sposobu rozpoczynania łączności, operator radiostacji wstrzaja się dokładnie na częstotliwość radiostacji, którą zamierza wołać i woła słowami: „*SP5ZZZ SP5ZZZ woła SP5AAA SP5AAA i przechodzi na odbiór*”.

W przypadku niezbyt dobrej słyszalności, znaki wywoławcze można literować, co może uchronić przed błędnym odebraniem znaku wywoławczego. Na telegrafii takie zawołanie brzmi: „*SP5ZZZ SP5ZZZ SP5ZZZ DE SP5AAA SP5AAA AR*”. Skrót „AR”, nadawany jednym ciągiem, tak jak jedna litera, oznacza przejście na odbiór tylko dla stacji wołanej. Wołana stacja odpowiada, na fonii: „*SP5AAA odpowiada SP5ZZZ*” (łączność już jest nawiązana i następuje teraz powitanie, podanie raportu i informacji o używanym sprzęcie, a także imienia i określenie miejsca zainstalowania radiostacji, o czym będzie mowa później). Koniec relacji brzmi: „*SP5AAA, tu SP5ZZZ, przechodzę na odbiór*”. Na telegrafii: „*SP5AAA DE SP5ZZZ*” – dalej informacje jak wyżej, podawane skrótami slangu lub tekstem otwartym, oraz zakończenie relacji: „*SP5AAA DE SP5ZZZ KN*”. Użyty tu skrót „KN” oznacza, że radiostacja odpowiadająca przechodzi na odbiór tylko dla radiostacji wołającej i wołania innych radiostacji nie są w tej chwili pożądane.

W przypadku, kiedy radiostacja wołana nie odebrała znaku wywoławczego radiostacji wołającej, np. z powodu słabej słyszalności lub ze względu na zakłócenia od innej radiostacji, odpowiada w sposób następujący: „*Kto mnie wołał, tu SP5ZZZ, przechodzę na odbiór*” – na fonii, lub: „*QRZ? DE SP5ZZZ KN*” – na telegrafii. W warunkach słabej słyszalności zalecane jest kilkakrotne powtórzenie tego tekstu. Radiostacja, której zawołanie nie zostało w pełni odebrane, ponawia woła-

nie, podając kilkakrotnie swój znak wywoławczy, a na fonii obowiązkowo go literując.

Po nawiązaniu łączności i odebraniu przez stację wołającą całej relacji stacji wołanej, teraz ona podaje raport, imię operatora i miejsce zainstalowania radiostacji, a także krótki opis używanego sprzętu. Ta wymiana informacji może być, jak już wiemy, poszerzona o informacje o pogodzie, uwagi o warunkach propagacyjnych i słyszalności innych stacji, a także o informacje o charakterze ściśle osobistym. Łączność może być wzbogacona próbami technicznymi, np. próbami różnych anten, a także dyskusją techniczną i wymianą doświadczeń operatorskich.

Zakończenie łączności zawiera formułki grzecznościowe, obowiązkową wymianę znaków wywoławczych i informację o zakończeniu łączności. Na przykład, na fonii: „*Na zakończenie życzę koledze wielu ciekawych łączności i sukcesów krótkofalarskich. Na tym zakończyły łączność radiostacje SP5AAA i SP5ZZZ*”. Na telegrafii: „*VY 73 SK SP5AAA DE SP5ZZZ*”.

Skrót „SK” oznacza właśnie zakończenie łączności. Jeśli radiostacja zamierza zakończyć pracę w „eterze”, to dodaje na końcu skrót „CL”, czym informuje operatorów innych radiostacji, że nie będzie obecnie odpowiadać na wołania.

Podane tu przykładowo teksty wymieniane podczas nawiązywania i zakończenia łączności mogą w wielu przypadkach różnić się od tekstów słyszanych w „eterze”, szczególnie podczas pracy fonicznej. Zasady jednak pozostają zawsze te same.

Natomiast łączności krótkofalarskie przeprowadzane podczas zawodów nieco odbiegają od podanych tu schematów. W zawodach istotna jest szybkość nawiązywania łączności, toteż do minimum ogranicza się powtórzenia i nadawane teksty, a za to nadaje się informacje określone regulaminem zawodów. Przykłady pełnych łączności – w następnym numerze. SP5QU

KRÓTKOFALOWIEC polski

ORGAN ZARZĄDU GŁÓWNEGO PZK
Nr 11 (288) • LISTOPAD 1984

POLSKI ZWIĄZEK KRÓTKOFALOWCÓW
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ UNII RADIOAMATORSKIEJ (IARU)
Skrytka pocztowa 320, 00-950 Warszawa, Tel. 26-73-73

ZMARŁ PIERWSZY PREZES POLSKIEGO ZWIĄZKU KRÓTKOFALOWCÓW

W dniu 3 sierpnia 1984 r. zmarł w Warszawie światowej sławy uczony polski, twórca polskiej radiotechniki, prof. dr Janusz Groszkowski, działacz społeczny i państwowy, członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk, a w latach 1963–1971 jej Prezes. Był członkiem zagranicznym wielu krajowych Akademii Nauk, posiadaczem tytułów doktora h.c. licznych uczelni, posłem na Sejm, a w swoim czasie także zastępcą przewodniczącego Rady Państwa i przewodniczącym Ogólnopolskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu. Był założycielem i wieloletnim dyrektorem Państwowego Instytutu Telekomunikacyjnego. Był trzykrotnym laureatem Nagrody Państwowej pierwszego stopnia, a także posiadaczem najwyższych odznaczeń państwowych. Szeroko znany jest fakt rozszyfrowania przez profesora tajemnicy radiowych urządzeń sterowniczych hitlerowskich pocisków rakietowych. Natomiast mniej jest znany, szczególnie osobom spoza grona zainteresowanego krótkofalarstwem, związek prof. Janusza Groszkowskiego z Polskim Związkiem Krótkofalowców, zapoczątkowany w lutym 1930 r., kiedy to został wybrany pierwszym prezesem PZK na pierwszym zjeździe konstytuującym delegatów wszystkich krótkofalowców polskich. Prof. J. Groszkowski był posiadaczem Odznaki Honorowej PZK o numerze 1 i tytułu honorowego członka PZK. Mimo iż w późniejszych latach bardzo aktywną pracą naukową i dydaktyczną nie pozwoliły Mu na aktywność w naszym Związku, polscy krótkofalowcy zawsze mogli liczyć na Jego życzliwość i pomoc. Pogrzeb profesora Janusza Groszkowskiego odbył się w dniu 8 sierpnia 1984 r. w Warszawie.

UDZIAŁ KRÓTKOFALOWCÓW POLSKICH W IMPREZACH JUBILEUSZOWYCH

Jak już informowaliśmy, został opracowany i przyjęty przez posiedzenie plenarne ZG PZK program udziału krótkofalowców polskich w obchodach jubileuszu 40-lecia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Najliczniejsze imprezy krótkofalarskie odbywały się podczas tegorocznego Święta Odrodzenia Polski w dniu 22 lipca i w dniach bezpośrednio je poprzedzających. Już od 16 lipca zaczęły uruchamiać się okolicznościowe radiostacje amatorskie o znakach wywoławczych od SP4ØA do SP4ØJ, pracujące w miejscowościach związanych z historią PRL, historią oręża polskiego i martyrologią Polaków i narodów Europy. W Warszawie, w siedzibie ZG PZK, rozpoczęła pracę radiostacja SP4ØPRL, a z miejsca centralnych imprez krótkofalarskich, z ruin zamku ogrodzienieckiego, radiostacja SP4ØPZK. Radiostacje te, obsługiwane przez krótkofalowców z klubów PZK, LOK i ZHP, pracowały do 22 lipca, nawiązując wiele łączności z radiostacjami z Polski i całego świata. Wszystkie łączności będą potwierdzone okolicznościowymi kartami QSL, wydrukowanymi staraniem ZG LOK. Podczas łączności informowano korespondentów o udziale krótkofalowców w ogólnonarodowych obchodach jubileuszu 40-lecia PRL.

W dniu 15 lipca rozpoczął się, trwający aż do końca dnia 21 lipca, Maraton PKWN, zawody krótkofalarskie, zorganizowane przez Radioklub LOK w Chełmie, przy współudziale licznych organizacji i instytucji. W zawodach tych wzięła udział wyjątkowo liczna grupa stacji polskich, a także gościnnie pracowały niektóre stacje czeskosłowackie.

W dniu Święta Odrodzenia rozegrano tradycyjne już zawody „Manifest PKWN”, zorganizowane przez ZOW PZK w Lublinie. Cieszyły się one dużym zainteresowaniem polskich radiostacji amatorskich.

Radiowy Biuletyn Informacyjny PZK został nadany w niedzielę 22 lipca, tym razem z siedziby ZG PZK, przez radiostację SP4ØPRL. W końcowej części RBL zabrał głos prezes PZK prof. Andrzej Zieliński SP5LVV. W swoim wystąpieniu nawiązał do dziejów krótkofalarstwa polskiego w 40-leciu istnienia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, omówił perspektywy rozwoju w najbliższej przyszłości i przesał pozdrowienia wszystkim krótkofalowcom z okazji doniosłego jubileuszu. W łącznościach pokomunikatowych operatorzy radiostacji SP4ØPRL (SP5CM, SP5DED) odebrali wiele pozdrowień i życzeń dla krótkofalowców polskich od radiostacji centralnych stowarzyszeń krótkofalarskich krajów socjalistycznych, a także od wielu operatorów radiostacji indywidualnych z licznych krajów europejskich.

Centralna impreza krótkofalarska w ramach obchodów jubileuszowych odbyła się w dniach 21 i 22 lipca w Ogrodzieńcu na Podzamczu, z udziałem gości zagranicznych i licznych drużyn harcerskich.

Centralnym punktem imprez krótkofalarskich było oficjalne przekazanie do eksploatacji przemiennika UKF – FM o znaku wywoławczym SR9E, wykonanego i zainstalowanego przez międzyklubowy zespół entuzjastów pod kierownictwem SP9CSW w budynku usytuowanym w pobliżu ruin zamku. O historii powstania tego przemiennika już pisaliśmy w „Re”. Uroczystość oficjalnego uruchomienia przemiennika odbyła się w Domu Kultury w Ogrodzieńcu. Wzięli w niej udział przedstawiciele lokalnych władz, na czele z naczelnikiem Miasta i Gminy Ogrodzieniec mgr Januszem Kopciem. Obecny był także Okręgowy Inspektor PIR w Katowicach inż. Florian Tymiecki i przedstawiciel ZG PZK, wiceprezes d/s organizacyjnych SP5QU. Uroczystość odbyła się w obecności wielu krótkofalowców, przybyłych na uroczystości z kilku województw SP. Po referacie wprowadzającym, wygłoszonym przez SP9CSW i po krótkich wystąpieniach gości, przemiennik został zdalnie uruchomiony (tonem z przenośnego radiotelefonu SP9CSW/9) i „w eter” poszły słowa: „Pierwszy w Polsce amatorski przemiennik UKF – FM SR9E uważam za oficjalnie oddany do eksploatacji”. Uroczystość zakończyło wręczenie inż. Florianowi Tymieckiemu Odznaki Honorowej PZK, przyznanej mu przez Plenum ZG PZK w uznaniu skutecznej pomocy udzielonej zespołowi budującemu przemiennik i życzliwości, jaką darzy on krótkofalowców.

W tym czasie pracowało z ruin zamku ogrodzienieckiego aż

siedem radiostacji klubowych: SP4ØPZK (oparta na zespole SP9PKD z Zawiercia), SPØPDG, SPØPPP, SPØPEX; SPØKJM, SPØKAJ i SPØPFM. Przy pracy na falach krótkich korzystano z dwóch stanowisk, bogato wyposażonych w aparaturę. Do pracy w zakresie UKF urządzono jedno stanowisko. Pracowano także przez przemiennik SR9E za pomocą kilku radiotelefonów małej mocy. Na stanowiskach często zmieniały się zespoły klubowe, tak że praca trwała nieprzerwanie.

W dniu 22 lipca przeprowadzono w okolicach ruin zamku ogrodzienieckiego pokazowe zawody w amatorskiej radiolokacji sportowej.

W imprezach krótkofalarskich na Podzamczu wzięło udział łącznie około 60 krótkofalowców i sympatyków krótkofalarstwa. SP5QU

SZÓSTE SPOTKANIE KRÓTKOFALOWCÓW W JAROSŁAWIU

Po kilkuletniej przerwie Międzyzakładowy Klub PZK przy Naczelniku Miasta w Jarosławiu zorganizował kolejne, szóste ogólnopolskie spotkanie krótkofalowców, które odbyło się w dniach 28 i 29 lipca 1984 r. Spotkanie odbyło się w ramach udziału krótkofalowców w obchodach 40-lecia PRL i 40-lecia wyzwolenia Jarosławia. Głównym tematem spotkania było ogłoszenie wyników Krótkofalarskich Dni Aktywności, zorganizowanych w tym roku z okazji 40 rocznicy wyzwolenia Jarosławia.

W spotkaniu wzięło udział około 90 krótkofalowców z różnych stron kraju, głównie laureatów i uczestników tegorocznych Krótkofalarskich Dni Aktywności. Wśród nich byli dwaj krótkofalowcy czechosłowaccy.

W uroczystym rozpoczęciu spotkania wzięli udział przedstawiciele władz polityczno-administracyjnych miasta, z naczelnikiem inż. Januszem Ważnym na czele, który jest od lat wypróbowanym sprzymierzeńcem krótkofalowców, dzięki czemu egzystuje klub krótkofalowców przy naczelniku miasta, a on sam jest jedynym w Polsce naczelnikiem miasta posiadającym Odznakę Honorową PZK.

Wśród gości nie zabrakło przedstawicieli LOK i ZHP z terenu województwa przemyskiego. Zarząd Główny PZK reprezentowali: SP8TK i SP5QU.

Po otwarciu spotkania nastąpiła prezentacja wszystkich uczestników. Zwyczaj ten, wprowadzony już na pierwszym spotkaniu jarosławskim, ułatwia poznanie się ludzi, którzy przeważnie znali się jedynie z łączności radiowych. Następnie inż. Janusz Ważny wręczył dyplomy honorowe członkom Międzyzakładowego Klubu Krótkofalowców PZK przy Naczelniku Miasta grupie krótkofalowców, którzy przyczynili się do rozwoju krótkofalarstwa na terenie Jarosławia i popularyzacji poczynań jarosławskich krótkofalowców. Dyplom taki otrzymał m.in. Franciszek Borzymowski SP6DB z redakcji wrocławskiego programu telewizyjnego „Krótkofalowcy”.

Głównym punktem programu części oficjalnej spotkania było ogłoszenie oficjalnych wyników Krótkofalarskich Dni Aktywności, zorganizowanych w tym roku z okazji 40 rocznicy wyzwolenia Jarosławia oraz wręczenie pucharów i dyplomów. Puchary otrzymali zwycięzcy poszczególnych grup klasyfikacyjnych: Jan Świtalski SP8MJ, Jaroslav Plesnik OK2BSP, klub PZK SP8PFI z Zamościa, radioklub LOK SP8KAR z Rzeszowa, Stanisław Stuliągłowa SP8BVK, Henryk Jaroszek SP5XD, Andrzej Merker SP-0176-WA. Szczegółowe wyniki tych zawodów były zamieszczone w nrze 10/84 „Biuletynu PZK”.

Fragmety części oficjalnej spotkania, a także niektórych dalszych imprez były filmowane dla audycji TV „Krótkofalowcy”.

Program pierwszego dnia spotkania obejmował ponadto:

- spotkanie z przedstawicielami ZG PZK, dyskusję na tematy organizacyjne i wydawnicze,
- giełdę sprzętową,
- złożenie wiązanki kwiatów pod Pomnikiem Wdzięczności,
- zwiedzanie siedziby Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia oraz prelekcję na temat historii miasta, wygłoszoną przez przewodniczącego Stowarzyszenia,
- zwiedzanie częściowo odrestaurowanych podziemi Jarosławia,
- występ kapeli jednostki wojskowej i kabaretu „Meluzyna” z Rzeszowa,
- uroczystą kolację z wieczorkiem tanecznym i wieczorem wspomnień.

Drugi dzień spotkania rozpoczęto zwiedzaniem Huty Szkła w Jarosławiu oraz zabytkowych pomieszczeń kompleksu budynków byłego klasztoru ss Benedyktynki i baszty, wchodzącej w skład tego obiektu, a oddanej do dyspozycji krótkofalowców. Basztę wyremontowano staraniem miejscowych krótkofalowców, a następnie zainstalowano w niej radiostację klubową, czynną przez cały czas trwania spotkania. Chwilowo jeszcze radiostacja ta pracuje na sprzęcie prywatnym, udostępnionym przez prezesa klubu Zbigniewa Guzowskiego SP8AUP, ale zapewne już niedługo opiekunowie klubu – ojcowie miasta – zrealizują obietnice i sprawią klubowi tak upragniony (i zasłużony) prezent, jakim będzie fabryczny transceiver KF. Gospodarze baszty krótkofalarskiej zamierzają udostępnić ją krótkofalowcom z całego kraju, pragnącym pracować stąd pod swoimi, „łamanymi” znakami, podczas turystyczno-wypoczynkowych wypraw do Jarosławia.

Podczas zakończenia VI Spotkania Krótkofalowców jego uczestnicy zgodnie, wysoko oceniali atrakcyjny program spotkania i jego wzorową organizację, co jest niewątpliwie zasługą wielu zainteresowanych osób i organizacji, a szczególnie wszystkich miejscowych krótkofalowców, ze Zbyszkciem SP8AUP na czele. Należy dodać, że dzielnie mu sekundowała jego żona, również licencjonowany nadawca. W przyszłym roku przewidziane jest kolejne spotkanie, z okazji 15-lecia istnienia klubu. SP5QU

W TELEGRAFICZNYM SKRÓCIE

- Dużą aktywność wykazywały w czasie tegorocznych, miniojnych wakacji amatorskie klubowe radiostacje ZHP. Wiele z nich pracowało w warunkach terenowych, ze zgrupowań, obozów i podczas kursów szkoleniowych, dostarczając licznym korespondentom punktów do dyplomów „Obozy Harcerskie” i „Czuwaj”. Wielu operatorów tych radiostacji przeprowadzało swoje pierwsze w życiu łączności krótkofalarskie.
- W dniach 23 i 24 czerwca br. odbyły się III Otwarte Mistrzostwa Krakowa w Sportowej Telegrafii Morse’a. W klasyfikacji ogólnej zwyciężył Adam Sucheta SP9DH, zdobywając tytuł mistrza Krakowa, przed Tadeuszem Kaczorem SP9HXT.
- Komisja powołana przez Zarząd SP DX Klubu ogłosiła wyniki Intercontestu KF 1981. Tytuły „Mistrz Intercontestu KF 1981” otrzymali: w kategorii mixed – Wojciech Drwal SP9 HWN, w kategorii CW – Zenon Pietrzak SP6FER, w kategorii fone – Wojciech Drwal SP9HWN, a wśród radiostacji klubowych – SP2PDI, radiostacja Klubu Krótkofalowców PZK przy Dzielnicowym Domu Kultury w Bydgoszczy. Zwycięzcy w poszczególnych kategoriach otrzymują na własność puchary. We współzawodnictwie wzięły udział łącznie 224 radiostacje SP. Pełne wyniki Intercontestu KF 1981 zamieszczono w numerze 8-9 „Biuletynu PZK”.

• W II Próbach Subregionalnych UKF, odbytych w dniach 5 i 6 maja br. w poszczególnych kategoriach (w klasyfikacji krajowej) zwyciężyli: w kategorii 1 (144 MHz, SO) – SP6FUN przed SP6LZW/6 i SP9EWO, w kategorii 2 (144 MHz, MO) – SP6AZT/6 przed SP6PZV/3 i SP9ZHR, w kategorii 3 (432 MHz, SO) – SP9MM przed SP9FG i SP1GPY. W kategorii 4 (432 MHz, MO) startowała tylko jedna stacja polska: SP6AZT/6. Niepokój budzi znaczna liczba brakujących logów od stacji polskich, bo aż 18! Czyżby ci Koledzy zapomnieli o podstawowym obowiązku uczestnika zawodów?

• W zawodach krótkofalarskich „Hołd Powstańcom Wielkopolskim”, zorganizowanych przez Inspektorat Łączności Poznańskiej Chorągwi ZHP i HKŁ „Wilda”, startowały łącznie 93 sklasyfikowane radiostacje amatorskie i 16 stacji nasłuchowych. Wśród radiostacji indywidualnych zwyciężył SP9HWN przed SP1TC i SP5GIQ. Wśród radiostacji klubowych do 30 W najlepsza była SP6ZFU przed SP2KSK i SP3ZAC. Radiostacjom klubowym o mocy powyżej 50 W przewodziła SP8KDF

przed SP7WCY i SP8WCY. Nasłuchowcy: SP9-0332-BB przed SP-4118-Le i SP-059-KN.

• W kolejnej turze „Dnia Aktywności SP”, rozegranej w maju br., wzięło udział 161 radiostacji UKF z SP. Aż od 37 stacji nie otrzymano dzienników, co budzi zrozumiałą niepokój organizatorów. W klasyfikacji „senior” 144 MHz zwyciężył SP6 GZZ przed SP3GCL i SP6ZDA. W klasyfikacji „senior” 432MHz pracowały tylko dwie stacje: SP9MM i SP9BGS. W klasyfikacji „junior” 144 MHz pracowały trzy stacje: SP3MFI, SP9MQS i SP3MFJ. Po pięciu turach, w grupach tych prowadzą: SP6GZZ, SP6AZT i SP3MFI.

• HKŁ SP6ZFU przystąpił do wydawania dyplomu „35 lat hufca ZHP w Lublinie”, za przeprowadzenie łączności ze stacją SP6ZFU i dwoma członkami klubu, dowolną emisją i w dowolnym paśmie, w okresie od 1.06.84 do 31.05.85. SP5QU

Kolejny odcinek „Kącika początkującego krótkofalowca” będzie zamieszczony w następnym numerze.

KRÓTKOFALOWIEC polski

ORGAN ZARZĄDU GŁÓWNEGO PZK
NR 12 (290) GRUDZIEŃ 1984

POLSKI ZWIĄZEK KRÓTKOFALOWCÓW
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ UNII RADIOAMATORSKIEJ (IARU)
Skrytka pocztowa 320, 00-950 Warszawa. Tel. 26-73-73

WIADOMOŚCI ORGANIZACYJNE

W dniu 25 sierpnia 1984 r. odbyło się w Warszawie posiedzenie Prezydium Zarządu Głównego PZK z udziałem Komisji Organizacyjnej ZG PZK. Głównym tematem posiedzenia były sprawy dot. przygotowania do Zjazdu Krajowego PZK.

Prezydium ZG PZK zapoznało się z przebiegiem imprez krótkofalarskich, zorganizowanych dla uczczenia 40-lecia PRL i pozytywnie oceniło zarówno ich przebieg, jak też zaangażowanie polskich krótkofalowców w obchody tak doniosłej rocznicy. Powierzono Zdzisławowi Bieńkowskiemu SP6LB kierowanie realizacją polskiego wycinka prac amatorskiego przedsięwzięcia satelitarnego, podejmowanego przez organizacje krótkofalarskie krajów socjalistycznych. SP5QU

KOMUNIKATY SP5PZK

Od początku września 1984 r. centralna radiostacja Polskiego Związku Krótkofalowców SP5PZK rozpoczęła nadawanie audycji informacyjnych i łączności pokomunikatowych, niezależnie od nadawania Radiowego Biuletynu Informacyjnego PZK, opracowywanego przez zespół w składzie: SP5RM, SP5BD i SP5SE i nadawanego w każdą niedzielę o godzinie 10.30 czasu lokalnego na częstotliwościach 3700 kHz (SSB) i 7060 kHz (AM). Audycje informacyjne SP5PZK, są nadawane w każdą środę od godz. 17.00 czasu lokalnego na częstotliwości około 3700 kHz i stanowią uzupełnienie RBI. Zawierają one najświeższe informacje, komunikaty Zarządu Głównego PZK i obszerniejsze materiały publicystyczne: porady operatorskie, relacje z imprez krótkofalarskich i wypraw, wypowiedzi dyskusyjne, a także informacje techniczne. Po nadaniu audycji informacyjnej – częściowo z wcześniejszego nagrania, częściowo „na żywo” – operatorzy radiostacji SP5PZK przechodzą na łączności pokomunikatowe, w których oczekują informacji o słyszalności audycji, chętnie przyjmują krótkie informacje interesujące ogół krótkofalowców, a także odpowiadają na zadawane pytania. Łączności te nawiązywane są najpierw z radiostacjami zagranicznymi, a następnie z radiostacjami SP w kolejności okręgów wywoławczych (wzrastającej lub malejącej). Duża liczba stacji zainteresowanych łącznościami z SP5PZK powoduje, że nie wszyscy chętni mogą być dopuszczeni do głosu w czasie jednego seansu łączności. Dlatego też zespół operatorów SP5PZK apeluje, aby w pierwszej kolejności zgłaszały się stacje, mające do przekazania istotne informacje lub pytania. Apelują oni także, aby w czasie nadawania audycji i przeprowadzania łączności, operatorzy radiostacji nie zainteresowani pracą SP5PZK, wstrzymali się od nadawania w pobliżu częstotliwości pracy tej radiostacji.

Zespół operatorów radiostacji SP5PZK działa pod kierunkiem Henryka SP5DED. W skład zespołu wchodzi dość liczna grupa krótkofalowców z Warszawy i okolic na czele z: Jarosławem SP5BET, Markiem SP5MNF, Krzysztofem SP5MBT i Piotrem (chwilowo jeszcze nasłuchowicem o znaku SP0167-WA). Radiostacja zainstalowana jest w Biurze ZG PZK przy ul. Jaracza 2 i używa do pracy na falach krótkich transceivera TS520 i poziomej anteny trójkątnej (delta loop). Audycje są nadawane jednocześnie dla odbiorców lokalnych emisją FM w paśmie 144 MHz, przy wykorzystaniu radiotelefonu FM-302 i anteny dookólnej o polaryzacji pionowej.

Realizatorzy audycji informacyjnych SP5PZK korzystają z materiałów otrzymywanych od dyrektora Biura ZG PZK i rzecznika prasowego Związku, z materiałów zebranych przez siebie oraz przede wszystkim z materiałów otrzymywanych od korespondentów z całego kraju. Dlatego też apelują do wszystkich polskich krótkofalowców o nadsyłanie ciekawych, aktualnych i sprawdzonych informacji pod adresem: SP5PZK, skrytka pocztowa 320, 00-950 Warszawa. Chętnie będą także widziane zgłoszenia dotyczące stałej współpracy, np. w zakresie opracowywania szybkiej informacji DX-owej i wiadomości UKF. SP5QU

JAK PRACOWAĆ NA FM-IE

Powracam dziś do tematu pracy „w eterze” w paśmie 144 MHz z modulacją częstotliwości, jako że gwałtowny wzrost liczby amatorskich radiostacji radiotelefonicznych pracujących w tym paśmie, ambicje DX-owe ich użytkowników występujące ostatnio dość często dobre warunki propagacyjne stwarzają nowe problemy.

Podstawowe zadanie amatorskich sieci radiotelefonicznych UKF-FM to utrzymywanie łączności o zasięgu lokalnym w celu wymiany doświadczeń technicznych, przekazywania informacji organizacyjnych i klubowych, prowadzenia lokalnej informacji DX-owej i rozmów towarzyskich w ramach określonej przepisami dopuszczalnej tematyki. W ten sposób sieci te odciążają w znacznym stopniu od łączności lokalnych i tak bardzo zatłoczone pasma krótkofalowe. Do takiej pracy używa się zazwyczaj prostych anten dookólnych o polaryzacji pionowej (stosowane nadajniki mają niewielkie moce) od 200 mW (radiotelefon „Ton”) do 8...10 W. W taki sposób wykorzystują swoje radiotelefony amatorzy zainteresowani głównie DX-ową pracą krótkofalową oraz inni, traktujący radiotelefon jako pomocniczy środek łączności.

Jest jednak coraz liczniejsza grupa amatorów, którzy niezależnie od wykorzystywania radiotelefonów do łączności lokal-

nych mają ambicje DX-owe i pragną za pomocą tych urządzeń nawiązywać dalekie łączności i „zaliczać” coraz to nowych korespondentów. W związku z tym stosują oni do współpracy z radiotelefonami anteny o polaryzacji poziomej, często wieloelementowe i zdalnie obracane. Nierzadko używają też dodatkowych, kilkudziesięciowatowych wzmacniaczy mocy w.cz.

Przyrost liczby nowych stacji radiotelefonicznych jest mniej więcej równomierny w obu grupach z tym, że wielu amatorów zainteresowanych początkowo pracą lokalną, po pewnym czasie przechodzi do grupy „łowców DX-ów”. Przyrost jest w sumie dość znaczny, dzięki przyjętej zasadzie przekazywania dla krótkofalowców radiotelefonów wycofywanych z eksploatacji profesjonalnej. Jest to bardzo pozytywne zjawisko, sprzyjające rozwojowi krótkofalarstwa w Polsce. Jednak otrzymywane radiotelefony, szczególnie starszych typów, przystosowane są do pracy w 3 lub 4 kanałach, a jednocześnie odczuwany jest dotkliwie brak źródeł zakupu potrzebnego asortymentu i niezbyt drogich rezonatorów kwarcowych, koniecznych do przestrojenia radiotelefonów na pasmo amatorskie. Budowa syntezerów częstotliwości jest dość trudna, szczególnie dla początkujących i jest kosztowna, a częściej spotykane płynne strojenie (w wykonaniu amatorskim) ma swoje wady. Należy do nich: niejednoznaczne wstrojenie się na częstotliwość oczekiwanego korespondenta i nie zawsze dobra stałość częstotliwości generatorów przestrajanych.

Te problemy techniczne, w połączeniu z pewną różnicą interesów obu grup posiadaczy radiotelefonów i z przeważnie niewielkim jeszcze doświadczeniem operatorskim nowych posiadaczy tego sprzętu powodują, że – przeważnie w dużych skupiskach miejskich – czasami robi się w „eterze” „za ciasno”, pojawiają się zadrażnienia, wzajemne wymówki i zbędne dyskusje. Szczególne powody do narzekania mają amatorzy, mieszkający po kilku w jednym budynku, kiedy to uruchomienie nadajnika u jednego z nich powoduje blokowanie odbiorników u pozostałych, bez względu na częstotliwość pracy.

Jak zatem pracować w takich warunkach, nie utrudniając innym pracy? Spróbuję na to pytanie odpowiedzieć, oddzielnie dla każdej z dwóch wyżej wymienionych grupy użytkowników radiotelefonów.

Amatorzy zainteresowani jedynie łącznościami lokalnymi powinni:

- używać anten dookólnych o pionowej polaryzacji,
- używać możliwie najmniejszej mocy nadajników, zapewniających jednak pożądane zasięgi,
- słuchać na przydzielonym dla danego regionu kanale, a w celu przeprowadzenia dłuższej łączności przechodzić wraz z korespondentem na wolny, rzadziej wykorzystywany kanał,
- podczas przekazywania mikrofonu robić krótkie, np. sekundowe przerwy, aby dać możliwość innym zasygnalizowania chęci dołączenia do rozmowy lub potrzeby pilnego skorzystania z częstotliwości,
- udostępniać zajmowany aktualnie kanał częstotliwości dla pilnych wywołań i dla łączności pozalokalnych („DX-owych”),
- w czasie występowania dobrych warunków propagacyjnych (o czym można zorientować się z wołań innych stacji z tego samego QTH) ograniczyć mniej pilne łączności lokalne, a w każdym razie czas ich trwania.

Natomiast amatorzy zainteresowani głównie łącznościami dalekosiężnymi powinni:

- używać anten kierunkowych, o polaryzacji poziomej, możliwie zdalnie obracanych,
- używać dodatkowych wzmacniaczy mocy w.cz. jedynie w przypadku wyraźnej potrzeby,
- słuchać na ogólnopolskiej częstotliwości roboczej (145, 55 MHz – kanał S22), ewentualnie na kanale regionalnym,

- w przypadku dużego obciążenia powyższych kanałów, przechodzić wraz z korespondentem na inny, aktualnie wolny kanał częstotliwości,
- przejmować mikrofon z krótkimi, sekundowymi przerwami, aby dać możliwość innym stacjom zasygnalizowania swojej obecności,
- ograniczać do niezbędnego minimum czas trwania łączności, a w czasie występowania bardzo dobrych warunków propagacyjnych – ograniczać się do wymiany podstawowych informacji, koniecznych do zaliczenia łączności,
- umożliwiać innym stacjom z tego samego QTH nawiązanie łączności z odległą stacją, z którą zakończyliśmy już QSO,
- informować innych o pojawieniu się odległych stacji z danego kierunku i ewentualnie udzielać pomocy przy nawiązywaniu łączności,
- reagować na próby o udostępnienie częstotliwości, nawet dla krótkich łączności lokalnych i nie denerwować się, jeśli ktoś – nie słysząc naszego korespondenta – zacznie wołać lokalnie podczas naszej łączności. Wystarczy wówczas poinformować o zajęтым kanale.

Szczególnie ważne jest przestrzeganie powyższych zasad w przypadku stacji pracujących z tego samego budynku. W takich przypadkach zalecana jest wspólna praca z tymi samymi korespondentami, kolejno, jeden po drugim lub w „kółeczku”. Nie muszą chyba dodawać, że wszelkie drobne złośliwości: „stawianie” fali nośnej, złośliwe komentarze, przeciąganie rozmów lokalnych podczas bardzo dobrych warunków propagacyjnych itp. są sprzeczne z zasadami ham spiritus, a nawet dobrego wychowania.

Jeszcze kilka słów o tzw. właścicielach kanałów. Na początku rozwoju radiokomunikacji amatorskiej UKF-FM w Polsce poszczególne kluby zaczęły organizować swoje własne sieci, na różnych kanałach częstotliwości. Ma to niewątpliwą zaletę w postaci łatwości spotkania „w eterze” kolegów klubowych. Jednak błędne jest uważanie się takiego klubu za „właściciela” danego kanału i traktowanie innych na tym kanale jak intruzów. Trzeba bowiem zdawać sobie sprawę z tego, że liczba możliwych do wykorzystania kanałów (przy rastrze 50 kHz, co określają możliwości techniczne sprzętu i przyjęta dewiacja częstotliwości) jest mniejsza od liczby klubów w obszarze zasięgu lokalnego. Konieczna jest zatem koegzystencja oparta na wzajemnej życzliwości.

Na zakończenie przypominam częstotliwości regionalne:

- Warszawa (Siedlce, Ostrołęka, Płock, Ciechanów) – 145 300 i 145 400 kHz. Tymczasowo także 145 125 kHz
- Kraków – 145 400 i 145 200 kHz
- Bielsko-Biała – 145 250 kHz
- Szczecin – 145 400 kHz
- Katowice (Częstochowa) – 145 350 kHz
- Wrocław – 145 400 kHz
- Wałbrzych – 145 250 kHz
- Łódź (Skierniewice, Sieradz, Piotrków Tryb.) – 145 200 kHz
- Poznań (Leszno, Kalisz, Konin) – 145 200 kHz
- Gdańsk (Elbląg) – 145 200 kHz
- Bydgoszcz (Toruń, Włocławek, Piła) – 145 250 kHz
- Koszalin (Szupsk) – 145 300 kHz
- Rzeszów (Krosno, Przemyśl) – 145 200 kHz
- Lublin (Zamość, Biała Podlaska, Chełm) – 145 250 kHz
- Jelenia Góra (Legnica) – 145 300 kHz
- Kielce (Radom, Tarnobrzeg) – 145 275 kHz
- Białystok (Suwałki) – 145 200 kHz
- Zielona Góra (Gorzów) – 145 250 kHz
- Opole – 145 300 kHz
- Nowy Sącz – 145 300 kHz
- Tarnów – 145 350 kHz
- Olsztyn – 145 400 kHz.

Ogólnopolski kanał wywoławczy 145 500 kHz (S20), ogólnopolski kanał roboczy – 145 550 kHz (S22). SP5QU

KĄCIK POCZĄTKUJĄCEGO KRÓTKOFALOWCA

Po miesięcznej przerwie wakacyjnej powracamy do omawiania sposobu nawiązywania łączności krótkofalarskich, fonicznych i telegraficznych. Poniżej podamy przykłady łączności „zwykłych”, nawiązanych po raz pierwszy między tymi korespondentami. Trzeba na wstępie zaznaczyć, że nie są to schematy, których należy się bezwzględnie trzymać, co wynika zresztą także z informacji podanych w poprzednich odcinkach tego kącika, bowiem nawiązywane szablonowo łączności byłyby nudne, ale przykłady, jakie informacje i w jaki sposób powinny być bezwzględnie wymienione, aby łączność była pełna i mogła być zaliczona.

Rozpoczynamy od łączności fonicznej, co ułatwi nam zrozumienie tekstów łączności telegraficznej, podanych na dalszym miejscu, a zawierających te same informacje.

Zakładamy, że radiostacja o znaku wywoławczym SP1ABC nadaje wywołanie ogólne, na które zgłasza się radiostacja o znaku SP9EFG. Nawiązanie łączności między tymi radiostacjami i rozmowa między operatorami tych radiostacji może mieć następujący przebieg:

- Tu amatorska radiostacja SP1ABC, jak Stefan Paweł jeden Anna Barbara Celina podaje wywołanie ogólne w pasmie 80-metrowym i zaprasza wszystkich do łączności (zwykle takie wywołanie nadawane jest kilkakrotnie w jednej relacji i ewentualnie powtarzane, o ile nikt się nie zgłosi). Proszę nadawać, odbiór.
- Uwaga stacja SP1 Anna Barbara Celina, woła SP9EFG, jak Stefan Paweł dziewięć Ewa Franciszek Gustaw i przechodzi na odbiór.
- Uwaga SP9 Ewa Franciszek Gustaw. Odpowiada SP1 Anna Barbara Celina. Witam Kolegę i dziękuję za zawołanie. Odbieram z raportem 58. Powtarzam: raport 58, przy niewielkich wahaniami siły sygnału i zakłóceniach od radiostacji pracującej na zbliżonej częstotliwości. Na imię mam Adam, jak Anna Danuta Anna Maria. Nadaję ze Stupska, moja miejscowość to Stupsk, jak Stefan Łukasz Urszula Paweł Stefan Karol. Jak Kolega odebrał moją relację. SP9 Ewa Franciszek Gustaw, tu SP1 Anna Barbara Celina. Przechodzę na odbiór.
- SP1 Anna Barbara Celina, tu SP9 Ewa Franciszek Gustaw. Witam Kolego Adamie podczas naszej pierwszej łączności i dziękuję za odpowiedź. Wszystkie informacje odebrałem bardzo dobrze, ponieważ odbieram sygnał radiostacji Kolegi z raportem 59, piątka dziewiątka. Mam na imię Bogdan, jak Barbara Olga Gustaw Danuta Anna Natalia, a moja miejscowość to Zabrze, jak Zofia Anna Barbara Roman Zofia Ewa. Używam tranzystorowego nadajnika jednopasmowego w wykonaniu amatorskim, o mocy doprowadzonej 50 watów i fabrycznego odbiornika EKB. Do nadawania i odbioru używam wspólnej anteny W3DZZ. Pogoda w Zabrzu jest bardzo ładna. Za tę łączność wyślę kartę QSL i mam nadzieję otrzymać również kartę od Kolegi. Proszę o potwierdzenie, czy wszystkie informacje zostały odebrane, Kolego Adamie. SP1 Anna Barbara Celina proszę nadawać, słucha SP9 Ewa Franciszek Gustaw.
- SP9 Ewa Franciszek Gustaw, odpowiada SP1 Anna Barbara Celina. Potwierdzam odbiór wszystkich informacji. Ja używam transceivera fabrycznego FT 101 ZD i anteny G5RV. W Stupsku nastąpiło pogorszenie pogody, w tej chwili pada deszcz. Naszą łączność potwierdzę oczywiście kartą QSL. W tej chwili nie mam już nic więcej do przekazania, Kolego Bogdanie, wobec tego proponuję zakończenie tej łączności. Mam nadzieję na dalsze spotkania w „eterze”. Życzę powodzenia w działalności krótkofalarskiej: wielu ciekawych łączności DX-owych i udanych konstrukcji. Przesyłam nasze amatorskie 73. Do usłyszenia. Na tym stacja SP1 Anna Barbara Celina kończy miłą łączność ze stacją SP9 Ewa Franciszek Gustaw i przechodzi jeszcze na odbiór dla tej stacji.
- SP1 Anna Barbara Celina, odpowiada na zakończenie stacja SP9 Ewa Franciszek Gustaw. Dziękuję za miłą łączność. Ja również nie mam nic do dodania. Myślę, że jeszcze niejednokrotnie spotkamy się w eterze. Również życzę sukcesów krótkofalarskich i wzajemnie przesyłam 73. Do usłyszenia. Na tym kończę łączność stacja SP1 Anna Barbara Celina i SP9 Ewa Franciszek Gustaw, a SP9 Ewa Franciszek Gustaw opuszcza tę częstotliwość w kierunku większych częstotliwości pasma.

Łączność jest już zakończona. Pozostała na częstotliwości stacja SP1ABC słucha przez chwilę i odpowiada na zawołanie następnej stacji. Jeśli nikt jej nie zawoła, to wówczas ponownie nadaje wywołanie ogólne.

Łączność telegraficzna może przy tym samym tekście przebiegać dwojako: mniej wprawni telegrafisci używają prawie wyłącznie skrótów slangu i kodu „Q”, co jednak zuboża taką łączność, natomiast wprawniejsi telegrafisci nadają (w łącznościach krajowych) całe duże partie tekstu łączności tzw. tekstem otwartym, czyli pełnymi zdaniami, używając także podczas łączności skrótów.

Łączność o przebiegu podobnym jak przedstawiona powyżej, lecz przeprowadzona na telegrafii i wyłącznie przy użyciu skrótów, wygląda następująco:

- CQ CQ CQ DE SP1ABC SP1ABC K
- SP1ABC SP1ABC DE SP9EFG SP9EFG AR
- SP9EFG DE SP1ABC =/= jest znakiem rozdziału, rozdzielającym od siebie poszczególne zdania tekstu, nadawanym jak litery BT, bez przerwy pomiędzy tymi literami) GM ES TNX FER CALL = UR RST IS 589 589 589 QSB ES QRM = HR OP ADAM ADAM ADAM ES MY QTH IS SLUPSK SLUPSK SLUPSK = HW? SP9EFG DE SP1ABC KN (pamiętamy, że skróty AR i KN, oznaczające przejście na odbiór, są nadawane jak jedna litera)
- SP1ABC DE SP9EFG = GM OM ADAM ES TNX FER FIRST QSO = ALL OK = UR RST IS 599 599 599 = MY NAME IS BOGDAN BOGDAN BOGDAN ES MY QTH IS ZABRZE ZABRZE ZABRZE = HR TX HOME BREW 50 W 50 W ES RX EKB EKB EKB ES ANT W3DZZ W 3DZZ = WX IS UFB = QSL ES PSE UR QSL = HW? SP1ABC DE SP9EFG KN
- SP9EFG DE SP1ABC = ALL OK = MY RIG IS TRX FT 101 ZD FT 101 ZD ES ANT G5RV G5RV = WX IS BAD IS RAINING = MY QSL SURE = QRU = HPE CUAGN DR OM BOGDAN = GL ES 73 = GB SK SP9EFG DE SP1ABC
- SP1ABC DE SP9EFG = TNX FER NICE QSO = QRU = 73 ES CUL = GB OM ADAM = SK SP1ABC DE SP9EFG ES SP9EFG QSY UP

Skróty krótkofalarskie używane w łącznościach telegraficznych umożliwiają przeprowadzenie pełnej łączności z radiostacją z innego kraju, nawet w przypadku zupełnej nieznajomości języka kraju korespondenta. Dlatego też łączność telegraficzna przeprowadzona ze stacją zagraniczną będzie miała praktycznie identyczny przebieg, jak podana w powyższym przykładzie. Przy pracy telegraficznej używa się najczęściej alfabetu międzynarodowego, bez liter specyficznych dla poszczególnych języków (w naszym przypadku bez liter ą, ę, ć, ń, ł, ś, ó, ź i ż), stąd w słowie Slupsk” literę „ł” zastąpiono literą „l”.

Docierają już do mnie, za pośrednictwem „Re” pierwsze listy od Czytelników zainteresowanych „Kącikiem początkującego krótkofalowca”. Dziękuję wszystkim za uwagi i życzliwe przyjęcie „Kącika”. Należy jednak wyjaśnić, że nie jest możliwe zwiększenie objętości poszczególnych odcinków „Kącika”, ponieważ wkładka „Krótkofalowiec Polski” musi zawierać także inne informacje: wiadomości organizacyjne, wyniki niektórych zawodów, wiadomości z pasm KF i UKF, a także relacje z imprez krótkofalarskich. Objętość wkładki jest ograniczona, bo przecież „Radioelektronik” to pismo nie tylko dla krótkofalowców...

SP5QU